

Unga under strecket

– en ESO-rapport om fattigdom
bland barn till utrikes födda

Anna Tegunimataka
Siddartha Aradhya
Raffaele Grotti

Rapport till
Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi
2026:3

STATENS OFFENTLIGA
UTREDNINGAR

Rapportserien finns på eso.expertgrupp.se.

Omslag: Multiply Solutions

Tryck: Multiply Solutions, Stockholm 2026

ISBN 978-91-525-1505-1 (tryck)

ISBN 978-91-525-1506-8 (pdf)

Förord

När föräldrar saknar sysselsättning eller har låga inkomster kan det innebära att barnen får sämre materiella levnadsvillkor än sina jämnåriga vänner. Att växa upp i ekonomisk utsatthet, eller rentav fattigdom, drabbar barnet här och nu, men kan också ge negativa konsekvenser för barnet på lång sikt, till exempel avseende möjligheter till utbildning, hälsa och arbete.

I den här ESO-rapporten studerar Anna Tegunimataka, Siddartha Aradhya och Raffaele Grotti hur barnfattigdomen i Sverige har utvecklats i olika delar av befolkningen. De undersöker särskilt vilka faktorer som kan förklara att barn med utrikesfödda föräldrar löper högre risk att drabbas av fattigdom under uppväxten. Författarna använder sig av både relativa och absoluta inkomstbaserade mått på fattigdom.

Rapporten visar att det finns stora skillnader i fattigdomsrisk mellan familjer med svensk och utländsk bakgrund samt mellan familjer med invandrarbakgrund från olika länder. Medan relativt få barn med svenskfödda föräldrar drabbas av fattigdom under uppväxten är andelarna betydligt högre för barn med föräldrar födda i exempelvis Somalia, Syrien och Irak. Författarna framhåller att en viktig förklaring till skillnader i fattigdom är hur länge föräldrarna varit bosatta i Sverige. Generellt sett visar rapporten att fattigdomsrisk minskar ju längre föräldrarna varit i landet, även om höga fattigdomsnivåer i vissa fall kvarstår många år efter invandring. Resultaten bekräftar att ekonomisk etablering är en process som tar tid och kan vara förenad med hinder.

Jag hoppas att den här rapporten kan bidra med kunskap om hur barns ekonomiska utsatthet ser ut i Sverige och olika faktorer som bidrar till den. Arbetet med rapporten har följts av en referensgrupp bestående av personer med god insikt i ämnet. Gruppen har letts av Robert Östling, ledamot i ESO:s styrelse. Som alltid i ESO-

sammanhang svarar författaren själv för innehåll, slutsatser och förslag i rapporten.

Stockholm i mars 2026

Johan Almenberg
Ordförande i ESO

Innehåll

Sammanfattning	7
Summary	13
1 Inledning	19
1.1 Vad är barnfattigdom och hur ska den mätas?	21
1.2 Invandring och barnfattigdom	25
1.3 Rapportens syfte	29
1.4 Avgränsningar	30
2 Metod och data	33
2.1 Registerdata	33
2.2 Variabelkonstruktion	35
2.3 Indelning av grupper och mått i analysen	36
2.4 Fattigdomsmått	43
3 Fattigdom bland barn med utländsk bakgrund	47
3.1 Kontext: tidigare forskning och Sverige i jämförelse	47
3.2 Relativ barnfattigdom i Sverige 2012–22	51
3.3 Absolut barnfattigdom i Sverige 2012–22	52

4	Olikheter inom och mellan grupper	55
4.1	Tid i Sverige	56
4.2	Skäl för uppehållstillstånd/flyktingstatus	58
4.3	Föräldrarnas etablering på arbetsmarknaden.....	60
4.4	Föräldrarnas utbildningsnivå	64
4.5	Familjens sammansättning.....	66
4.6	Dekomponeringsanalys.....	71
5	Fattigdomens persistens och dynamik.....	77
6	Diskussion	83
7	Policydiskussion	87
	Referenser.....	97
	Appendix.....	109

Sammanfattning

Rapporten undersöker barnfattigdom i familjer med utländsk bakgrund i Sverige under perioden 2012 till 2022. Det övergripande målet är att visa skillnader mellan olika ursprungsgrupper i Sverige, samt att förstå varför barn till utrikes födda föräldrar löper större risk att växa upp i ekonomisk utsatthet jämfört med barn med svenskfödda föräldrar. Till skillnad från tidigare forskning, som ofta behandlat invandrade som en homogen grupp, analyserar rapporten skillnader mellan tretton olika ursprungsgrupper. Den tar också hänsyn till föräldrars tid i Sverige, skäl för uppehållstillstånd, arbetsmarknadsanknytning, utbildningsnivå och hushållssammansättning. Barnfattigdom definieras här inte bara som brist på grundläggande resurser, utan som en situation där barn saknar ekonomiska möjligheter att delta på lika villkor i samhället. Därför används både relativa mått, som fångar var ett hushåll befinner sig i inkomstfördelningen relativt andra, och absoluta mått, som visar om familjen kan uppnå en skälig levnadsstandard.

Stora skillnader mellan ursprungsgrupper

Resultaten visar mycket tydliga skillnader i fattigdom mellan grupper med olika ursprung. Barn med svenskfödda föräldrar har generellt en låg risk att hamna i fattigdom, både relativ och absolut. I stark kontrast är en stor andel barn med bakgrund i Somalia, Syrien, Irak och andra delar av Mellanöstern och Afrika i fattigdom. Över åtta av tio barn med somalisk bakgrund befinner sig i relativ fattigdom och nära hälften i absolut fattigdom. Även bland barn med bakgrund i Syrien och Irak är nivåerna höga, medan barn från EU-länder och Finland ligger betydligt närmare barn med svenskfödda föräldrar.

Trender över tid 2012–22

Analysen av utvecklingen över tid visar att barnfattigdomen i Sverige har förändrats i viss mån, men inte på ett enhetligt sätt, för alla ursprungsgrupper. Bland barn med svensk bakgrund har både relativ och absolut fattigdom legat stabilt på låga nivåer under hela perioden.

Bland utrikes födda grupper varierar utvecklingen tydligt: för barn med bakgrund i Syrien ökar fattigdomen markant fram till omkring 2016–17 och minskar därefter, medan nivåerna fortfarande är höga i slutet av perioden. För Irak och Iran syns i stället en tydlig nedgång över tid, särskilt för Irak där minskningen är stor. Somalia ligger på mycket höga nivåer under hela perioden men visar en svagt nedåtgående trend.

Tid i Sverige och etablering

En central förklaring till skillnader i fattigdomsnivåer är hur länge föräldrarna har varit i Sverige. Nyanlända familjer uppvisar mycket höga nivåer av både relativ och absolut fattigdom, särskilt de med ursprung i Syrien och Somalia. Fattigdomen minskar visserligen över tid men kvarstår ofta även efter 25 år i landet. Detta visar att ekonomisk etablering är en lång process och att vissa grupper möter varaktiga hinder, såsom begränsad tillgång till arbete, boendesegregation eller diskriminering på arbetsmarknaden.

Flyktingstatus och invandringskäl

Rapporten visar att barn till föräldrar som fått uppehållstillstånd som flyktingar har betydligt högre risk att hamna i fattigdom än barn till föräldrar som invandrat av andra skäl, till exempel arbete eller studier. En förklaring är att många flyktingfamiljer anländer med begränsade ekonomiska resurser och utan arbetslivserfarenhet eller etablerade nätverk i Sverige. Samtidigt placeras många i bostadsområden med svag arbetsmarknad och låg tillgång till service, vilket försvårar vägen till egen försörjning.

Föräldrars utbildning, arbete och hushållssituation

Sysselsättning och utbildning är avgörande faktorer för att minska risken för barnfattigdom. Barn till föräldrar som arbetar har igenomsnitt betydligt bättre ekonomiska villkor, och skillnaderna är särskilt tydliga mellan hushåll där båda föräldrarna är sysselsatta och de där ingen arbetar. Samma mönster gäller för utbildning; barn vars föräldrar endast har grundskoleutbildning löper mycket högre risk att hamna i fattigdom än barn till föräldrar med eftergymnasial utbildning.

Samtidigt visar analyserna att utbildning och arbete inte alltid skyddar mot fattigdom. Bland familjer med bakgrund i till exempel Somalia och Syrien är fattigdomen hög även när föräldrarna är sysselsatta eller har utbildning. Detta tyder på att andra hinder påverkar möjligheterna till ekonomisk självförsörjning, såsom språksvårigheter, brist på erkännande av utländska meriter, diskriminering och låga löner i yrken där många utrikes födda arbetar.

Familjesammansättningen spelar också en viktig roll. Barn som bor med ensamstående föräldrar har en betydligt högre risk att hamna i fattigdom. Detsamma gäller barn i stora familjer, där fler barn innebär större försörjningsbörda och ökade utgifter, särskilt i hushåll med låga inkomster.

Fattigdomens varaktighet och dynamik

En viktig del av rapporten handlar om fattigdomens varaktighet. Det räcker inte att veta hur många som är fattiga vid ett visst tillfälle. Vi måste också förstå hur länge fattigdomen varar. Långvarig fattigdom är särskilt skadlig eftersom den kan öka risken för negativa effekter på barns hälsa, utbildning och framtida livschanser (Adjei 2022; Lesner 2018). Genom att följa barn över flera år undersöks både hur många som lever i fattigdom vid ett givet tillfälle och hur långvarig utsattheten är.

Resultaten visar att skillnaderna mellan ursprungsgrupper är mycket stora även när fattigdomens varaktighet beaktas. Bland barn med svensk bakgrund har omkring 4 procent levit i relativ fattigdom under fyra av de senaste fyra åren. Motsvarande andel är knappt 70 procent bland barn med somalisk bakgrund, och mellan 40 och 60 procent bland barn med bakgrund i Syrien, Irak och andra delar

av Mellanöstern. Mönstret är liknande för absolut fattigdom, även om nivåerna generellt är lägre.

Vad förklarar skillnaderna? Resultat från dekomponeringsanalysen

För att förstå varför dessa skillnader uppstår och kvarstår genomförs i rapporten en dekomponeringsanalys med hjälp av Karlson-Holm-Breen (KHB)-metoden. Analysen gör det möjligt att särskilja hur mycket av fattigdomsgapet mellan barn med svensk och utrikes bakgrund som kan förklaras av socioekonomiska faktorer, som utbildning, sysselsättning och familjestruktur, och hur mycket som beror på andra faktorer.

Resultaten visar att dessa faktorer tillsammans förklarar en stor del av skillnaderna för vissa grupper. Till exempel kan en betydande del av fattigdomsgapet mellan barn med svenskfödda föräldrar och barn med utomeuropeiskt födda föräldrar förklaras av skillnader i föräldrarnas utbildning, sysselsättning och familjesituation. Trots detta kvarstår betydande skillnader i barnfattigdom även efter att socioekonomiska faktorer tagits med i analysen. Det tyder på att andra strukturella hinder påverkar vissa gruppers möjlighet att etablera sig ekonomiskt i Sverige. Detta kan vara diskriminering på arbets- och bostadsmarknaden (Ahmed och Hammarstedt 2008; Carlsson och Rooth 2007), svårigheter att få tillgång till information och tjänster, samt bristande erkännande av utländska kvalifikationer. Det innebär att insatser för att minska barnfattigdom måste ta hänsyn till dessa bredare samhälleliga faktorer och inte enbart fokusera på individens egenskaper.

Sammanfattande kommentarer

Sammanfattningsvis kan sägas att barnfattigdom i invandrade familjer är ett komplext fenomen som inte kan reduceras till en fråga om invandrarbakgrund i sig. Den handlar i hög grad om hur väl olika grupper lyckas etablera sig ekonomiskt, och hur strukturella faktorer formar förutsättningarna för detta. Det betyder också att effektiva åtgärder måste vara anpassade efter olika gruppers behov och förutsättningar. För vissa handlar det om att förbättra tillgången

till arbete och utbildning. För andra krävs insatser som motverkar diskriminering och förbättrar möjligheterna att delta i samhällslivet på lika villkor.

Rapporten avslutas med en policydiskussion som visar att de stora skillnaderna i barnfattigdom mellan ursprungsgrupper kräver mer än mindre justeringar i nuvarande system. De faktorer som ligger bakom fattigdom bland barn med utländsk bakgrund är sammansatta och rör både arbetsmarknadens funktionssätt, välfärdsstatens utformning och hur olika grupper bemöts i samhället. Den viktigaste förklaringen till skillnaderna är föräldrars etablering på arbetsmarknaden, vilket innebär att politiken behöver prioritera åtgärder som stärker möjligheterna till arbete och egen försörjning. Detta gäller särskilt för grupper som möter betydande hinder vid inträdet på arbetsmarknaden, såsom bristande erkännande av utländska meriter, svaga språkkunskaper och diskriminering. Samtidigt visar resultaten att sysselsättning i sig inte alltid räcker eftersom många invandrade föräldrar befinner sig i lågavlönade och osäkra anställningar. Därför behövs också insatser som minskar förekomsten av tidsbegränsade och instabila anställningar.

Policydiskussionen visar även att välfärdsstaten spelar en central roll i att motverka ekonomisk utsatthet. Arbetslöshetsersättningen och barnbidraget har minskat i reala termer, vilket innebär att stöden inte längre ger samma skydd mot fattigdom som tidigare. Detta är särskilt betydelsefullt för familjer med svag ekonomisk position och för grupper där arbetsmarknadsanknytningen är låg. När ersättningsnivåerna halkar efter löne- och kostnadsutvecklingen riskerar fler barn att leva i ekonomisk utsatthet, även i hushåll där föräldrarna arbetar. Detta understryker behovet av att se över nivåer och indexering i centrala familjestöd för att säkerställa att de behåller sin funktion som ekonomiskt skyddsnet.

Utöver ekonomiska stöd lyfter rapporten fram betydelsen av insatser som riktas direkt till barn. Subventionerade fritidsaktiviteter, skolbaserade insatser som kostnadsfri frukost och tillgång till näringsrika skolmåltider kan minska social exkludering och kompensera för skillnader i resurser mellan hushåll.

Slutligen betonas vikten av förbättrad datainsamling och uppföljning för att fatta välgrundade beslut. Mer detaljerade och samordnade data om barns levnadsvillkor, familjers resurser och effekterna av olika reformer är nödvändiga för att kunna följa

utvecklingen över tid och identifiera grupper som riskerar att hamna i långvarig fattigdom.

Summary

The report examines child poverty among immigrant families in Sweden during the period 2012 to 2022. The overall aim is to highlight differences between various origin groups in Sweden and to understand why children of foreign-born parents face a greater risk of being in poverty compared to children with Swedish-born parents. Unlike much previous research, which often treats immigrants as a homogeneous group, this report analyses differences between thirteen distinct origin groups. It also takes into account parents' time spent in Sweden, reasons for residence permits, labour market attachment, education level, and household composition.

Child poverty is defined here not only as a lack of basic material resources but as a situation in which children lack the economic means to participate in society on equal terms. Therefore, the analysis uses both relative measures, which capture a household's position within the income distribution, and absolute measures, which indicate whether a family's income reaches a reasonable minimum living standard.

Major differences between origin groups

The results show clear and substantial differences in poverty levels between groups of different origins. Children with Swedish-born parents generally face a very low risk of living in either relative or absolute poverty. In sharp contrast, a large share of children with backgrounds in Somalia, Syria, Iraq, and other parts of the Middle East and Africa are in poverty. More than eight out of ten children with at least one Somali-born parent are in relative poverty, and nearly half are in absolute poverty. The figures are also high among

children with Syrian and Iraqi backgrounds, while those from EU countries and Finland are much closer to those with Swedish born parents.

Trends over time 2012–22

The analysis of trends over time shows that child poverty in Sweden has changed to some extent, but not in a uniform way across all origin groups. Among children with Swedish background, both relative and absolute poverty have remained stable at low levels throughout the period.

Among groups with foreign background, the pattern varies markedly: for children with origins in Syria, poverty rises sharply up to around 2016–17 and then declines, although levels remain high towards the end of the period. For Iraq and Iran, by contrast, there is a clear downward trend over time – especially for Iraq, where the decline is substantial. Somalia remains at very high levels throughout the period but shows a slight downward trend.

Time in Sweden and economic integration

A key explanation for these differences is how long parents have lived in Sweden. Newly arrived families display very high levels of both relative and absolute poverty, particularly among those with origins in Syria and Somalia. Poverty levels do decrease over time, but differences compared to Swedish-born families often remain even after 25 years in the country. This indicates that economic integration is a long-term process and that some groups face persistent barriers, such as limited access to employment, residential segregation, or discrimination in the labour market.

Refugee status and reason for migration

The report shows that children of parents who have received residence permits as refugees have a significantly higher risk of living in poverty compared to children whose parents migrated for other reasons, such as work or studies. This is particularly evident among

children from Syria, Somalia, and Iraq. One reason is that many refugee families arrive with limited financial resources and without work experience or social networks in Sweden. At the same time, many are settled in neighbourhoods with weak labour markets and limited access to public services, which further hinders their path toward self-sufficiency.

Parental education, employment, and household situation

Employment and education are crucial factors in reducing the risk of child poverty. Children whose parents are employed generally have much better economic conditions, and the differences are particularly striking between households where both parents work and those where neither does. A similar pattern applies to education: children whose parents have only completed compulsory schooling face a much higher risk of living in poverty than those whose parents have post-secondary education.

At the same time, the analysis shows that education and work do not always protect against poverty. Among families with Somali or Syrian backgrounds, poverty remains high even when parents are employed or have upper secondary education. This suggests that other barriers, such as language difficulties, non-recognition of foreign qualifications, discrimination, and low pay in sectors where many immigrants work, also play an important role.

Household structure also matters. Children living with single parents are at a much higher risk of poverty. The same applies to children in large families, where more children mean higher expenses and a greater economic burden, especially in low-income households.

Poverty duration and dynamics

An important part of the report concerns the duration of poverty. It is not enough to know how many are poor at a given moment; we must also understand how long poverty lasts. Persistent poverty is particularly harmful, as it increases the risk of negative outcomes for children's health, education, and future life chances (Adjei 2022;

Lesner 2018). By following children over several years, the study examines both how many experience poverty at a specific point and how long their economic hardship persists.

The results show very large differences between origin groups even when poverty duration is considered. Among children with Swedish-born parents, around 4 percent have lived in relative poverty for four of the past four years. The corresponding share is around 70 percent among children of Somali origin and between 40 and 60 percent among those with roots in Syria, Iraq, and other parts of the Middle East. The pattern is similar for absolute poverty, though the overall levels are lower.

Understanding the differences: results from the decomposition analysis

To understand why these disparities, arise and persist, the report applies a decomposition analysis using the Karlson-Holm-Breen (KHB) method. This analysis makes it possible to assess how much of the poverty gap between children with Swedish and foreign background can be explained by socioeconomic factors such as education, employment, and family structure, and how much remains unexplained.

Taken jointly, these factors explain a considerable proportion of the observed disparities for certain groups. For instance, much of the poverty differential between children of Swedish-born parents and children of non-European-born parents is attributable to differences in parental education, labour-market attachment, and family structure. Nevertheless, significant differences in child poverty remain even after these factors are taken into account. This suggests that structural barriers, such as discrimination in the labor and housing markets (Ahmed & Hammarstedt 2008; Carlsson & Rooth 2007), difficulties in accessing information and services, and the lack of recognition of foreign qualifications, also influence certain groups' ability to achieve economic integration.

Concluding remarks

In conclusion, child poverty among immigrant families is a complex phenomenon that cannot be reduced to a question of immigrant background alone. It is largely about how well different groups succeed in achieving economic integration, and how structural conditions shape their opportunities to do so. This also means that effective measures must be adapted to the specific needs and circumstances of different groups. For some, the priority is to improve access to work and education; for others, the key lies in combating discrimination and strengthening opportunities for full participation in Swedish society.

The report concludes with a policy discussion highlighting that the substantial disparities in child poverty between origin groups require more than minor adjustments to current systems. The factors underlying child poverty in immigrant families are complex and relate to the functioning of the labour market, the design of the welfare state, and how different groups are treated in society. The most important explanation for the differences is parents' establishment in the labour market, which means that policy must prioritize measures that strengthen opportunities for employment and self-sufficiency. This is particularly relevant for groups that face significant barriers to labour market entry, such as limited recognition of foreign qualifications, weak language skills, and discrimination. At the same time, the results show that employment alone is not always sufficient, as many immigrant parents are concentrated in low-wage and insecure jobs. Addressing child poverty therefore also requires measures that improve job quality and reduce the prevalence of temporary and unstable employment contracts.

The policy discussion further shows that the welfare state plays a central role in mitigating economic vulnerability. Unemployment insurance benefits and child allowances have declined in real terms, meaning that these supports no longer provide the same protection against poverty as they once did. This is particularly consequential for families in weak economic positions and for groups with low labour market attachment. When benefit levels lag behind wage and cost developments, more children risk living in economic hardship, even in households where parents are employed. This underscores

the need to review benefit levels and indexation in key social benefits to families to ensure that they continue to function as an effective safety net.

In addition to welfare benefits, the report highlights the importance of interventions directed specifically at children. Subsidized extracurricular activities, school-based initiatives such as free breakfast, and access to nutritious school meals can reduce social exclusion and help compensate for resource differences between households.

Finally, the report emphasizes the importance of improved data collection and monitoring to support evidence-based policymaking. More detailed and coordinated data on children's living conditions, family resources, and the effects of different reforms are essential for tracking developments over time and identifying groups at risk of long-term poverty.

1 Inledning

Denna rapport analyserar barnfattigdom bland barn med utländsk bakgrund i Sverige 2012–22. Vi studerar både omfattning och varaktighet och jämför nivåer mellan grupper efter ursprungsland, tid i Sverige, flyktingstatus, utbildning, arbetsmarknadsanknytning och familjesituation. Dessutom undersöker vi långvarig fattigdom och i vilken grad skillnader i bakgrundsfaktorer kan förklara gapet mellan barn med minst en utrikes född förälder och barn med två inrikes födda föräldrar. Rapporten fokuserar på en period präglad av ökad migration (SCB 2019), förändrade försörjningssystem (Eklund m.fl., 2025; Athey m.fl. 2025) växande inkomstskillnader, och ökande realinkomster (SCB 2023a), vilket gör analysen särskilt relevant. Genom att kombinera relativa och absoluta fattigdomsmått, synliggör vi både levnadsstandard och position i inkomstfördelningen, och identifierar därmed de barnfamiljer som löper störst risk att hamna i absolut och relativ fattigdom, trots att Sverige ur ett europeiskt perspektiv har en relativt låg fattigdomsnivå. Att förstå dessa mönster är viktigt för utformningen av effektiv välfärds- och integrationspolitik.

Vi har fem övergripande frågeställningar:

- Hur har den absoluta och relativa barnfattigdomen utvecklats bland barnfamiljer i Sverige från 2012 till 2022?
- Hur varierar den absoluta och relativa barnfattigdomen bland barn med utländsk bakgrund i Sverige beroende på ursprungsland, föräldrarnas tid i Sverige, föräldrarnas flyktingstatus/grund för uppehållstillstånd, föräldrarnas arbetsmarknadsanknytning, föräldrarnas utbildningsnivå och familjesammansättning?

- Hur bidrar faktorer som flyktingstatus, utbildning, arbetsmarknadsanknytning, och familjesituation till att förklara skillnader i risken för absolut och relativ fattigdom mellan olika ursprungsgrupper?
- Hur ser fattigdomens persistens ut för olika ursprungsgrupper i Sverige?
- Hur kan förståelsen av barnfattigdomens omfattning, heterogenitet och persistens bidra till mer effektiva och långsiktiga lösningar för att bryta fattigdomscyklar?

Vår rapport utvidgar Statistikmyndigheten SCB:s analyser på tre sätt. För det första synliggör vi, genom att disaggregera efter specifikt ursprungsland, variation inom de breda regionala kategorier som ofta redovisas av SCB. För det andra analyserar vi hur barnfattigdom varierar inom och mellan ursprungsgrupper med avseende på föräldrarnas sysselsättning, utbildning och familjestorlek. För det tredje kvantifierar vi med hjälp av dekompositionsmetoder hur stor del av fattigdomsgapet som kan hänföras till observerbara egenskaper och hur stor del som förblir oförklarad.

Under de senaste decennierna har ökade inkomstskillnader, högre boendekostnader, förändrade anställningsmönster, samt ökande realinkomster påverkat hushållens ekonomiska villkor. Trots Sveriges relativt starka välfärdssystem, vars syfte är att balansera hushållens levnadsstandard (Svärd m.fl. 2013), är barn i hushåll med ensamstående föräldrar och/eller utlandsfödda föräldrar sårbara för ekonomisk utsatthet (Eurostat 2023a). Dock sticker Sverige ut i den europeiska kontexten som ett land med en relativt låg andel vuxna som lever i materiell och social fattigdom, enligt EU:s stora levnadsnivåundersökning (Eurostat 2023b, EU-SILC 2023). Trots detta utmärker sig Sverige även som ett av de europeiska länder där klyftan mellan inrikes och utrikes födda individer är mest påtaglig. Andelen utrikes födda personer som lever i materiell och social fattigdom i Sverige är nästan sju gånger så stor som andelen inrikes födda (SCB 2022).

För att förstå fattigdomens omfattning och struktur är demografiska förändringar centrala. Sedan slutet av andra världskriget har Sverige genomgått en betydande förändring till följd av omfattande migration. Invandringens sammansättning har dessutom förändrats

över tid, med en större andel personer från länder utanför Europa och en högre andel flyktingar under senare decennier. Numera har Sverige en av de största utlandsfödda befolkningarna i OECD, med en relativt stor andel som anlänt under de senaste femton åren.

Familjestruktur är en annan viktig aspekt när det gäller att förstå riskfaktorer för barnfattigdom. Både storleken på familjen och huruvida föräldrarna lever tillsammans eller isär kan påverka risken för ekonomisk utsatthet. För stora familjer kan det vara svårt att förse alla medlemmar med tillräckliga resurser och för ensamstående föräldrar är situationen ofta ännu mer utmanande, då dessa föräldrar vanligtvis måste försörja familjen på en enda inkomst, vilket kan vara svårt om den ensamstående föräldern har låg lön eller arbetar deltid (Fritzell m.fl. 2016).

Risker för barnfattigdom förstärks också ofta vid föräldrarnas arbetslöshet (Rauhaut m.fl. 2006). När en familjemedlem förlorar sitt arbete kan det omedelbart påverka hushållets ekonomiska stabilitet, särskilt om det inte finns några tillräckliga ekonomiska buffertar (Athey m.fl. 2024). Barn som växer upp i hushåll där ingen av föräldrarna är sysselsatt löper en avsevärt högre risk att hamna i långvarig fattigdom än barn i hushåll där båda föräldrarna har arbete (SCB 2021a).

1.1 Vad är barnfattigdom och hur ska den mätas?

Att bestämma vad som ska räknas som fattigdom är en grundläggande men inte okomplicerad del av analyser av barns levnadsvillkor. Det finns ingen entydig definition, och olika sätt att mäta används beroende på vad man vill belysa (Chettaz 2018). I länder med utbyggda välfärdssystem såsom Sverige, handlar barnfattigdom sällan om överlevnad, utan om begränsningar i möjligheten att leva på ett sätt som liknar andra barns. Fattigdom i detta sammanhang handlar därför om att barn växer upp i hushåll med så pass begränsade resurser att de riskerar att stå utanför det sociala och materiella liv som betraktas som normalt för barn i deras omgivning. Internationellt ser fattigdom ofta annorlunda ut och innebär i många fall brist på grundläggande förutsättningar för överlevnad, såsom tillgång till mat, rent vatten, sjukvård och skolgång (Världsbanken, 2023). I det sammanhanget har Sverige, liksom övriga nordiska

länder, relativt mycket låg fattigdom sett till materiella villkor. I ett livscykelperspektiv framstår dock barndomen som en av de mest ekonomiskt utsatta perioderna, eftersom barnfamiljer typiskt kombinerar höga utgifter med lägre inkomster eller en svagare arbetsmarknadsförankring (Kangas och Palme 2000).

Tre övergripande sätt att definiera och mäta fattigdom är vanliga i forskningen: absolut inkomstfattigdom, relativ inkomstfattigdom och ekonomisk eller materiell deprivation, och det är studiens syfte som avgör val av mått. Valet av mått har en stor betydelse för hur vi förstår fattigdom, dess utveckling, utbredning och konsekvenser. Absolut fattigdom innebär att ett hushåll har så låga inkomster att det inte kan tillgodose vad som i samhället betraktas som en grundläggande levnadsstandard. I svensk statistik används ofta låg inkomststandard som ett absolut mått, definierat som att hushållets disponibla inkomst inte räcker till nödvändiga levnadsomkostnader; tröskeln beräknas utifrån riksnormen för försörjningsstöd samt schabloner för bl.a. boende och andra nödvändiga kostnader (SCB 2026), vilka anses ge en indikation på vad som krävs för en rimlig levnadsnivå. Även om sådana tröskelvärden ofta uppfattas som objektiva är de i praktiken knutna till samhälleliga normer, vilket gör att uppfattningen om vad som är en acceptabel levnadsnivå kan förändras över tid. Det som uppfattades som tillräckligt för ett par decennier sedan behöver inte vara det idag, eftersom både priser, förväntningar och levnadsmönster har förändrats. Därför bör även absoluta mått betraktas i relation till den tid och det samhälle där de används (Mood och Jonsson, 2013).

Relativ fattigdom syftar till att synliggöra skillnader inom inkomstfördelningen och baseras på individens ekonomiska position i förhållande till medianinkomsten. Ett vanligt sätt att avgränsa gruppen som anses vara ekonomiskt utsatt är att använda 50 eller 60 procent av medianinkomsten (Corak 2006; Sen 1983; Förster och d'Ercole 2005). Denna metod visar hur många som lever med väsentligt sämre ekonomiska förutsättningar än medianinkomsttagaren. Det relativa måttet fångar därför ojämlikhet, snarare än brist på basala resurser och nackdelen med detta mått är att det inte ger information om de ekonomiska resurserna är tillräckliga för att täcka grundläggande levnadskostnader. En individ som befinner sig i den lägre delen av inkomstfördelningen kan, enligt detta mått, klassificeras som fattig även om deras faktiska inkomst ökar, så länge

medianinkomsten ökar snabbare (Mood och Jonsson 2019). Samtidigt fångar relativa fattigdomsmått, i länder där materiell nöd är mindre framträdande, individens relativa position i samhället. Ett alternativ till att mäta hushållens inkomster är att fokusera på deras faktiska levnadsvillkor, vilket mått på materiell eller ekonomisk utsatthet syftar till att fånga. I stället för att basera analysen på inkomsten, granskas i dessa mått om hushållet har tillgång till resurser och aktiviteter som anses vara grundläggande i det samhälle de lever i. Det kan handla om att kunna hantera oväntade utgifter, köpa ändamålsenliga kläder, bo i en trygg bostad eller ge barn möjlighet att delta i organiserade fritidsaktiviteter. Genom att utgå från vad hushåll faktiskt har möjlighet att konsumera, ger dessa indikatorer en mer praktisk förståelse av hur ekonomiska begränsningar påverkar vardagen. Särskilt när barns livssituation analyseras blir denna ansats viktig, eftersom ekonomiska begränsningar i hög grad kan påverka barns sociala liv, utveckling och delaktighet i samhället (Mood och Jonsson 2013).

Valet av metod för att mäta fattigdom påverkas av vilken typ av data som står till förfogande. Denna rapport utgår från registerbaserade data, vilket möjliggör detaljerade analyser av hushållens inkomster över tid och mellan olika grupper. Sådana data är särskilt användbara för att beräkna absoluta och relativa inkomstmått, men de säger mindre om hur ekonomin påverkar vardagslivet. För att få en djupare förståelse för exempelvis konsumtionsvanor, ekonomisk marginal eller barns deltagande i sociala aktiviteter behövs i stället enkätdata. Därför spelar datakällan en avgörande roll för vilka dimensioner av fattigdom som synliggörs. I metodkapitlet redovisar vi exakta definitioner och antaganden, inklusive hur våra nivåer kan skilja sig från SCB:s publicerade serier och hur resultaten bör tolkas.

I denna studie används både absoluta och relativa mått för att fånga olika sidor av ekonomisk utsatthet. De absoluta måtten ger en indikation på om barnfamiljer har tillräckligt med resurser för att nå upp till en grundläggande levnadsstandard, medan de relativa måtten visar hur stor andel av barnen som befinner sig långt under mitten av inkomstfördelningen. Tillsammans ger dessa två perspektiv en mer heltäckande bild av de ekonomiska villkoren för barn med utländsk bakgrund i Sverige.

Det är vanligt att utgå från hushållets inkomster när barnets ekonomiska villkor ska bedömas, men detta tillvägagångssätt har

sina begränsningar. Det ger ingen information om hur resurserna faktiskt fördelas inom familjen. I vissa hushåll kan inkomsterna vara ojämnt fördelade mellan medlemmarna, vilket kan innebära att vissa barn har sämre ekonomiska möjligheter än vad hushållets totala inkomstnivå antyder och en ökning i hushållets totala resurser behöver inte nödvändigtvis leda till en motsvarande förbättring för det enskilda barnet (Minujin m.fl., 2006). I vissa fall bidrar barn själva med inkomst, exempelvis genom sommarjobb eller studiebidrag. I rapportens analyser använder vi hushållets (ekvivalerade) disponibla inkomst som huvudsakligt mått, vilket i praktiken innebär ett antagande om hur resurser delas inom hushållet. Detta är en vanlig ansats i registerbaserade analyser, men samtidigt en begränsning.

Tillgången till egna pengar spelar en viktig roll för barns självständighet och möjlighet att delta i det sociala livet. Hur mycket barn får i veckopeng, månadspeng eller om barnet själv har tillgång till barnbidrag varierar stort mellan hushåll, och är ofta kopplat till föräldrarnas ekonomiska situation. Barn som växer upp i hushåll med ensamstående förälder eller i ekonomiskt utsatta familjer har generellt sett mindre egna resurser att disponera, vilket i sin tur kan påverka deras levnadsstandard och deltagande i sociala aktiviteter (Mood och Jonsson 2013).

Barns ekonomiska spelrum varierar ofta med åldern. Yngre barn får vanligtvis tillgång till pengar vid enstaka tillfällen, ofta i form av små summor, medan äldre barn kan ha större och mer kontinuerliga inkomster, till exempel genom studiebidrag eller ekonomiskt stöd från föräldrar. För vissa ungdomar kan extrajobb eller sommarjobb innebära en möjlighet till ökad självständighet, men tillgången till sådana jobb påverkas i hög grad av familjens resurser, både ekonomiskt och socialt (Mood och Jonsson 2013).

Tillgången till viktiga resurser i barnets närmiljö som trygga platser för lek, fritidsverksamhet eller offentliga tjänster beror inte enbart på hushållets ekonomi, utan också på var familjen bor och vilka möjligheter som finns lokalt (Westra 2024). Samtidigt finns en tydlig koppling mellan hushållets inkomstnivå och bostadens kvalitet samt läge, vilket innebär att ekonomiska skillnader ofta får konsekvenser för barns vardagsliv och livschanser.

1.2 Invandring och barnfattigdom

Sverige har under lång tid haft en relativt hög invandring, och eftersom många utrikes födda kommer till Sverige i familjebildande ålder har gruppen barn som växer upp med en eller två utrikes födda föräldrar ökat markant. Precis som i många andra mottagarländer finns det stora utmaningar med den ekonomiska integrationen av utlandsfödda i Sverige. Både invandrare och deras barn hamnar på efterkälken på den svenska arbetsmarknaden då deras sysselsättningsgrad är betydligt lägre och arbetslöshet betydligt högre än för inrikes födda med svensk bakgrund (OECD 2016; SCB 2019). Skillnaderna är dock inte homogena utan varierar beroende på ursprungsland, vilket korrelerar med aspekter som tid i landet, utbildningsnivå och migrationsorsak (SCB 2019). Till exempel har utlandsfödda från Norden och Västeuropa arbetskraftsdeltagande som ligger mycket närmare det för inrikes födda med svensk bakgrund, medan utlandsfödda från icke-västliga länder har betydligt lägre deltagande. Övergången från industri- till tjänstebaserade sektorer har ökat behovet av kommunikativa och landspecifika färdigheter, vilket skapar hinder för nyanlända med bristande språkkunskaper (Lundh och Ohlsson 1999; Rosholm m.fl. 2006).

Skillnaden i sysselsättning mellan icke-västliga invandrare och inrikes födda med svensk bakgrund ökade under 1980- och 90-talen. Detta kan delvis förklaras av att många av de icke-västliga migranterna som kom till Sverige under denna period var flyktingar som i genomsnitt hade spenderat kortare tid i landet, vilket är negativt korrelerat med framgång på arbetsmarknaden (Edin och Åslund 2001). Skillnaden mellan icke-västliga migranter och inrikes födda minskade dock från 1995 till 2007, främst tack vare stark tillväxt i den svenska ekonomin. Efter finanskrisen ökade återigen gapet, särskilt för män, vilket förklaras av att män i större utsträckning arbetar i sektorer som är känsliga för ekonomiska nedgångar.

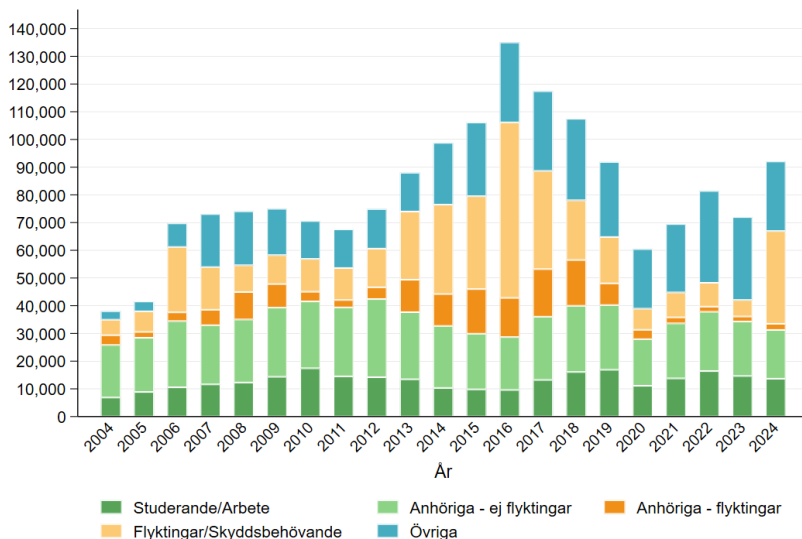
Under de senaste decennierna har integrationen av invandrare på den svenska arbetsmarknaden fortsatt att vara en betydande utmaning, särskilt för dem från icke-västliga länder. Trots ökande sysselsättning bland utlandsfödda kvarstår stora skillnader mellan dessa grupper och inrikes födda med svensk bakgrund. Efter

flyktingkrisen 2015, då antalet nyanlända ökade kraftigt, fördjupades utmaningarna, särskilt för nyanlända med begränsad utbildning och arbetslivserfarenhet, vilket försvårade deras inträde på arbetsmarknaden (SCB 2019).

Figur 1.1 visar invandringar från länder utom Norden, efter grund för bosättning och år (2004–24). Man kan tydligt se att antal flyktingar ökade till Sverige under åren runt 2015 för att sedan kraftigt minska. Invandringen av anhöriga till flyktingar minskade ungefär samtidigt medan den övriga anhöriginvandringen varit konstant under de senaste tio åren.

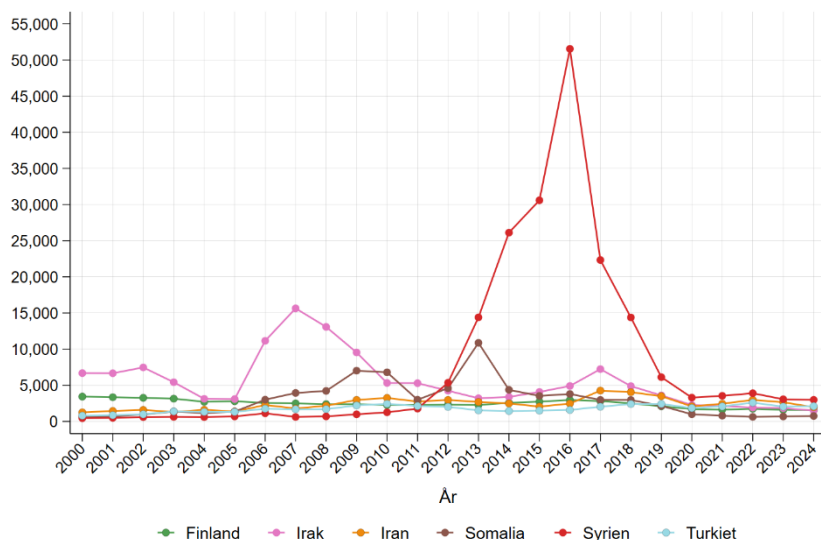
Figur 1.2 visar i stället ett urval av de grupper som vi fokuserar på i rapporten och deras relaterade invandringsflöden (genomsnitt under perioden). Den mest framträdande utvecklingen är det kraftiga uppsvinget i invandring från Syrien runt åren 2014–16. Efter 2016 minskar siffrorna snabbt. Irak och Somalia uppvisar tidigare toppar, särskilt Irak under åren 2006–08.

Figur 1.1 Invandringar (medborgare utom Norden), antal efter grund för bosättning och år

Källa: SCB, Sveriges officiella statistik, 2025, Kategorin Övriga innehåller Ej EU/EES-medborgare varaktigt bosatta i annat EU-land, Övriga tillstånd för ej EU/EES-medborgare, SCB 2015.

Figur 1.2 Invandringar för utvalda ursprungsgrupper (2000–24)

Källa: SCB, Sveriges officiella statistik, 2025.

Likt barn med inrikes födda föräldrar är fattigdom bland barn med utrikes födda föräldrar nära kopplad till föräldrarnas situation på arbetsmarknaden. Dock befinner sig utrikes födda föräldrar ofta i en annan arbetsmarknadssituation än inrikes födda föräldrar. När utrikes födda anländer till ett nytt land har de ofta lägre inkomster än de som är födda där. Med tiden kan deras ekonomiska situation generellt sett förbättras, vilket betyder att fattigdomen bland barn i hushåll med utrikes födda föräldrar minskar ju fler år som går sedan föräldrarnas invandring (Galloway m.fl. 2015; Chiswick m.fl. 1997). Dock är utrikes födda i högre grad än inrikes födda anställda i konjunkturkänsliga branscher, vilket gör dem mer sårbara vid ekonomiska nedgångar. Under finanskrisen 2008 visade det sig exempelvis att utrikes födda i större utsträckning än inrikes födda förlorade sina jobb, vilket även bekräftats i studier från andra europeiska länder (Dustmann m.fl. 2010).

Utrikes födda kan också ställas inför andra typer av arbetsmarknadshinder, exempelvis språkbarriärer, brist på erkännande av utländska kvalifikationer, brist på inhemska nätverk och diskriminering på arbetsmarknaden (Olli Segendorf och Teljosou 2011), som kan förlänga perioder utanför arbetsmarknaden (Landell 2021),

påverka deras ekonomiska framsteg och därmed också utöka perioder av fattigdom för deras barn (Hammarstedt och Palme 2012; Portes och Zhou 1993). Arbetsgivare som saknar kunskap om utrikes föddas kompetens tenderar att anställa inrikes födda, vilket har belagts i flera europeiska studier (Carlsson och Rooth 2007; Zschirnt och Ruedin 2016). Samtidigt kan migrationsorsaken påverka etableringsmöjligheterna. Flyktingar har i regel svårare att etablera sig än arbetskraftsinvandrare, eftersom de ofta saknar relevant utbildning eller nätverk i det nya landet (Brell m.fl. 2020).

Barn med utrikes födda föräldrar har högre risk att hamna i fattigdom än andra barn. Detta visade t.ex. Mood och Jonsson (2015) då de undersökte trender i barnfattigdom, och fann att barn i dessa grupper följde liknande fattigdomstrender som andra barn, men att de var mer sårbara för makroekonomiska förändringar. Under den stora lågkonjunkturen i Sverige på 1990-talet var nästan vartannat barn med utrikes födda föräldrar under den absoluta fattigdomsgränsen. Ett annat exempel är Lindquist och Sjögren Lindquist (2012), som analyserade dynamiska aspekter av barnfattigdom och visade att det i många fall kan ta tid för barn med invandrade föräldrar att komma ur stadier av fattigdom. De fann att barn med utrikes födda föräldrar inte bara löper en högre risk att hamna i fattigdom, utan också att sannolikheten att stanna kvar i fattigdom över längre tidsperioder är betydligt större jämfört med barn med inrikes födda föräldrar. Detta pekar på att ekonomisk utsatthet bland barn till utrikes födda föräldrar i Sverige ofta är mer långvarig och svåröverskungen. Galloway m.fl. (2015), som jämförde utvecklingen av barnfattigdom i Danmark, Norge och Sverige under perioden 1993 till 2001, rapporterade att barn med utrikes födda föräldrar utgjorde en allt större andel av de fattiga barnen i alla tre skandinaviska länderna under den studerade tidsperioden. De visade också att barnfattighetsnivåerna är generellt höga vid ankomst till mottagarlandet och tenderar att minska med åren sedan invandringen.

Gustavsson och Österberg (2016) studerade inkomstrelaterade indikatorer för barn med utrikes födda föräldrar från 17 olika nationaliteter samt barn med svenskfödda föräldrar. Resultaten visar att den ekonomiska situationen för barn med utrikes födda föräldrar försämrades under 1990-talet på grund av svårigheter på arbetsmarknaden för deras föräldrar. Även om situationen för vissa grupper

förbättrades efter det, var barn med utrikes födda föräldrar i högre grad fattiga än barn med svenska föräldrar.

En annan svensk studie som gjordes av Mood och Jonsson (2013) för Socialstyrelsen visade också att barn med utrikes födda föräldrar löper en betydligt högre risk att växa upp i fattigdom jämfört med andra barn. Deras levnadsförhållanden påverkas särskilt av ekonomiska svängningar, eftersom deras ekonomiska utsatthet i stor utsträckning beror på att deras föräldrar ofta har en svagare ställning på arbetsmarknaden. Detta innebär att förändringar i konjunkturen kan få en kraftigare inverkan på dessa familjers ekonomiska situation än på familjer där föräldrarna har en stabil och etablerad position i arbetslivet.

Familjens sammansättning är också av betydelse för att förstå fattigdom även bland barn med utrikes födda föräldrar. Det är känt att barn till ensamstående föräldrar har en ökad risk att hamna i fattigdom, särskilt barn till ensamstående mödrar (se Lindquist och Sjögren Lindquist 2012). Dessutom har utrikes födda kvinnor generellt sett lägre sysselsättningsgrad och högre arbetslöshet än utrikes födda män och bland utrikes födda kvinnor som är sysselsatta är tidsbegränsade anställningar i lågkvalificerade jobb vanligt förekommande (se Landell 2021). Det är också värt att notera att risken för skilsmässa är relativt hög bland invandrare i Sverige, även om detta varierar beroende på ursprungsland (se Andersson m.fl. 2015).

1.3 Rapportens syfte

Den faktiska materiella barnfattigdomen i Sverige är lägre än i många andra EU-länder. Det är dock tydligt att barn med utrikes födda föräldrar (tillsammans med barn till ensamstående, arbetslösa och sjukskrivna föräldrar) löper en ökad risk att hamna i fattigdom, och denna fattigdom kan vara mer långvarig inom dessa grupper. Denna ESO-rapport har som syfte att noggrant studera barnfattigdom i Sverige med ett särskilt fokus på barn med utrikes födda föräldrar.

Detta fokus är viktigt av tre huvudanledningar. För det första har fattigdom inom denna grupp sällan studerats i detalj, och ofta har forskare behandlat alla barn i invandrade familjer i Sverige som en enhetlig grupp, utan att beakta den stora heterogeniteten inom

gruppen. För det andra är vår kunskap om fattigdomens persistens bristfällig, särskilt när det gäller barn med utrikes födda föräldrar. Slutligen är det av yttersta vikt att öka vår förståelse för fattigdom bland barn med utrikes födda föräldrar för att utforma effektiva strategier för att minska fattigdomen i denna grupp.

Rapporten utforskar förekomsten av fattigdom över tid, samt fattigdomens persistens för att bättre förstå hur fattigdomsmönstren varierar mellan olika grupper. På så sätt kan man få en uppfattning om risken att hamna i fattigdom för olika grupper, hur stor sannolikheten är för olika grupper att lämna perioder av fattigdom, och huruvida fattigdomen är långvarig eller kortvarig.

Vi genomför även en så kallad dekomponeringsanalys i syfte att förstå vilka faktorer som ligger bakom skillnader i barnfattigdom mellan olika ursprungsgrupper. Genom att dela upp de observerade skillnaderna i en del som kan kopplas till skillnader i mätbara faktorer såsom utbildning, sysselsättning, hushållssammansättning och tid i Sverige och en återstående del får vi en tydligare bild av vilka mekanismer som driver den ekonomiska utsattheten. Analysen gör det möjligt att bedöma i vilken utsträckning fattigdomsgapet beror på de förklaringsfaktorer som tas upp i rapporten, snarare än på exempelvis diskriminering eller andra hinder. Den återstående delen ska dock inte tolkas kausalt: den kan spegla omätbara skillnader, mätfel, modellval och andra faktorer som inte fångas i tillgängliga data.

1.4 Avgränsningar

Rapporten fokuserar på utvecklingen i barnfattigdom under perioden 2012–22. Denna tidsperiod ger oss tillgång till lägenhetsregistret (SCB 2025a), vilket tillför ett viktigt datalager för vår analys eftersom vi då kan identifiera hushåll mer korrekt, vilket spelar roll för mått på familjens inkomst och ekvivalensskala.

Barn med utländsk bakgrund definieras här som barn med minst en förälder som invandrat till Sverige. Dessa barn kan vara födda antingen i Sverige eller utomlands. Fördelen med denna definition är att vi inkluderar alla barn med invandrarbakgrund i vår analys, även de som har en svenskfödd förälder, och även om de är födda i landet. En nackdel är dock att gruppen blir heterogen och omfattar

betydande variationer, eftersom barn med en svenskfödd och en utlandsfödd förälder i en del (men inte alla) fall har utfall som liknar dem med två svenskfödda föräldrar snarare än dem med två utlandsfödda föräldrar (Tegunimataka 2021; 2023). Vi redovisar därför i appendix (tabell I) hur stor andel dessa barn utgör i olika ursprungsgrupper och hur fattigdomsmåtten påverkas när denna grupp särredovisas (tabell J). Det är också viktigt att här notera att vår definition skiljer sig från SCB:s definition där ”svensk bakgrund” omfattar inrikes och utrikes födda med minst en inrikes född förälder (SCB 2020). Vi har avgränsat studien till barn som invandrat till Sverige före 18 års ålder.

2 Metod och data

2.1 Registerdata

Vår rapport presenterar i huvudsak analys av administrativa register (ofta kallade registerdata). Dessa innefattar områden såsom beskattning, socialförsäkring, hälso- och sjukvård, utbildning och rättsväsendet. Även om dessa data ursprungligen samlades in för administrativa ändamål, gör deras omfattning och detaljerade innehåll dem till en viktig resurs för forskning.

Register kan kopplas samman genom användning av aidentifierade personnummer. Detta innebär att information från olika register (såsom inkomst, utbildning, hälsa, anställning och migration) kan kopplas ihop för att skapa en övergripande bild av en individs liv. Till exempel kan inkomstdata från skatterregistret kopplas till migrationshändelser i migrationsregistret, vilket gör det möjligt för forskare att studera hur olika migrantgrupper klarar sig ekonomiskt. Dessutom kan dessa data kopplas över tid, och ge longitudinell information. Vi vill, till exempel, följa barns perioder i fattigdom och kan göra det med hjälp av dessa data. Personnummer kan också användas för att koppla barn till sina föräldrar. I denna rapport följer vi till exempel alla barn i Sverige från födsel eller invandring till 18 års ålder, utvandring eller död, och jämför fattigdomserfarenheterna för barn med utrikes respektive inrikes födda föräldrar.

En av de många styrkorna med register är att de täcker hela befolkningen. Detta innebär att det inte finns någon risk för urvals-bias, vilket kan snedvrída resultaten i enkätbaserad forskning. Dessutom är register mycket exakta eftersom data samlas in för administrativa ändamål och är mindre benägna att innehålla fel som felklassificering (*recall bias*) eller underrapportering. Vissa grupper är dessutom mer benägna än andra att delta i enkätundersökningar

och personer från socioekonomiskt utsatta områden, nyanlända invandrare och flyktingar är i betydligt mindre grad benägna att svara på enkäter jämfört med genomsnittet. Detta leder till att resultaten blir mindre representativa och undersökningarna förlorar i tillförlitlighet¹. För gruppen har därför registerdata en betydligt bättre täckning än enkätundersökningar, och är därmed att föredra om utrikes födda är studiens fokus.

Trots de många styrkorna med registerdata finns det vissa betydande svagheter. För det första är register utmärkta för att samla in objektiva mått som inkomst eller anställningsstatus, men de fångar inte direkta upplevelser av fattigdom. Detta innebär att vissa kritiska aspekter för att förstå individers erfarenheter kan förbises. Till exempel innehåller enkätundersökningar om fattigdom frågor om hushållets faktiska möjligheter att tillgodose sina grundläggande behov, exempelvis om man har svårt att betala räkningar, om man saknar vissa varor eller aktiviteter därför att man inte har råd, eller om man saknar ekonomisk marginal för oförutsedda utgifter. Denna typ av indikatorer fångar ekonomiska begränsningar i praktiken snarare än enbart individens subjektiva upplevelse av sin ekonomiska situation. Det gör dem särskilt användbara för att förstå hur ekonomiska svårigheter tar sig konkreta uttryck i människors vardag, och de används därför ofta i kombination med inkomstmått för att ge en mer heltäckande bild av fattigdom. Eftersom rapportens empiriska analys bygger på registerdata använder vi i huvudsak inkomstbaserade mått. För det andra täcker register endast den folkbokförda befolkningen i Sverige. Detta innebär att vissa sårbara grupper, såsom papperslösa invandrare, inte kommer att finnas med i data (se detaljerad beskrivning av populationen i appendix, tabell A och B). Registerdata ger hög precision och täckning för inkomstmått över tid och mellan grupper, men fångar inte fullt ut materiell/social utsatthet och inkluderar inte personer utan folkbokföring. Detta bör beaktas vid tolkning av nivåer och skillnader mellan grupper.

¹ Se t.ex. diskussionen om skevhet representativiteten SOM-institutets rapport (2025) där födelseland står för den största skevheten.

2.2 Variabelkonstruktion

Kapitel 4 som handlar om heterogenitet i fattigdom behandlar skillnader i fattigdom mellan grupper som definieras av en uppställning socioekonomiska och demografiska egenskaper, inklusive föräldrars utbildningsnivå, antal förvärvsarbetande föräldrar, om föräldrarna bor tillsammans samt antalet andra barn i hushållet. Detta avsnitt beskriver hur dessa variabler har konstruerats.

Föräldrars utbildning fångar den högsta utbildningsnivå som uppnåtts av någon av föräldrarna (denna är ofta självrapporterad för individer med utländsk bakgrund). Om föräldrarna inte har samma utbildningsnivå används den högsta nivån. Mer specifikt skiljer vi mellan föräldrar med högst grundskoleutbildning, föräldrar med gymnasial utbildning samt föräldrar med eftergymnasial utbildning. Fall med saknad information har behandlats som en separat kategori.

Föräldrars sysselsättning mäts genom antalet förvärvsarbetande föräldrar i hushållet, med tre kategorier: ingen förälder, en förälder eller båda föräldrarna förvärvsarbetande. En förälder definieras som förvärvsarbetande om hans eller hennes årliga arbetsinkomst är lika med eller överstiger 3,5 gånger prisbasbeloppet. Till exempel, år 2022 motsvarar detta en arbetsinkomst på minst 169 050 kronor ($3,5 \cdot 48\,300$).

För att fånga *hushållsstrukturen* beaktar vi om barnet bor med en eller båda föräldrarna. Tyvärr innehåller det tillgängliga datamaterialet inte denna information direkt. Därför har vi rekonstruerat den utifrån två variabler: hushållets familjetyp och summan av familjeinkomsterna kopplade till barnets mor respektive far. Barn anses bo med båda sina biologiska föräldrar om familjetypen anger ett sammanboende par med barn, och om moderns familjeinkomst är lika med faderns familjeinkomst. Detta villkor är nödvändigt eftersom ett barn exempelvis kan bo med modern, en styvfar och eventuella styvsyskon, men inte med den biologiska fadern. Genom att säkerställa att familjeinkomsten för båda biologiska föräldrarna är densamma kan vi anta att barnet bor med båda biologiska föräldrarna. I alla andra fall antar vi att barnets föräldrar inte bor tillsammans. Detta inkluderar situationer där föräldrarna är separerade eller där en förälder saknas. Vid växelvis boende kan denna rekonstruktion innebära osäkerhet; konsekvenser för tolkning och robusthet diskuteras i avsnitt 2.4 och i appendix.

Hushållsstrukturen fångas också genom *antalet andra barn under 18 år i hushållet*. I analyserna skiljer vi mellan inga andra barn, ett annat barn, två andra barn samt tre eller fler andra barn.

Slutligen beaktar vi *flyktingstatus och antal år sedan ankomst i Sverige*. När det gäller flyktingstatus registreras barn som har flyktingföräldrar om någon av deras föräldrar hade ett första uppehållstillstånd som var registrerat som någon kategori av flykting. Denna kategori omfattar därför även barn som har en förälder med ett första uppehållstillstånd i en annan kategori, såsom studier, arbete eller anknytning, så länge den andra föräldern klassificerades som flykting. Tillståndskategorierna baseras på data om uppehållstillstånd som finns i tre olika årliga register från och med 1987. Uppgifterna från dessa tre källor harmoniseras och används för att fastställa det första registrerade uppehållstillståndet, vilket i sin tur möjliggör beräkningen av flyktingstatus vid ankomst för varje barns föräldrar (Wilson 2024).

För vissa individer saknas information om uppehållstillstånd i materialet. Detta beror dock vanligtvis på att de inte behöver ett sådant tillstånd på grund av sitt medborgarskap, vilket innebär att vi kan anta att dessa värden i de flesta fall inte är verkligt saknade. Medborgare i nordiska länder, EU-medlemsstater eller EES-länder (samt deras familjemedlemmar) har uppehållsrätt och behöver därför inte uppehållstillstånd (SCB 2023).

Vi noterar också att flyktingstatus beräknas på ett annat sätt för den lilla grupp föräldrar som anlände före 1987, det vill säga innan registreringen av uppehållstillstånd vid ankomst påbörjades. I dessa fall uppskattas flyktingstatus med hjälp av uppgifter om födelseland och ankomstår, för att avgöra om majoriteten av utrikes födda från ett visst land under en viss period var flyktingar eller inte (Wilson 2024).

2.3 Indelning av grupper och mått i analysen

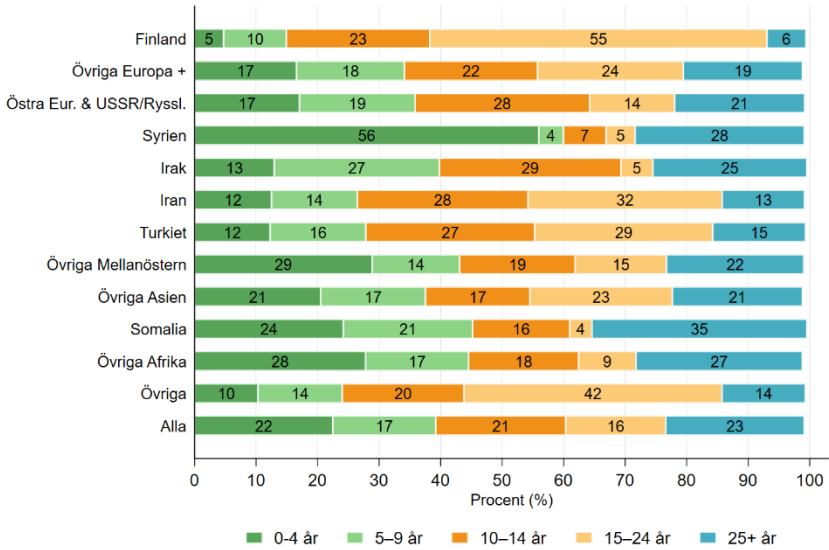
Tabell 2.1 visar de länder och regioner som barnens föräldrar är födda i. Vi har valt ut dessa länder/regioner eftersom de utgör dominerande och viktiga ursprungsgrupper i den svenska migrationshistorien. Vår analys inkluderar barn i invandrade familjer, definierade som barn med minst en förälder som är född i annat land

än Sverige. I de fall där en förälder är född utomlands och den andra i Sverige, placeras barnet i den utlandsfödda förälderns land/region. Tillsammans utgör samtliga kategorier totalen (Alla). (Information om vilka länder som utgör de olika grupperna återfinns i appendix-tabell L).

Tabell 2.1 Antal och andel personår per ursprungsgrupp

Land eller region	Antal	Procent (%)
Sverige	16 955 073	72,36
Finland	176 193	0,75
Övriga Europa +	554 015	2,37
Östra Europa och USSR/Ryssland	1 439 261	6,14
Syrien	684 319	2,92
Irak	705 042	3,01
Iran	199 702	0,85
Turkiet	204 791	0,87
Övriga Mellanöstern	494 530	2,11
Övriga Asien	861 587	3,68
Somalia	490 675	2,09
Övriga Afrika	666 953	2,85
Övriga	312 096	1,31
Alla	23 744 237	100,0

Figur 2.1 Moders tid sedan invandring, för olika ursprungsgrupper

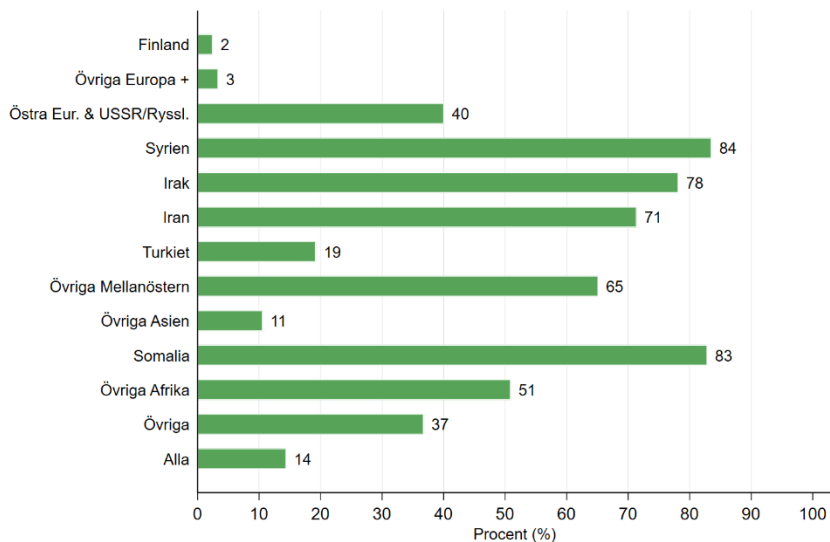
Figur 2.1 visar hur lång tid som passerat sedan moderns invandring till Sverige, uppdelad på olika ursprungsgrupper. Mönstret varierar tydligt mellan grupperna. Syrien sticker ut med en mycket hög andel mödrar som invandrat de senaste 0–4 åren (56 procent). I flera andra grupper dominerar i stället vistelsetider i mitten av fördelningen: för Finland är 15–24 år den klart största kategorin (55 procent) och även gruppen övriga har en hög andel i 15–24 år (42 procent). Irak har en tyngdpunkt i 5–14 år (27 respektive 29 procent), vilket tyder på att många mödrar invandrat under det senaste decenniet men inte allra senast. Somalia utmärker sig genom en stor andel mödrar som varit i Sverige 25 år eller längre (35 procent), samtidigt som gruppen också har en betydande andel med kortare vistelsetid.

Om vi i stället tittar på skillnader i flyktingstatus för föräldrarna (här definierat som att minst en av föräldrarna har flyktingstatus) ser vi tydliga skillnader mellan ursprungsgrupperna. Figur 2.2 visar andelen barn i varje ursprungsgrupp som har minst en förälder med flyktingbakgrund.

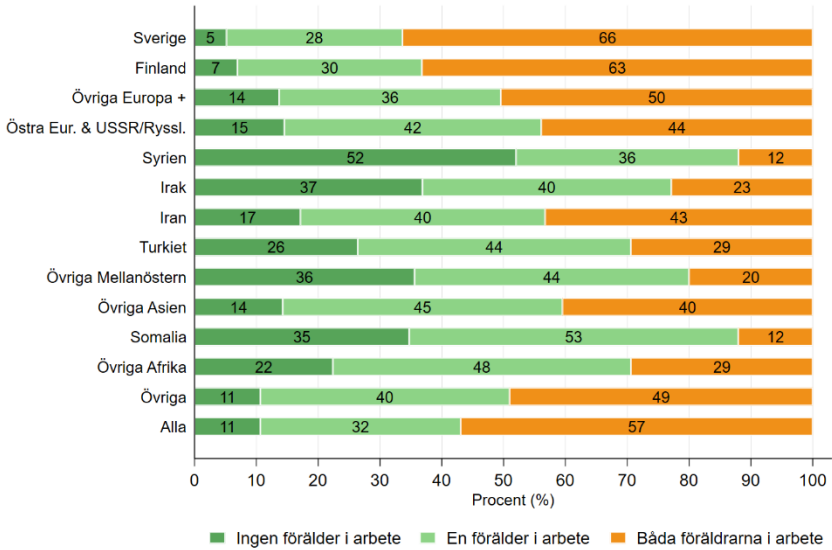
Bland barn med ursprung i Somalia, Syrien och Irak har runt 80 procent minst en förälder som kommit till Sverige som flykting. Även bland barn med ursprung i Iran och övriga Mellanöstern är andelen hög, över 70 respektive över 60 procent. I grupper som östra

Europa och USSR/Ryssland och övriga Afrika ligger andelen kring 40 till 50 procent, medan den är betydligt lägre i grupper som övriga Europa +, övriga Asien och Turkiet. Även barn med ursprung i exempelvis Finland kan ha minst en förälder med flyktingbakgrund (i fall av gemensamt föräldraskap av personer med olika nationalitet).

Figur 2.2 Föräldrar med flyktingstatus, skillnad mellan ursprungsgrupper

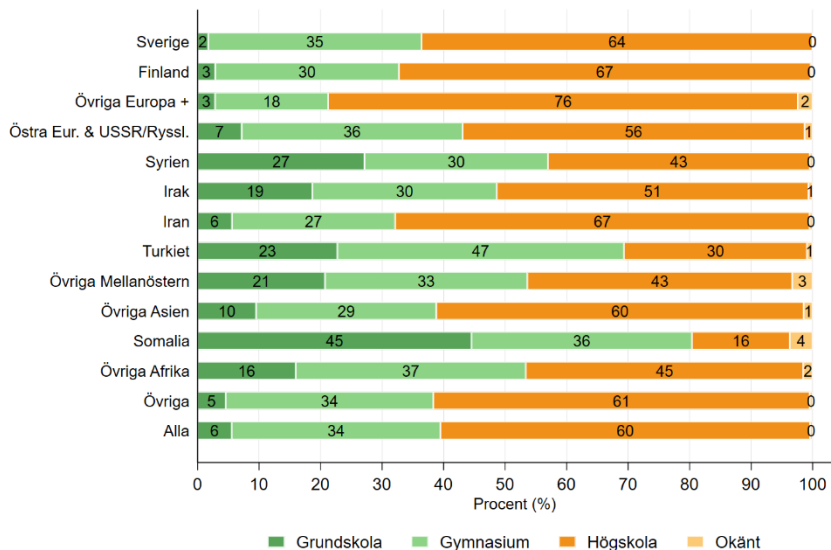
Vi kan, inte helt oväntat, se stora skillnader mellan ursprungsländerna när vi tittar på föräldrarnas arbetsmarknadsanknytning (se avsnitt 2.2 för variabeldefinition). Figur 2.3 visar huruvida ingen, en eller båda föräldrarna är i arbete. Bland svensk- och finskfödda är det vanligast att båda föräldrarna arbetar, med andelar över 60 procent. Övriga Europa och Östra Europa och USSR/Ryssland har en mer spridd fördelning, med fler hushåll där endast en eller ingen förälder arbetar. I grupper som Syrien, Irak och Somalia är det vanligt att ingen förälder är i arbete. Detta gäller särskilt Syrien, där ingen förälder är i arbete i 52 procent av hushållen. Detta är mycket sannolikt relaterat till tid i landet som är lägst för denna grupp.

Figur 2.3 Andel föräldrar i arbete, för olika ursprungsgrupper

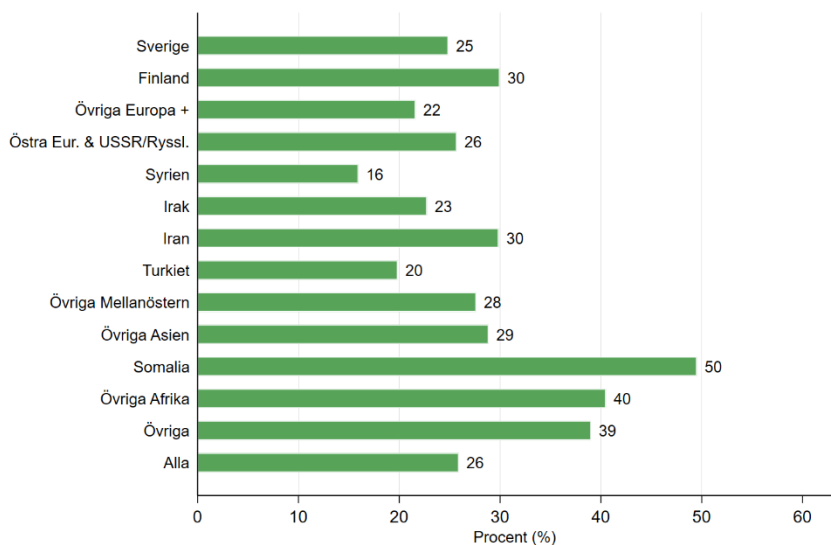
Figur 2.4 visar skillnader i föräldrars utbildningsnivå fördelad på ursprungsland, baserat på den högst utbildade föräldern i hushållet. Bland föräldrar födda i Sverige och Finland har 64 respektive 67 procent högskoleutbildning. Föräldrar med ursprung i övriga Europa ligger ännu högre, 76 procent.

Bland grupper från Mellanöstern och Afrika varierar nivåerna mer. Iran ligger högre än Sverige, med 67 procent högskoleutbildade, medan andelen i grupperna Irak och Syrien är 51 respektive 43 procent. Turkiet utmärker sig genom att nästan hälften av föräldrarna har gymnasieutbildning och endast 30 procent högskoleutbildning. Somalia har den lägsta andelen högskoleutbildade, 16 procent, och den högsta andelen med enbart grundskola, 45 procent.

Figur 2.4 Föräldrarnas utbildningsnivå (andel) per ursprungsgrupp

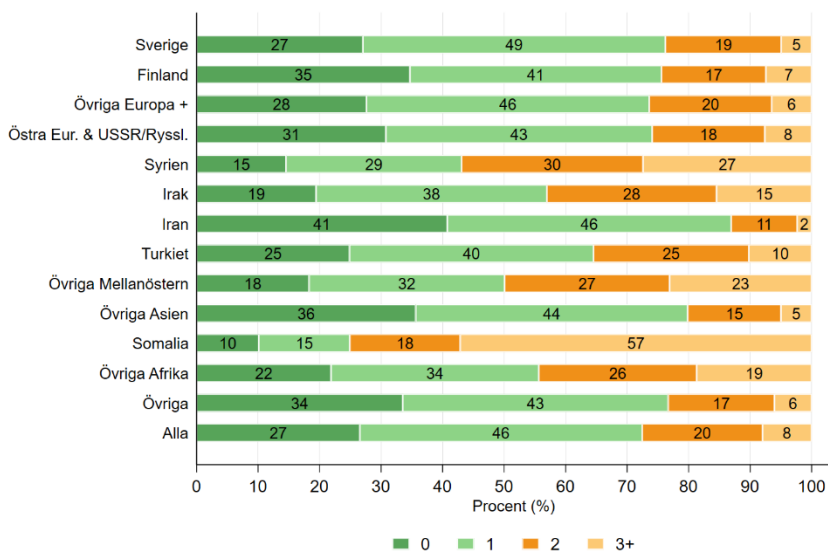
Figur 2.5 Andel skilda/separerade föräldrar för olika ursprungsgrupper

Låt oss nu gå vidare och undersöka skillnader i familjesammansättning. Figur 2.5 visar hur stor andel av barnen i olika ursprungsgrupper som har föräldrar som är skilda eller separerade. Bland barn

till svenskfödda föräldrar lever 25 procent med separerade föräldrar, och nivåerna ligger för flera grupper i ett liknande intervall (kring 20–30 procent). Den lägsta andelen finns i Syrien (16 procent), medan Somalia sticker ut med den högsta andelen (50 procent). Ett stort antal ensamstående föräldrar i vissa grupper kan delvis hänga samman med migrationsmönster där många barn anländer tillsammans med endast den ena föräldern, medan den andra föräldern är kvar i hemlandet, avlidit eller anländer vid ett senare tillfälle. I vissa fall handlar det om familjer som splittrats under flykten eller om familjer där båda föräldrarna inte haft möjlighet att resa samtidigt. Det kan också röra sig om separationer som inträffat efter ankomsten till Sverige. Sammantaget kan detta bidra till att ensamstående föräldrar framträder som en relativt stor grupp inom vissa utrikes födda grupper.

Figur 2.6 Antal barn i familjen (utöver barnet i fråga)

Figur 2.6 visar hur många barn det finns i familjen (utöver barnet i fråga), uppdelat efter ursprungsgrupp. Det framgår tydligt att stora familjer är vanligare bland barn med utomeuropeisk bakgrund. Till exempel har över 50 procent av barn med bakgrund i Somalia tre (eller fler) andra barn under 18 år i hushållet medan motsvarande

andel bland barn i Sverige och Finland är under 10 procent. Detta kan ha betydelse för resurstillgång och barns levnadsvillkor.

2.4 Fattigdomsmått

I denna rapport använder vi två olika mått på inkomstfattigdom: absolut och relativ fattigdom. Relativ fattigdom handlar om att vissa hushåll har inkomster som ligger markant under vad som är vanligt förekommande i det samhälle de lever i. Även om relativ fattigdom är ett internationellt använt mått, är trösklarna för relativ fattigdom starkt beroende av inkomstfördelningen i varje land. Detta innebär att hushåll som anses vara i relativ fattigdom i ett land med mycket hög medianinkomst har en betydligt högre levnadsstandard än hushåll med samma status i ett land med lägre medianinkomst. Till exempel, i ett land där medianinkomsten är 500 000 kronor, ligger gränsen för relativ fattigdom på 300 000 kronor. Detta innebär att relativ fattigdom inte nödvändigtvis säger något om individers faktiska levnadsvillkor eller deras möjlighet att leva upp till sociala förväntningar.

Därför bör analysen av relativ fattigdom kompletteras med absolut fattigdom. Till skillnad från relativ fattigdom, som är ett jämförande mått, fokuserar absolut fattigdom på den ekonomiska gräns där hushåll inte har tillräckliga resurser för att uppnå en *skälig* levnadsstandard (Jonsson och Mood 2022). En skälig levnadsnivå bestäms av en specifik tid och plats och kan omprövas. I Sverige brukar fattigdomsgränsen sättas utifrån normen för ekonomiskt bistånd. Dessa mått kan dock försvåra internationella jämförelser, och många av de jämförande studierna förlitar sig därför på det relativa mått som definierar fattigdomsgränsen som en funktion av medianinkomsten i landet.

Mått som baseras på materiell fattigdom bygger på att bedöma om en individ eller familj saknar tillgångar som anses nödvändiga för att ha en god levnadsstandard. Därmed varierar de förhållanden som utvärderas mellan hög- och låginkomstländer, och i höginkomstländer har dessa mått relativa inslag eftersom de speglar den nationella kontexten. De förhållanden som kan anses vara nödvändiga för en god levnadsstandard i Europa sammanfattas i Eurostats undersökning *European Union Statistics on Income and Living Conditions*

(*EU-SILC*) (Eurostat 2023b). Den primära indikatorn för materiell fattigdom undersöker om individer eller hushåll inte har råd med specifika varor eller aktiviteter som anses vara standard i samhället. De 13 nyckelfaktorerna som används rör huruvida ett hushåll har råd med: en veckas semester årligen bortom hemmet; att äta kött varannan dag; att värma sitt hem ordentligt; oväntade utgifter på 1 000 euro; en telefon; en färg-TV; en tvättmaskin; en bil; sina boendekostnader och andra boenderelaterade utgifter, men också sociala indikatorer som att ha råd att umgås med vänner (Eurostat 2023b). Baserat på svaren på dessa frågor bedöms familjer uppleva materiell deprivation om de inte har råd med 5 av 13 kategorier och svår materiell deprivation om de inte har råd med 7 av 13.

Fattigdomsmått som bygger på inkomströsklar utgår från en fast standard, vanligtvis baserad på kostnaderna för nödvändiga varor och tjänster som krävs för att tillgodose grundläggande behov. Världsbanken har definierat en internationell fattigdomsgräns, för närvarande satt till 2,15 dollar per dag (justerat för köpkraft), för att mäta absolut fattigdom globalt. De som lever under denna gräns anses leva i extremfattigdom, vilket innebär att de kämpar för att upprätthålla även den mest grundläggande levnadsnivån. Dock är denna inkomströskel inte tillämplig i höginkomstländer med en högre gräns för *skälighet*. Därför definierar höginkomstländer ofta en existensminimumsgräns som tar hänsyn till kostnaderna för mat, boende, sjukvård, transport, utbildning och andra nödvändigheter. Det är viktigt att notera att absolut fattigdom, mätt genom inkomströsklar, identifierar en familj som fattig om deras inkomst inte räcker för den konsumtionsnivå som anses rimlig i ett givet samhälle, oberoende av andras inkomster i befolkningen.

I denna rapport operationaliserar vi absolut och relativ fattigdom baserat på hushållens disponibla inkomster som registreras i skatteregistret. Det absoluta måttet bygger på SCB:s mått på låg inkomststandard, där årliga inkomströsklar beräknas för olika familjestorlekar i olika delar av landet (Storstockholm, Storgöteborg, Stormalmö, kommuner med fler än 75 000 invånare samt kommuner med färre än 75 000 invånare; se tabell C1–C3 i appendix). Låg inkomststandard utgår från en varukorg som representerar en minimal levnadsstandard och bygger på normerade nödvändiga utgifter, såsom boende och boenderelaterade kostnader, livsmedel, kläder och skor, hygien och förbrukningsvaror, hemförsäkring samt

nödvändiga lokala resor och andra grundläggande utgifter (full specifikation och beräkningsdetaljer redovisas i appendix). För varje region beräknas tröskeln som summan av riksnormen för försörjningsstöd, schabloniserad boendeutgift, hushållsel (efter hushållstorlek), barnomsorgsutgift för hushåll med barn 2–9 år, lokala resor för personer 18 år eller äldre, fack- och a-kasseavgift för personer 20–64 år samt hemförsäkring. Eftersom SCB:s trösklar inte täcker alla familjestorlekar extrapolerar vi beräkningen marginellt för att omfatta samtliga familjekonstellationer. Extrapoleringen avviker endast marginellt från SCB:s ursprungliga beräkning; som upplysning kan noteras att vår tröskel för Stockholmsregionen i extrema fall kan ligga cirka 574 kronor per månad lägre eller cirka 1 000 kronor per månad högre än SCB (se appendix för jämförelser).

Varje familj klassificeras som fattig om hushållets disponibla inkomst understiger den relevanta tröskeln under ett visst år. Eftersom trösklarna tar hänsyn till familjestorlek använder vi ekvivalerad disponibel² hushållsinkomst (inkomst justerad för hushållets sammansättning). Vid växelvis boende kan kopplingen till ett enskilt hushåll innebära mätosäkerhet, eftersom vi inte med säkerhet kan avgöra var barnet huvudsakligen vistas.

Relativ fattigdom definierades som en ekvivalerad disponibel hushållsinkomst under 60 procent av medianen för hela befolkningen. Ekvivalerad hushållsinkomst är ett mått på hushållsinkomster justerade för hushållets storlek och sammansättning. Det tar hänsyn till att hushåll av olika storlek och struktur (t.ex. enpersonshushåll, par, familjer med barn) har olika ekonomiska behov och tillåter en mer exakt jämförelse av levnadsstandard mellan hushåll. Ekvivalerad hushållsinkomst tar hänsyn till att vissa kostnader i hushållet delas, såsom boende och boenderelaterade kostnader, så att levnadskostnaden per person minskar. Det finns olika ekvivalensskalor som används i litteraturen. I denna rapport förlitar vi oss på den ekvivalensskala som definieras av SCB (2021b), där den första vuxna viktas 1 och den andra 0,92 (om närvarande i hushållet), barn i åldern 0 till 3 år viktas 0,56 och barn äldre än 4 år viktas 0,66. Vi beräknar fattigdomströskeln genom att använda

² Disponibel inkomst är summan av hushållets inkomster från arbete (lön och näringsverksamhet), skattepliktiga transfereringar (t.ex. sjukpenning, föräldrapenning, A-kassa och pension), skattefria transfereringar (t.ex. barnbidrag, bostadsbidrag, studiemedel och ekonomiskt bistånd) samt kapitalinkomster. Från denna totalsumma dras skatt samt återbetalat studiemedel och utbetalat underhållsstöd.

60 procent av medianekvivalerad hushållsinkomst, och alla under det värdet anses vara i relativ fattigdom.

För syftet med denna rapport var det mest lämpligt att använda ett inkomstbaserat (indirekt) mått på fattigdom. Även om ett direkt mått, såsom materiell fattigdom som diskuterats tidigare, har fördelar och kan ge en mer nyanserad bild av fattigdom, finns det många nackdelar när fokus ligger på migrantpopulationer. För det första, eftersom undersökningar baseras på ett urval av befolkningen, finns det ofta för få invandrarrespondenter vilket hindrar möjligheten till mer detaljerade analyser. I samband med detta är svarsfrekvenserna bland migrantpopulationer ofta mycket lägre än bland inrikesfödda med svensk bakgrund, vilket leder till svarsbias som kan skilja sig åt mellan grupper i befolkningen (Reichel och Morales 2017). För det andra kan utrikes födda möta språkliga hinder som påverkar deras tolkning av enkätfrågor, detta kan vara särskilt sant för nyanlända migranter. Detta innebär inte att ett inkomstbaserat fattigdomsmått är utan begränsningar. Registerdata fångar inte inkomster från informellt arbete eller arbete utomlands, eftersom dessa inte rapporteras till myndigheter. Det innebär att vissa hushålls faktiska ekonomiska resurser kan underskattas. Vidare finns begränsningar i hur familjestrukturer registreras. I separerade eller skilda familjer registreras inte alltid underhållsbidrag mellan föräldrar, vilket påverkar uppskattningen av resurser i ensamstående hushåll, särskilt i de fall där barnet bor huvudsakligen hos modern. Än viktigare är att barn med växelvis boende har tillgång till två hushållsekonomier, medan de i registren ofta kopplas till endast ett hushåll, vilket kan leda till en överskattning av fattigdomsrisk bland dessa barn.

Ytterligare en begränsning är att inkomster i register ofta summeras över kalenderår, vilket innebär att tillfälliga perioder av ekonomisk utsatthet, till exempel mellan juni ett år och juni nästa, inte nödvändigtvis fångas upp. Denna tidsmässiga avgränsning gör att kortvarig fattigdom kan förbises. Slutligen omfattar vårt mått inte tillgångar eller förmögenhet, vilket är en följd av det inkomstbegrepp vi valt att använda, och ska därför förstås som en avgränsning.

3 Fattigdom bland barn med utländsk bakgrund

3.1 Kontext: tidigare forskning och Sverige i jämförelse

Enligt OECD och Europeiska kommissionens rapport från 2023 lever 26 procent av de utrikesfödda i EU i relativ fattigdom, jämfört med 16 procent av de inrikes födda. Det är viktigt att notera att ”utrikesfödda” här avser personer födda utanför bosättningslandet, vilket kan inkludera både personer födda i andra EU-länder och personer födda utanför EU. Dessa siffror illustrerar den strukturella ojämlikheten i Europa, där personer födda utanför EU ofta befinner sig i en mer utsatt ekonomisk situation (OECD/European Commission 2023). Skillnaderna mellan utrikes och inrikes födda är särskilt stora i länder med långvarig invandring, i de flesta syd-europeiska länder samt i länder med betydande humanitär flyktingmottagning, såsom Sverige.

Tidigare studier av den relativa fattigdomen i Sverige, såsom Blume m.fl. (2007), visade att utvecklingen under andra hälften av 1980-talet och 1990-talet hade tydliga trender. En viktig slutsats var att klyftan i fattigdomsrisk mellan inrikes och utrikes födda ökade under denna period. Denna utveckling hängde i hög grad samman med förändringar i invandringens sammansättning, där en växande andel nyanlända med kort tid i landet och svagare etablering på arbetsmarknaden bidrog till att skillnaderna mellan grupperna förstärktes (Blume m.fl. 2007). Trots välfärdsstatens transfereringar motverkades inte den trend där utrikes födda hade en försämrad ställning på arbetsmarknaden. Nyanlända invandrare i Sverige stod inför en hög risk att drabbas av relativ fattigdom, och medan risken för invandrare från höginkomstländer minskade relativt snabbt

kvarstod den avsevärt längre för dem som kom från låginkomstländer (Blume m.fl., 2007).

En annan studie av den relativa barnfattigdomen och skillnader mellan barn med svenskfödda respektive utrikes födda föräldrar var Gustavsson och Österberg (2016). De visar att skillnaderna var små gentemot barn med föräldrar från höginkomstländer, men större för barn med föräldrar från låg- och medelinkomstländer. Mellan 1983–85 och 1995–97 försvagades den relativa positionen för barn med utrikes födda föräldrar, även för andra generationens barn och barn med en inrikes och en utrikes född förälder. Författarna kopplar detta till att utrikes födda föräldrars arbetsmarknadssituation försämrades mer än för inrikes födda föräldrar under den studerade perioden. Studien visar också stor heterogenitet mellan ursprungsgrupper, där barn med föräldrar från länder utanför Europa i genomsnitt hade sämre utfall. (Gustavsson och Österberg 2016).

En viktig rapport från Socialstyrelsen studerade ekonomisk utsatthet bland barn och deras familjer 1968–2010 (Mood och Jonsson 2013) och visade att utvecklingen av den absoluta barnfattigdomen (definierad som låg inkomststandard) minskade mellan 1990 och 2010 (till skillnad från den relativa fattigdomen). Men även om andelen barn i (absolut) fattiga familjer med två utrikesfödda föräldrar mer än halverades under 1990-talet, från nära 50 procent till cirka 20 procent 2010, så var den fortfarande ungefär tio gånger högre än bland barn med båda föräldrarna födda i Sverige 2010.

Rapporten visade också utvecklingen av barnfattigdom med hjälp av SCB:s undersökningar om levnadsförhållanden samt levnadsnivåundersökningen. Undersökningen som fokuserar på barn är Barn-ULF (Levnadsförhållanden för barn) och undersöker barns levnadsförhållanden genom att låta 12–18-åringar svara på frågor om sin vardag. Undersökningen tar upp ämnen som skolsituation, fritidsaktiviteter och välmående. Studien har genomförts sedan 2001 och är en av få där barn och unga själva får beskriva sin tillvaro. Urvalet består av ungefär 30 000 slumpmässigt utvalda barn i Sverige. För år 2008–11 kunde Mood och Jonsson (2013) visa statistiskt signifikanta skillnader mellan barn som växer upp i familjer där båda föräldrarna är födda utomlands och barn med svenskfödda föräldrar. Generellt sett var skillnaderna i konsumtionsmönster, deltagande i olika aktiviteter och ekonomisk utsatthet relativt små, med en viss fördel för barn i svenskfödda familjer. Det fanns dock en tydlig och

markant skillnad när det gäller tillgången till ett eget rum. Mer än 30 procent av barnen med utrikesfödda föräldrar saknade ett eget rum, medan motsvarande andel bland barn med svenskfödda föräldrar var knappt 4 procent. En annan skillnad framkom i frågan om ekonomiskt stöd från föräldrar. Färre barn i familjer med ensamstående eller utrikesfödda föräldrar fick regelbundet pengar från sina föräldrar. Särskilt stor var skillnaden mellan barn med svenskfödda och utrikesfödda föräldrar. 84 procent av barnen i svenskfödda familjer fick regelbundet pengar, jämfört med endast 67 procent av barnen med utlandsfödda föräldrar.

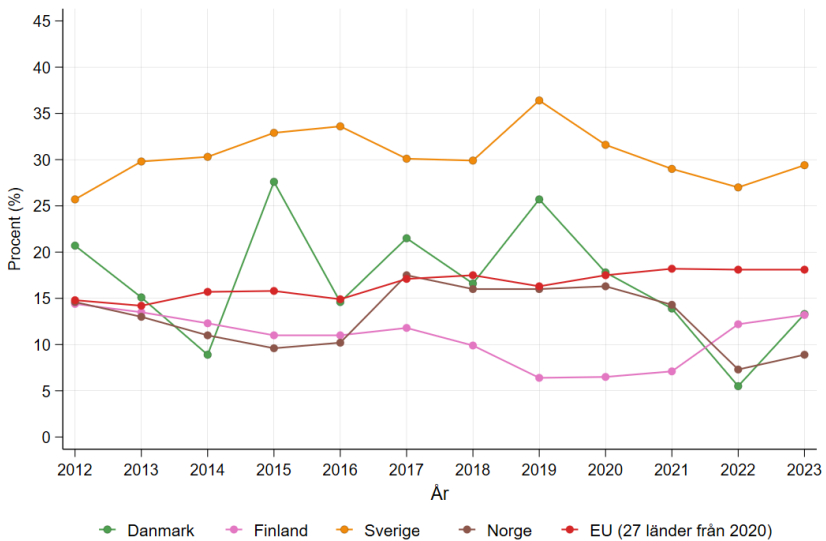
En annan svensk studie som belyser den absoluta fattigdomen bland barn med utrikes födda föräldrar i Sverige är Jonsson och Mood (2017). Barn till två svenskfödda föräldrar upplevde en stadig minskning av absolut fattigdom under perioden 1991–2013 och en konsekvent låg nivå av relativ fattigdom (omkring 5 procent) 2013. I kontrast levde nästan var femte barn med utlandsfödda föräldrar under den absoluta fattigdomsgränsen 2013 trots en minskning sedan 90-talet, medan hälften befann sig under den relativa fattigdomsgränsen med ökande nivåer under perioden som studerades.

Som tidigare diskuterats använder sig majoriteten av jämförande studier av relativa fattigdomsmått. Om vi använder oss av Eurostats officiella statistik kan vi jämföra den relativa fattigdomen i Sverige med övriga nordiska länder samt EU. Figur 3.1. visar andelen barn under 17 år som lever i hushåll där den ekvivalerade disponibla inkomsten efter sociala transfereringar ligger under 60 procent av landets medianinkomst, och visar skillnaden mellan barn med inrikes födda föräldrar och barn med utrikes födda föräldrar. Som vi tidigare diskuterat så mäter denna indikator inte förmögenhet eller fattigdom i sig, utan låg inkomst i förhållande till resten av befolkningen i landet, vilket inte nödvändigtvis innebär en låg levnadsstandard.

Figur 3.1 visar att Sverige har en genomgående större skillnad i relativ barnfattigdom mellan barn med utrikes födda föräldrar och barn med inrikes födda föräldrar jämfört med de övriga nordiska länderna. Trenden är relativt stabil med vissa toppar under perioder av ekonomisk instabilitet. Danmark uppvisar stora fluktuationer, vilket kan bero på små urvalsstorlekar eller metodologiska förändringar, men den genomsnittliga nivån är lägre än i Sverige. Finland har ett konsekvent lägre gap i relativ fattigdom. Norge har också låga nivåer, men uppvisar vissa variationer över tid. EU-

genomsnittet ligger stadigt över de nordiska ländernas (förutom Sverige). Sverige utmärker sig genom en markant skillnad i fattigdom mellan barn med inhemskt födda föräldrar och barn med utlandsfödda föräldrar.

Figur 3.1 Relativ barnfattigdom: barn under 17 år som lever i hushåll där den ekvivalerade disponibla inkomsten efter sociala transfereringar ligger under 60 procent av landets medianinkomst. Skillnad i fattigdom mellan barn med inrikes födda föräldrar och barn med utrikes födda föräldrar.

Källa: Eurostat.

Relativ barnfattigdom påverkas av invandring och demografiska förändringar, särskilt eftersom nyanlända invandrare ofta har låga inkomster vid ankomst men förbättrar sin ekonomiska situation över tid. När en stor andel av befolkningen består av nyanlända invandrare (såsom i Sverige efter flyktingkrisen 2015), som initialt har svagare anknytning till arbetsmarknaden, kan det leda till en ökad andel barn som klassificeras som ekonomiskt utsatta enligt det relativa fattigdomsmåttet (detta gäller även absolut fattigdom). Detta beror på att nyanlända föräldrar ofta börjar på en ekonomiskt svagare position och därmed drar ner den genomsnittliga inkomsten inom gruppen (Engdahl och Liljeberg 2024). Med tiden får fler fot-

fäste på arbetsmarknaden, lär sig språket och anpassar sig till arbetslivets krav, vilket bidrar till ökade inkomster (Chiswick 1978).

3.2 Relativ barnfattigdom i Sverige 2012–22

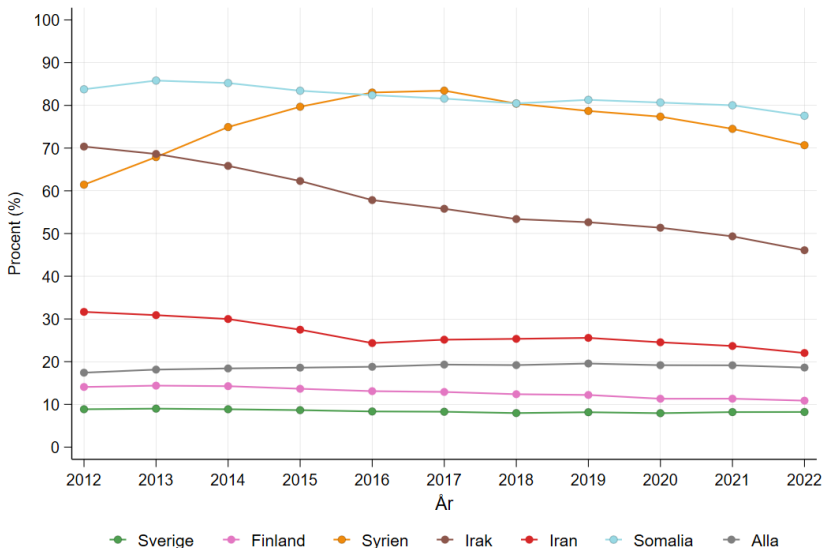
Våra beräkningar visar att den relativa fattigdomen varierar tydligt mellan olika ursprungsgrupper. År 2022 levde 19 procent av alla barn i Sverige i relativ fattigdom, en svag ökning från 17 procent år 2012, som framgår av figur 3.2.

Samtidigt döljer genomsnittssiffrorna stora skillnader mellan grupper med olika bakgrund. Barn med två svenskfödda föräldrar har genomgående de lägsta nivåerna av relativ fattigdom, och denna nivå har varit stabil under hela perioden. Även barn med finländsk bakgrund uppvisar relativt låga nivåer, med en svag nedgång över tid. Barn med somalisk bakgrund har de högsta nivåerna av relativ fattigdom under i princip hela mätperioden, men nivån har dock minskat något sedan 2012. För barn med bakgrund i Irak ses en tydlig minskning, från omkring 70 procent år 2012 till 46 procent 2022. Denna förändring kan delvis hänga samma med faktorer som förbättrad etablering på arbetsmarknaden och längre genomsnittlig vistelsetid i Sverige, men trots förbättringen ligger nivåerna fortsatt långt över genomsnittet.

Barn med bakgrund i Syrien visar en kraftig ökning i relativ fattigdom under de första åren i perioden, med en topp omkring 2017. Därefter sker en viss minskning, men andelen förblir mycket hög jämfört med andra grupper. Detta sammanfaller med ökningen av antalet nyanlända från Syrien under samma tidsperiod. Även barn med bakgrund i Iran uppvisar en gradvis minskning i andelen som lever i relativ fattigdom. I Irans fall sjönk andelen från cirka 31 procent till 22 procent mellan 2012 och 2022.

Figuren visar tydligt att den relativa fattigdomen är starkt kopplad till ursprung. Barn med bakgrund i länder utanför Europa, löper generellt sett högre risk att leva i ekonomiskt utsatta hushåll. Skillnaderna mellan grupperna kan delvis förklaras av hur länge de olika grupperna har bott i Sverige (mer om detta senare). En fullständig tabell över samtliga ursprungsgrupper återfinns i appendix (tabell D.1 och D.2).

Figur 3.2 Relativ barnfattigdom för olika ursprungsgrupper 2012–22

3.3 Absolut barnfattigdom i Sverige 2012–22

Utvecklingen av absolut barnfattigdom mellan 2012 och 2022 visar tydliga skillnader mellan olika ursprungsgrupper. Barn med svensk bakgrund har haft de lägsta nivåerna under hela perioden. Andelen har minskat något över tid, från knappt 5 procent 2012 till strax under 4 procent 2022.³ Även bland barn med finländsk bakgrund ses en förbättring, där andelen har sjunkit från ungefär 7 till omkring 5 procent under samma tidsperiod.

Bland barn med bakgrund utanför Europa, särskilt från Mellanöstern och Afrika, har nivåerna varit betydligt högre. För barn med bakgrund från Syrien ökade den absoluta fattigdomen snabbt under de första åren, från omkring 29 procent 2012 till över 61 procent 2016. Därefter har en successiv förbättring skett, och vid periodens slut låg andelen på drygt 31 procent. Denna utveckling kan hänga samman med vistelsetid i Sverige och en gradvis förbättrad etablering.

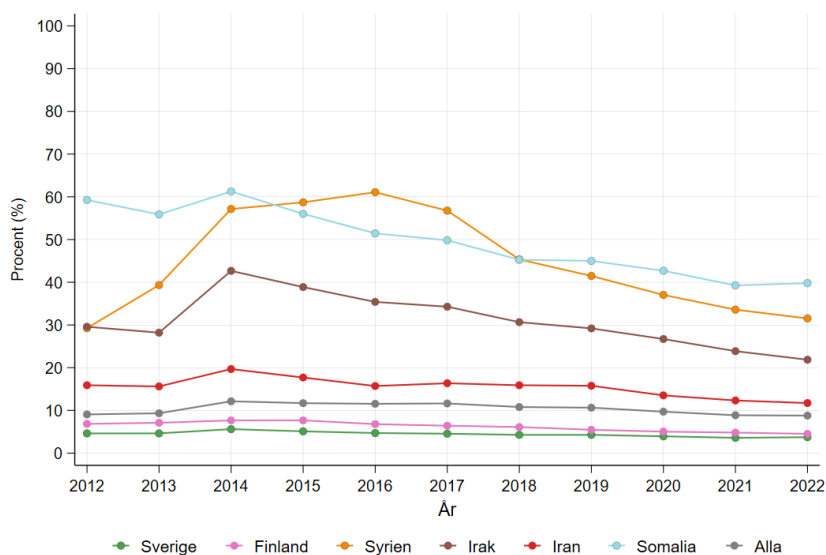
Barn med irakisk bakgrund upplevde en topp i absolut fattigdom 2014, då mer än 42 procent av barnen levde i ekonomiskt utsatta hus-

³ Dessa nivåer ligger något högre än SCBs officiella statistik vilket kan förklaras av skillnader i definition vilket diskuteras i avsnitt 2.4 samt i appendix.

håll. Därefter har en stabil minskning skett, och i slutet av perioden var andelen nere på cirka 22 procent. För vissa grupper, som barn med iranskt ursprung, är förändringarna mindre och utvecklingen mer gradvis över perioden.

Barn från Somalia tillhör de grupper med högst nivåer av absolut fattigdom under hela mätperioden. År 2014 levde nära 60 procent av barnen i absolut fattigdom. Trots att andelen minskat över tid, låg den fortfarande på 40 procent 2022, vilket innebär att denna grupp fortsatt är kraftigt överrepresenterad bland barn som befinner sig i absolut fattigdom i Sverige.

Figur 3.3 Absolut barnfattigdom för olika ursprungsgrupper 2012–22

4 Olikheter inom och mellan grupper

I detta kapitel kommer vi att undersöka heterogenitet i fattigdomsnivåer. Som vi har sett i de tidigare kapitlen finns det en stor variation i fattigdom bland barn i Sverige beroende på föräldrarnas ursprungsland. Ursprungsland är emellertid en oföränderlig karakteristika, dvs. en faktor hos en person som inte kan ändras eller påverkas. Dessutom finns det ingen teoretisk grund för att förvänta sig att vissa invandrargrupper är predisponerade för att uppleva fattigdom; i stället är det yttre faktorer och förutsättningar som ökar deras sårbarhet för att hamna i fattigdom. I de flesta fall kan dessa förhållanden, såsom arbetslöshet eller utbildningsnivå, påverkas eller ändras genom interventioner och politiska beslut.

Det här kapitlet syftar till att belysa hur fattigdom varierar inom och mellan ursprungsgrupper baserat på andra viktiga faktorer. Vi börjar med att visa deskriptiva mönster av relativ och absolut fattigdom för olika grupper baserat på 1) tid i Sverige, 2) skäl för uppehållstillstånd/flyktingstatus, 3) föräldrarnas etablering på arbetsmarknaden, 4) föräldrarnas utbildningsnivå, 5) familjesammansättning. Därefter följer en dekomponeringsanalys som visar hur mycket av skillnaderna i barnfattigdom mellan barn med inrikes födda föräldrar och barn med utrikes födda föräldrar från olika ursprungsgrupper som förklaras (och inte förklaras) av de faktorer som lyfts fram i tidigare analyser. I stället för att tolka ursprungsland som en direkt orsak till fattigdom, undersöker vi i vilken grad de socioekonomiska villkor som är ojämnt fördelade mellan grupper ligger bakom de observerade skillnaderna i utfall. Med andra ord undersöker vi hur mycket av fattigdomsgapet mellan olika grupper som kan hänföras till dessa bakomliggande omständigheter.

Detta är viktigt av flera anledningar. För det första ger det en mer nyanserad förståelse av vad skillnaderna faktiskt handlar om. Det är inte ursprung i sig som förklarar ojämlikheten, utan de livsvillkor och resurser som ofta hänger samman med att ha migrerat till Sverige. För det andra har det betydelse för hur vi utformar politiska åtgärder. Om en stor del av barnfattigdomen i vissa grupper kan kopplas till exempelvis arbetslöshet eller låg utbildningsnivå bland föräldrarna, pekar det på att insatser inom dessa områden kan göra stor skillnad. Om däremot skillnaderna kvarstår även efter att sådana faktorer tagits i beaktande, behöver vi rikta uppmärksamheten mot andra möjliga förklaringar, som diskriminering, bostadssegregation eller bristande tillgång till stöd från välfärdssystemet. Samtidigt behöver resultaten tolkas försiktigt: även om vissa faktorer statistiskt ”förklarar” en del av gapet betyder det inte att vi kan fastställa en enskild bakomliggande mekanism. De faktorer som inte fångas i analysen kan också vara viktiga, men de kan inte identifieras direkt i de modeller vi använder.

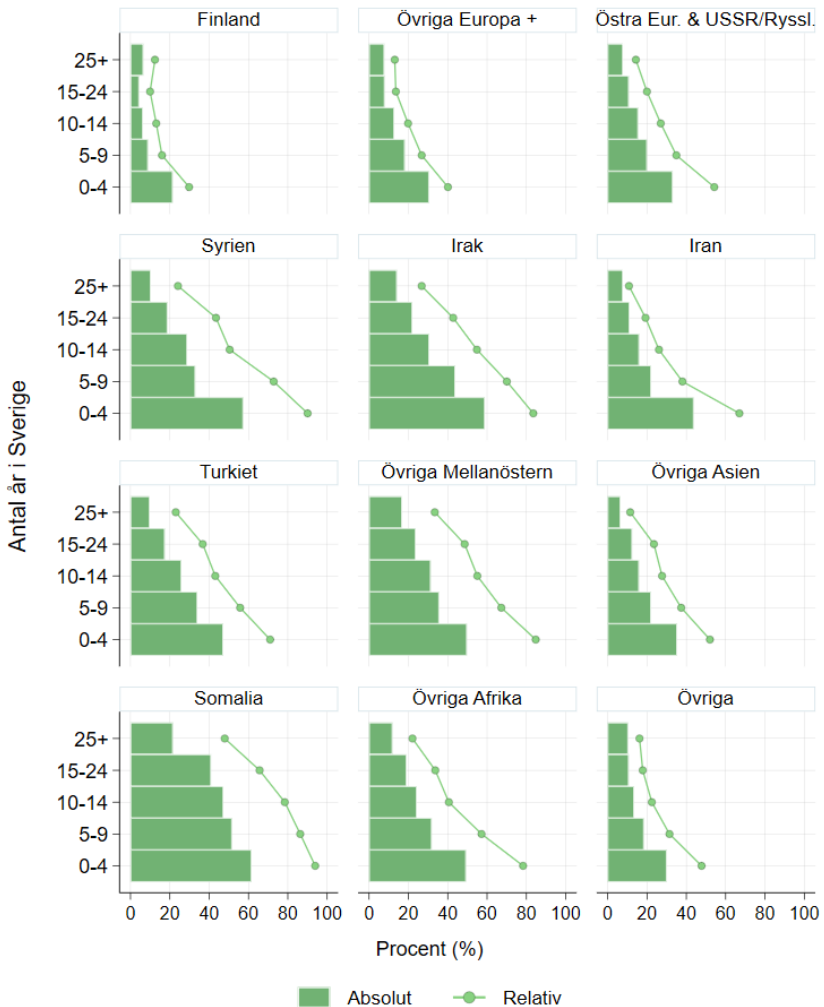
4.1 Tid i Sverige

Figur 4.1 visar hur den relativa respektive absoluta fattigdomen varierar beroende på hur länge föräldrarna har bott i Sverige. I figuren framgår ett tydligt mönster där fattigdomen är högst bland barn till föräldrar som nyligen invandrat, särskilt i gruppen med upp till fyra års vistelsetid. Fattigdomsnivåerna sjunker sedan gradvis ju längre föräldrarna har varit i landet. Detta gäller för samtliga ursprungsgrupper men är särskilt påtagligt för barn med bakgrund i Syrien, Irak, Somalia och övriga Mellanöstern och Afrika. I dessa grupper når den relativa fattigdomen mycket höga nivåer under de första åren i Sverige och minskar tydligt efter tio till femton års vistelsetid.

Mönstret är liknande när man studerar absolut fattigdom. Här syns att barn till nyanlända, särskilt från Syrien, Irak, Somalia och övriga Mellanöstern, löper en hög risk att befinna sig i ekonomisk utsatthet under de första åren i landet. Med längre vistelsetid minskar den absoluta fattigdomen tydligt, även om skillnader kvarstår mellan olika ursprungsgrupper.

Samtidigt visar figuren att fattigdomen i vissa grupper förblir hög även efter mycket lång vistelsetid. Det gäller exempelvis barn till föräldrar från Somalia, där både andelen relativt och absolut fattiga är hög (47,9 respektive 21,5 procent) även efter att familjen varit i Sverige i mer än 25 år. Detta pekar på att tid i Sverige visserligen är en viktig faktor för förbättrad ekonomisk situation, men att den inte räcker för att utjämna alla skillnader. Faktorer som tillgång till arbete, diskriminering, utbildningsbakgrund och boendesituation spelar sannolikt också en viktig roll. Fullständiga tabeller med exakta siffror för alla ursprungsgrupper finns i appendix, tabell E och tabell F.

Figur 4.1 Relativ och absolut fattigdomsgrad baserat på föräldrarnas antal år i Sverige för olika ursprungsgrupper

4.2 Skäl för uppehållstillstånd/flyktingstatus

Figur 4.2 visar hur både relativ och absolut barnfattigdom varierar beroende på om minst en av barnets föräldrar har beviljats uppehållstillstånd som flykting eller av andra skäl. Det framgår att barn med minst en förälder som fått flyktingstatus generellt har en högre

fattigdomsrisk än barn vars föräldrar fått uppehållstillstånd av andra orsaker, dock inte i alla fall.

Skillnaderna är påtagliga i vissa ursprungsgrupper. I det relativa fattigdomsmåttet ses ett stort gap inom gruppen från Syrien, där barn med flyktingföräldrar har en avsevärt högre fattigdomsnivå än barn inom samma ursprungsgrupp med föräldrar som kommit av andra skäl. Samma mönster återkommer i den absoluta fattigdomen, även om nivåerna i detta fall generellt är lägre.

Ett rimligt tolkningsspår är att flyktingmigration oftare sammanfaller med kortare tid i landet, svagare initial arbetsmarknadsanknytning och ibland sämre möjligheter att direkt omsätta utbildning/erfarenhet i arbete. Språkhinder kan förstärka detta, särskilt tidigt i etableringen. Dock är skillnaden mellan flyktingar och icke-flyktingar inte lika framträdande i alla grupper.

Figur 4.2 Relativ och absolut fattigdomsgrad baserat på skäl för uppehållstillstånd/flyktingstatus för olika ursprungsgrupper

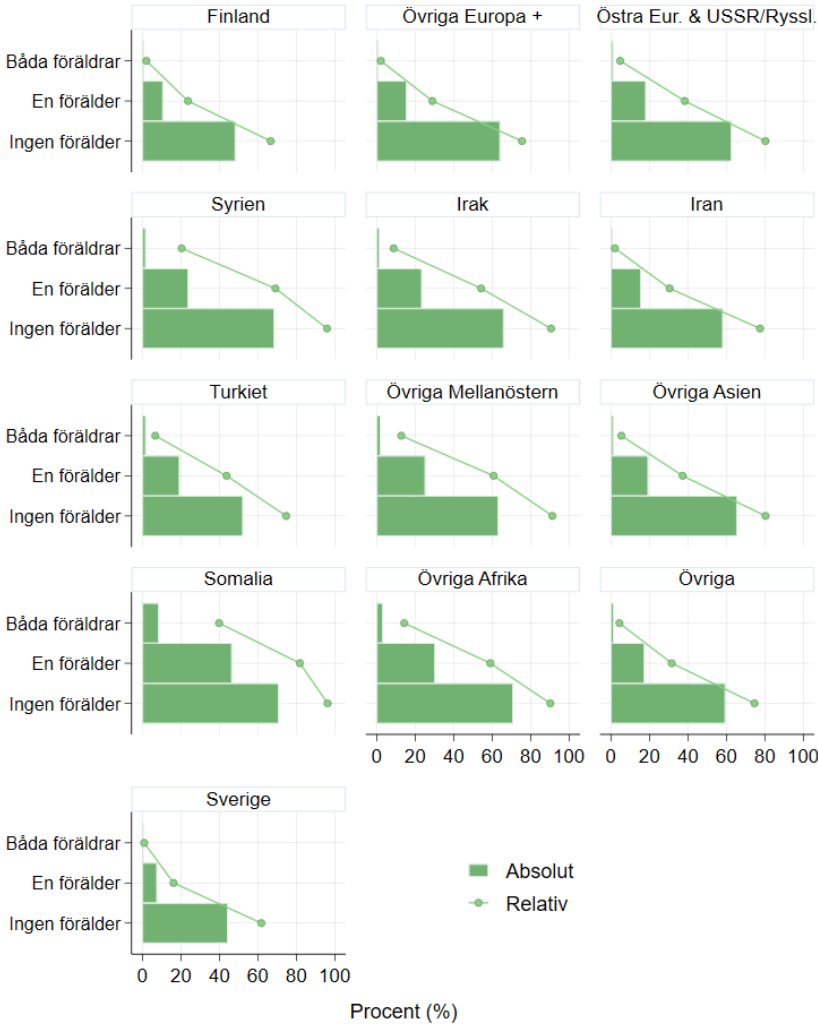

4.3 Föräldrarnas etablering på arbetsmarknaden

Sysselsättning är en nyckelfaktor för att avgöra fattigdom, eftersom brist på arbete eller instabila, lågt betalda jobb kan leda till otillräcklig inkomst, vilket gör det svårt att undkomma fattigdom. Figur 4.3 visar, både relativt och absolut, barnfattigdomsnivåer utifrån

föräldrarnas ursprungsland baserat på om de är i arbete eller inte.⁴ Kategorierna är ”Ingen förälder i arbete”, ”En förälder i arbete” och ”Båda föräldrarna i arbete”. Generellt visar resultaten att barnfattighetsnivåerna är starkt kopplade till föräldrarnas sysselsättningsstatus.

Figur 4.3 Relativ och absolut fattighetsgrad baserat på antal föräldrar i arbete för olika ursprungsgrupper

⁴ Som beskrivet i kapitel 2 definierar vi föräldrarnas sysselsättningsstatus baserat på arbetsinkomster. Detta kan för vissa personer innebära att man har varit i arbete i en mindre omfattning eller med låg arbetsinkomst men ändå klassificeras som ”ej i arbete”.

Vi ser ett tydligt mönster där barnfattigdomen är högst när ingen förälder arbetar. I grupper som Somalia, Syrien, Irak och övriga Mellanöstern är andelen barn i relativ fattigdom då över 90 procent. För gruppen barn med svenskfödda föräldrar är 62 procent i relativ fattigdom då ingen förälder är i arbete. När en förälder är i arbete sjunker barnfattigdomen avsevärt, men i vissa grupper, ligger den fortfarande högt (hela 82 procent för Somalia).

Då båda föräldrarna är i arbete är den relativa barnfattigdomen mycket låg i nästan alla grupper, ofta under tio procent, vilket visar att föräldrars sysselsättning har en starkt skyddande effekt mot relativ fattigdom, även om skillnader mellan ursprungsgrupper kvarstår. 40 procent av barn med somalisk bakgrund befinner sig i relativ fattigdom trots att båda föräldrarna arbetar, och 20 procent av barnen med bakgrund i Syrien. Som helhet visar figuren att föräldrars arbetsmarknadsdeltagande är avgörande för att minska barnfattigdom, men att vissa invandrargrupper även med en förälder i arbete fortfarande har relativt höga fattigdomsnivåer.

Även för absolut fattigdom är mönstret tydligt: barn till föräldrar som inte arbetar har den högsta risken för absolut fattigdom. I alla grupper, förutom barn med bakgrund i Sverige, Finland, Turkiet, Iran och övriga befinner sig mer än 60 procent i absolut fattigdom då ingen av föräldrarna arbetar.

När en förälder är i arbete minskar fattigdomsgraden markant i alla grupper, men skillnader mellan grupper kvarstår. Exempelvis har barn från Mellanöstern, Somalia och övriga Afrika fortfarande en relativt hög nivå av absolut fattigdom även med en förälder i arbete, medan nivåerna är lägre bland barn med svensk, finländsk, iransk eller västeuropeisk bakgrund. I hushåll där båda föräldrarna arbetar är absolut barnfattigdom mycket liten i samtliga grupper, och i vissa fall nära noll, särskilt bland barn med svensk eller finländsk bakgrund. Dock befinner sig 8 procent av barn med ursprung i Somalia i absolut fattigdom trots att båda föräldrarna arbetar.

Det finns många potentiella faktorer som driver gruppskillnader i barnfattigdom kopplade till föräldrars arbetslöshet. För det första är arbetslöshetsersättningen beroende av att individen tidigare har haft en anställning och beräknas utifrån tidigare inkomster. Därmed kan skillnader i fattigdomsnivåer mellan familjer med en eller två arbetslösa föräldrar bero på att utrikes födda ofta upplever längre perioder av arbetslöshet än inrikes födda (Aradhya m.fl. 2023) och

även har haft lägre inkomster när de var anställda (OECD 2017), vilket leder till en lägre arbetslöshetsersättning.

När vi sedan ser till skillnader mellan grupper bland familjer där båda föräldrarna är sysselsatta är migranter oftare anställda i låglöneyrken eller deltidsanställningar och detta gäller särskilt nyanlända migrantpopulationer (Bevelander och Irastorza 2014; Pello-Esso 2024). Det är också viktigt att notera att familjestorlek spelar en central roll vid beräkning av fattigdomströsklar, eftersom större familjer behöver en högre disponibel inkomst för att undvika att klassificeras som fattiga. Som visats i tidigare kapitel finns stora skillnader i genomsnittligt antal barn mellan hushåll med utländsk bakgrund och hushåll med svenskfödda föräldrar. Somaliska familjer, till exempel, har i genomsnitt fem barn medan familjer med svenskfödda föräldrar i genomsnitt har två.

En tredje möjlig faktor är relaterad till gruppskillnader i medvetenhet och kunskap om svenska institutioner, bidrag och ersättningar som finns tillgängliga (Brochmann och Ahgelund 2011). Bristande institutionell medvetenhet och kunskap är vanligt bland migrantpopulationer (Heidinger 2022; Siebel 2023), särskilt bland nyanlända och de med sämre språkkunskaper, vilket kan leda till lägre nivåer av utnyttjande av socialt stöd. Slutligen har diskriminering av utrikesfödda av offentliga institutioner dokumenterats. Tidigare forskning har visat, genom korrespondensstudier, att individer med arabisk klingande namn oftare får otrevliga svar när de kontaktar lokala tjänstemän (Adman och Jansson 2017) och även oftare nekas sjukersättning jämfört med den svenskfödda befolkningen (Inspektionen för Socialförsäkringen 2016). Dessutom har flera klagomål om upplevd diskriminering från offentliga myndigheter framförts till Diskrimineringsombudsmannen (Bursell 2018). Effekterna av diskriminering begränsar inte bara tillgången till bidrag och ersättningar utan kan även avskräcka familjer från att söka stöd från myndigheter från början. Även om identifiering av mekanismerna bakom ojämlika erfarenheter av barnfattigdom ligger utanför denna studies ramar, är det rimligt att förvänta sig att en kombination av faktorer spelar in.

4.4 Föräldrarnas utbildningsnivå

Utbildningsnivån är en viktig faktor att beakta när man studerar fattigdom, eftersom utbildning avgör en persons ekonomiska möjligheter, inkomstpotential och sociala rörlighet. Högre utbildningsnivåer ger individer de verktyg, resurser och möjligheter som krävs för att undvika eller ta sig ur fattigdom, medan lägre utbildningsnivåer ofta håller kvar människor i lågbetalda arbeten, långvarig fattigdom och begränsad rörlighet.

Figur 4.4 Relativ och absolut fattigdomsnivå baserat på föräldrarnas utbildningsnivå för olika ursprungsgrupper

Figur 4.4 visar att lägre utbildningsnivå hos föräldrar är starkt förknippad med högre relativ fattigdom bland barn. I alla ursprungsgrupper är barn till föräldrar med enbart grundskoleutbildning kraftigt överrepresenterade i fattigdom. Detta gäller särskilt barn med bakgrund från Somalia, Syrien, Irak, övriga Mellanöstern och övriga Afrika, där den relativa barnfattigdomen överstiger eller tangerar 80 procent.

Barn till föräldrar med gymnasieutbildning har betydligt lägre nivåer av fattigdom, men skillnaderna mellan ursprungsgrupper kvarstår. Exempelvis har barn med somalisk eller syrisk bakgrund fortfarande mycket höga nivåer av fattigdom även när föräldrarna har gymnasieutbildning, vilket tyder på att utbildning i sig inte alltid är tillräckligt för att uppväga andra strukturella hinder.

Barn vars föräldrar har eftergymnasial utbildning har generellt sett de lägsta nivåerna av relativ fattigdom i alla grupper. Dock syns även här en tydlig variation mellan grupperna. I vissa invandrargrupper är fattigdomsnivåerna relativt höga även bland högutbildade, vilket kan tyda på hinder som diskriminering, icke-erkänd utbildning, utbildning med låg kvalitet från hemlandet, eller svag arbetsmarknadsförankring.

Barn till föräldrar med enbart grundskoleutbildning har generellt också de högsta nivåerna av absolut fattigdom inom alla ursprungsgrupper. Mönstret är särskilt tydligt bland barn med bakgrund i Syrien och Somalia, där andelen barn i absolut fattigdom bland dem med lågutbildade föräldrar ligger nära 60 procent. Även bland barn med svensk bakgrund är den absoluta fattigdomen påtagligt hög när föräldrarna har grundskoleutbildning som högsta utbildningsnivå. I denna grupp överstiger andelen barn i absolut fattigdom 30 procent. När föräldrarna har gymnasieutbildning sjunker nivåerna av absolut fattigdom tydligt i samtliga grupper, även om betydande skillnader kvarstår mellan grupperna.

Barn till föräldrar med eftergymnasial utbildning har de lägsta nivåerna av absolut fattigdom. I grupper med svensk, finländsk eller västeuropeisk bakgrund är andelen barn i absolut fattigdom mycket låg (nästan noll). Det är dock anmärkningsvärt att absolut barnfattigdom förekommer även bland barn med högutbildade föräldrar från Somalia, där cirka 40 procent lever i absolut fattigdom trots att föräldrarna har en eftergymnasial utbildning.

Sambandet mellan föräldrars utbildning och barnfattigdom skiljer sig mellan den invandrade och inhemska befolkningen på grund av faktorer som går utöver utbildningsnivå. Den segmenterade assimilationsteorin (Portes och Zhou 1993) föreslår att de ekonomiska och sociala utfallen för invandrarfamiljer inte endast påverkas av utbildning utan även av de strukturella utmaningar de möter i mottagarlandet. Invandrare, även de med hög utbildning, möter ofta hinder på arbetsmarknaden som inte drabbar inrikes födda. Dessa hinder kan omfatta diskriminering på arbetsmarknaden (Carlsson och Rooth 2007), bristande erkännande av utländska meriter (OECD 2016), bristande språkkunskaper, samt högre arbetslöshet även vid likvärdiga kvalifikationer (Kim 2025). Dessutom belyser Bourdieus teori om socialt kapital vikten av informella resurser, såsom institutionell kännedom, kulturell förståelse och sociala relationer, för att få tillgång till möjligheter inom utbildning, arbetsliv och välfärd (Bourdieu 1986). Personer med svensk bakgrund har oftare tillgång till exempelvis information om det svenska utbildningssystemet, erfarenhet av myndighetskontakter och kunskap om hur man navigerar olika samhällsstrukturer. Sådana resurser kan i viss mån kompensera för en lägre formell utbildningsnivå och därmed minska risken för fattigdom. Utlandsfödda, särskilt de som är nyanlända eller kommer från samhällen med andra institutionella ordningar, saknar ofta denna typ av etablerad förtrogenhet samt har en mer begränsad tillgång till professionella sammanhang där värdefulla resurser förmedlas (Behtoui 2013; Åslund och Skans 2010). Det bidrar till att deras utbildningskapital inte alltid omsätts i motsvarande ekonomisk avkastning.

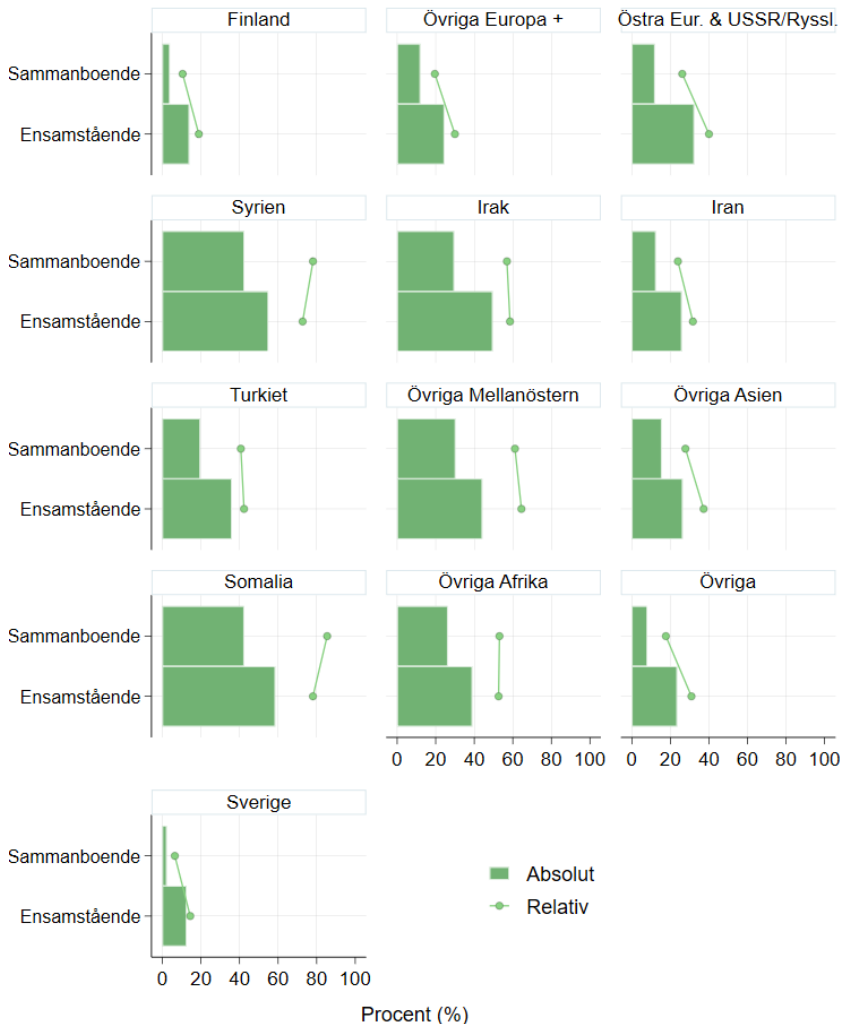
4.5 Familjens sammansättning

Ensamstående och sammanboende föräldrar

Figur 4.5 presenterar barnfattighedsnivåer baserade på familjestruktur, dvs. om barnen bor med båda föräldrarna tillsammans eller med föräldrar som inte lever tillsammans (ensamstående) för olika ursprungsgrupper. Detta är en viktig källa till heterogenitet, eftersom barn till ensamstående är särskilt sårbara för fattigdom. Ensamförsörjande hushåll har ofta mer begränsade ekonomiska resurser jämfört med hushåll där föräldrarna är sammanboende, och detta

kan bero på flera faktorer. För det första kan ensamstående föräldrar i bästa fall förlita sig på endast en inkomstkälla, jämfört med hushåll med två föräldrar som istället kan erbjuda upp till två inkomstkällor. För det andra har ensamstående ofta större svårigheter att balansera arbete och barnomsorg, vilket kan leda till högre andel deltidsarbete. Dock varierar deltidsarbete beroende på familjesituation. Enligt SCB:s jämställdhetsstatistik för första kvartalet 2025 (SCB 2025b) arbetar ensamstående kvinnor med barn deltid i högre grad än män i motsvarande situation, men i något mindre utsträckning än sammanboende kvinnor med barn. Skillnaden mellan överenskommen och faktiskt arbetad tid är exempelvis större bland sammanboende kvinnor med barn under sju år (14 timmar per vecka) än bland ensamstående kvinnor (10 timmar), vilket tyder på att det är vanligare med deltidsarbete bland sammanboende mödrar än bland ensamstående (SCB 2025b). För det tredje är ensamstående föräldrar oftare kvinnor än män, vilket innebär en utsatt position på arbetsmarknaden, då kvinnor har lägre sysselsättningsgrad än män, arbetar färre timmar och har lägre löner när de är anställda. För det fjärde kan ensamförsörjande hushåll inte generera samma stordriftsfördelar som hushåll med sammanboende föräldrar. Exempelvis kan föräldrar som lever i par dela familjens fasta kostnader, inklusive bostadshyra eller bolån samt uppvärmningskostnader. Samtidigt bör det noteras att många barn i Sverige lever växelvis hos båda föräldrarna efter en separation. I sådana fall kan barnet få del av resurser från två hushåll, vilket kan bidra till en jämnare ekonomisk standard och minska risken för ekonomisk utsatthet jämfört med barn som bor enbart hos en ensamstående förälder. Den växelvisa boendeformen, som är relativt vanlig i Sverige, kan därmed fungera som en skyddande faktor mot barnfattigdom.

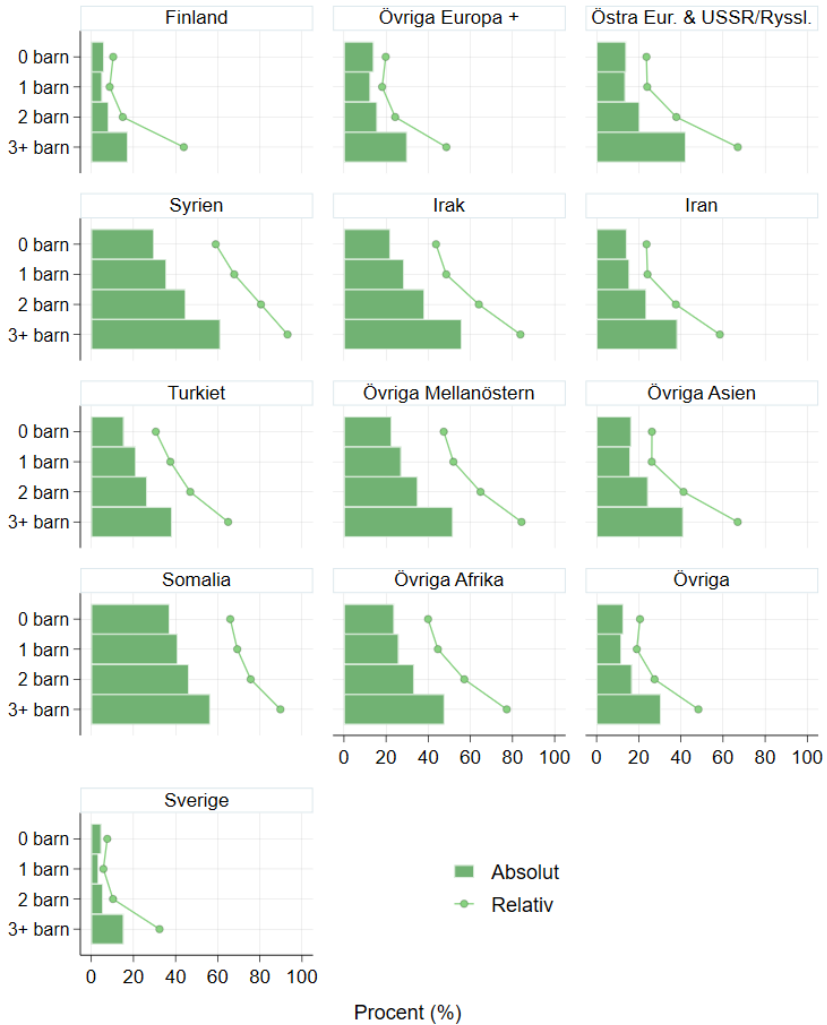
Figur 4.5 Relativ och absolut fattigdom baserat på familjesammansättning för olika ursprungsgrupper

Det framgår att barn till ensamstående föräldrar har en högre fattigdomsrisk än barn med sammanboende föräldrar i de flesta grupper. För barn med bakgrund i Syrien och Somalia är dock barnfattigdomen i relativa termer något högre bland barn med sammanboende föräldrar än bland barn till ensamstående. Dessa avvikelser kan tyda på att andra faktorer än familjesammansättning

spelar en större roll i dessa grupper, och det kan möjligtvis peka på en viss selektion gällande skilsmässa/separation.

Om vi tittar på absolut fattigdom syns ett tydligt och konsekvent mönster: barn till ensamstående föräldrar har genomgående högre nivåer av absolut fattigdom än barn med sammanboende föräldrar i samtliga ursprungsgrupper. De högsta nivåerna återfinns bland barn i ensamstående hushåll med bakgrund i Somalia, Syrien, Irak, övriga Mellanöstern och övriga Afrika, där andelen barn i absolut fattigdom överstiger 35 procent och i vissa fall 50 procent. I vissa grupper, som Somalia och Syrien, är även nivåerna bland sammanboende föräldrar höga i ett jämförande perspektiv, men aldrig högre än i motsvarande grupp med ensamstående. För barn med svenskfödda föräldrar uppvisas däremot mycket låga nivåer av absolut fattigdom, särskilt i hushåll med sammanboende föräldrar.

*Antal barn i hushållet***Figur 4.6** Relativ och absolut fattigdom baserat på antal barn under 18 år, (exklusive referensbarnet), för olika ursprungsgrupper

Figur 4.6 visar den relativa och absoluta barnfattigdomen uppdelad efter antal barn under 18 år i hushållet för olika ursprungsgrupper. Ett tydligt mönster framträder: ju fler barn i familjen, desto högre är risken för relativ fattigdom och detta gäller alla ursprungsgrupper (i vissa fall över eller runt 90 procent). För familjer med endast ett barn

är den relativa fattigdomen generellt sett betydligt lägre, oavsett ursprung.

Figuren visar också motsvarande mönster för absolut barnfattigdom. Även här ökar fattigdomsriskerna markant med antalet barn i hushållet. I grupper som Syrien, Irak, Somalia och övriga Mellanöstern når absolut fattigdom upp till eller över 50 procent bland fyrabarnsfamiljer. Tabeller med exakta siffror för alla ursprungsgrupper finns i appendix tabeller G och H.

4.6 Dekomponeringsanalys

Figurerna 4.7 och 4.8 presenterar resultaten från en dekomponeringsanalys som undersöker hur mycket av skillnaderna i barnfattigdom mellan barn med svensk respektive utländsk bakgrund, uppdelade efter olika ursprungsgrupper, som kan förklaras av socioekonomiska och demografiska faktorer, och hur mycket som kvarstår oförklarad. Analysen kompletterar de deskriptiva resultaten genom att använda en multivariat dekomponeringsmetod som gör det möjligt att bedöma i vilken utsträckning de högre fattigdomsnivåer som observeras bland minoritetsgrupper kan förklaras av deras mindre gynnsamma förutsättningar, såsom lägre utbildningsnivå eller svagare anknytning till arbetsmarknaden, jämfört med majoritetsbefolkningen. Statistiskt genomförs detta som en medieringsanalys med hjälp av Karlson-Holm-Breen-metoden (KHB) (Breen m.fl. 2013; Kohler m.fl. 2011).

I ett första steg beräknas den totala (råa) skillnaden i barnfattigdom mellan inrikes födda barn och barn från varje ursprungsgrupp (gröna staplar). Denna råa skillnad representerar den observerade skillnaden i fattigdomsrisk, uttryckt i procentenheter. Därefter justeras skillnaderna för fyra centrala faktorer: föräldrarnas utbildningsnivå, föräldrarnas sysselsättning, om barnet bor med båda föräldrarna samt antalet andra barn i hushållet.

Efter denna justering erhålls den justerade skillnaden (orange stapel), det vill säga den del av fattigdomsgapet som kvarstår efter att hänsyn tagits till dessa faktorer. Skillnaden mellan de gröna och orange staplarna visar hur stor del av fattigdomsgapet som förklaras av dessa variabler. Den orange stapeln speglar därmed den kvar-

stående skillnaden i barnfattigdom som inte kan förklaras av observerade socioekonomiska faktorer.

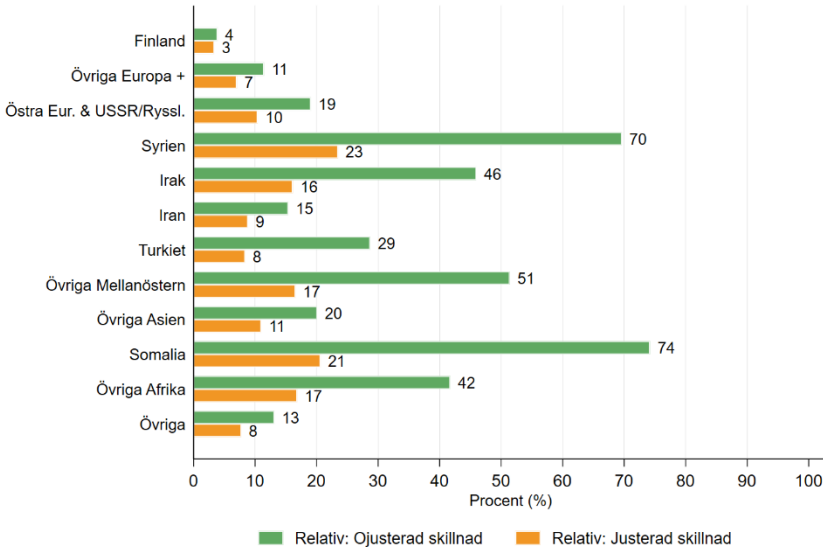
Som man kan se i de tidigare analyserna har vissa grupper, såsom de från Somalia, Syrien och Irak, mycket stora totala fattigdomskillnader jämfört med inrikes födda barn. Efter justering för utbildning, sysselsättning, familjestruktur och antal barn minskar det relativa fattigdomsgapet avsevärt (till exempel från 74 till 21 procentenheter för Somalia och från 70 till 23 för Syrien). Detta innebär att en stor del av fattigdomsgapet kan förklaras av faktorer såsom låg utbildningsnivå, arbetslöshet och stora hushåll.

För andra grupper, såsom Finland eller EU-länder, är skillnaderna små från början och påverkas endast marginellt av justeringarna. Detta tyder på att dessa grupper har socioekonomiska förhållanden som mer liknar dem hos inrikes födda personer.

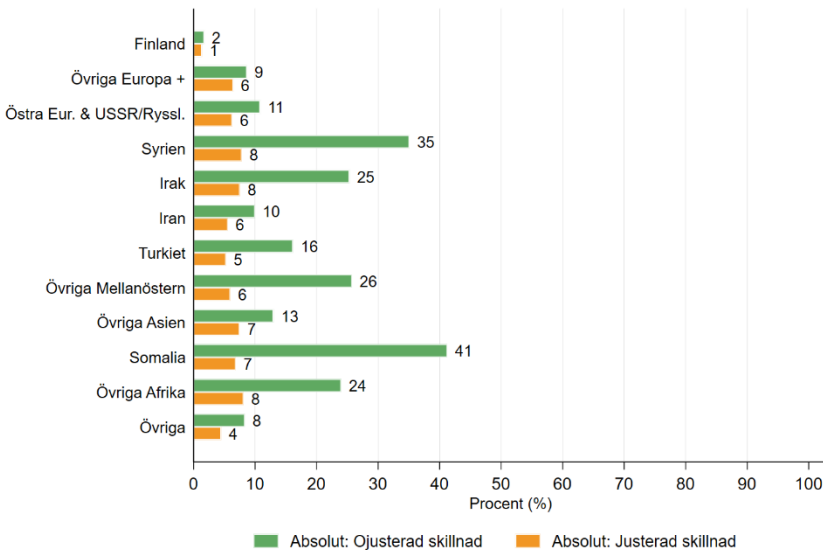
För absolut fattigdom är skillnaderna återigen särskilt stora för vissa grupper, där barn med ursprung i Somalia, Syrien och övriga Mellanöstern sticker ut med de mest omfattande ojusterade fattigdomsgapen. För Somalia uppgår den ojusterade skillnaden till 41 procentenheter, men minskar till 7 efter justering. Motsvarande för Syrien är en minskning från 35 till 8 procentenheter.

Detta tyder på att mycket av den ekonomiska utsattheten bland barn i dessa grupper kan förklaras av socioekonomiska faktorer som låg utbildningsnivå, arbetslöshet och stora hushåll.

Figur 4.7 Dekomponeringsanalys, relativ fattigdom

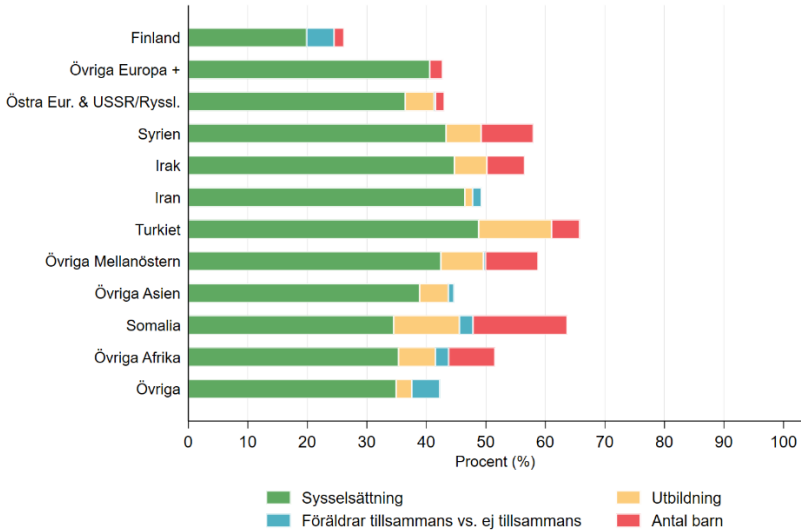
Figur 4.8 Dekomponeringsanalys, absolut fattigdom

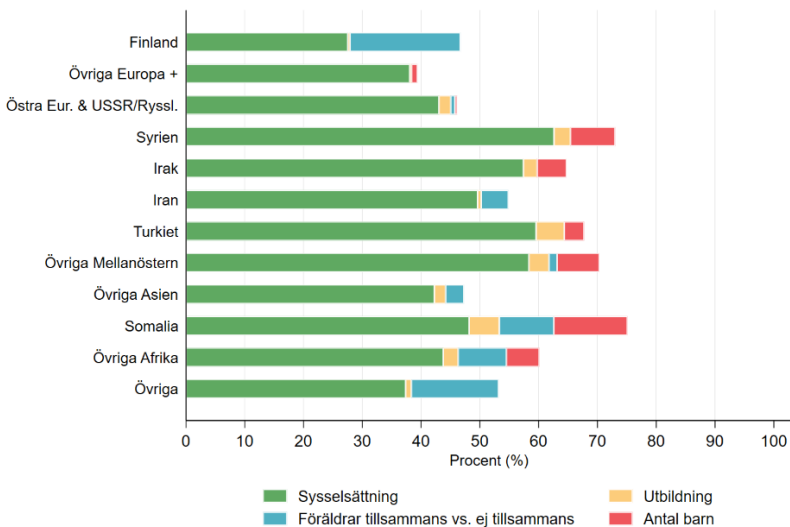
I ett andra steg redovisas hur mycket varje enskild faktor bidrar till att minska den råa skillnaden. Dessa bidrag uttrycks i relativa termer och visar hur mycket fattigdomsgapet mellan respektive ursprungsgrupp och majoritetsbefolkningen skulle minska om minoritets-

grupperna hade samma förutsättningar som majoriteten. Effekterna analyseras separat för utbildning, sysselsättning, familjestruktur (om föräldrarna bor tillsammans) och antal andra barn i hushållet.

Figur 4.9 Andel av fattigdomskillnaden som förklaras av sysselsättning, utbildning, familjestruktur och antal barn (Relativ fattigdom)

Figur 4.10 Andel av fattigdomskillnaden som förklaras av sysselsättning, utbildning, familjestruktur och antal barn (Absolut fattigdom)

Figureerna 4.9 och 4.10 visar resultaten av denna analys för relativ och absolut fattigdom. Föräldrarnas sysselsättning förklarar den största delen av skillnaderna i barnfattigdom i samtliga grupper. Skillnaden är särskilt uttalad bland familjer med ursprung i Syrien, Irak, Turkiet och andra länder i Mellanöstern, där låg sysselsättningsgrad står för en betydande andel av fattigdomsgapet.

Utbildningens betydelse varierar mellan grupper men bidrar i allmänhet i mindre utsträckning än sysselsättningen. I vissa grupper, som Turkiet och Somalia, spelar dock utbildningsnivån en något större roll, vilket antyder att utbildningsskillnader är en viktig del av förklaringen till den högre fattigdomsrisk.

Familjestruktur har ett mer begränsat men stabilt bidrag till skillnaderna, särskilt i grupper där en större andel barn lever med endast en förälder, som Finland och vissa afrikanska ursprungsländer. Antalet barn i hushållet påverkar främst i grupper med stora familjer, såsom bland familjer med ursprung i Somalia, Syrien, övriga Mellanöstern och Irak, där fler barn i hushållet bidrar till en ökad risk för fattigdom.

Skillnaderna mellan grupperna visar att de faktorer som ligger bakom barnfattigdomens nivå och struktur varierar påtagligt mellan ursprung, men att föräldrarnas förankring på arbetsmarknaden är den mest genomgående och avgörande förklaringsfaktorn.

Även efter att sysselsättning, utbildning, familjestruktur och hushållsstorlek inkluderats i modellen finns det dock ett återstående gap, exempelvis kvarstår omkring 25 procent av skillnaden för gruppen med somaliskt ursprung. Detta kvarvarande gap kan inte tolkas som evidens för en enda tydlig bakomliggande orsak. I stället pekar det på att en del av skillnaderna sannolikt beror på faktorer som inte fångas av de variabler som ingår i analysen.

Det kan röra sig om strukturella förhållanden i samhället som påverkar vissa grupper särskilt starkt men som inte direkt mäts i modellen. Det kan också handla om icke-observerade individfaktorer såsom språkkunskaper eller om interaktioner mellan variablerna, vilket dekompositionen inte kan särredovisa. Variablerna vi använder är dessutom inte utan mätfel, vilket motiverar en försiktig tolkning.

Bland de möjliga strukturella förklaringar som inte fångas upp återfinns exempelvis diskriminering, boendesegregation eller bristande tillgång till eller effektivitet i olika välfärdsinsatser. Sådana

mekanismer måste dock diskuteras med omsorg, eftersom de inte nödvändigtvis verkar på sätt som enkelt kan särskiljas från de socioekonomiska faktorer som redan kontrolleras för. Ett exempel är boendesegregation, där det inte är självklart hur dess effekter skulle uppstå utöver de vägar som delvis redan fångas genom skillnader i arbetsmarknadsförankring, utbildning och familjesammansättning.

Det kvarstående gapet bör därför förstås som en indikation på att det finns ytterligare, delvis komplexa och svårsmåttade processer, både strukturella och individuella, som bidrar till barnfattigdomens nivå i vissa grupper. Det utgör därmed en viktig signal om att skillnaderna inte fullt ut kan förklaras av de faktorer som våra modeller inkluderat och som vanligtvis lyfts fram i liknande studier.

5 Fattigdomens persistens och dynamik

Till sist undersöker vi den långsiktiga karaktären hos fattigdom. För att förstå barns ekonomiska utsatthet räcker det inte att enbart studera fattigdom vid en enskild tidpunkt. Många barn rör sig in och ut ur fattigdom över tid, medan andra lever under långvariga perioder av ekonomisk utsatthet. Syftet med analysen är att ge en fördjupad förståelse för hur ekonomisk utsatthet varierar över tid. Det handlar inte enbart om att identifiera vilka barn som lever i fattigdom vid ett givet tillfälle, utan också om att synliggöra hur långvarig denna utsatthet är. Denna information är viktig eftersom långvarig fattigdom *kan* ha mer långtgående konsekvenser för barns utveckling och välmående än kortvariga perioder. Flera studier visar att barn som upplever långvarig fattigdom löper högre risk för negativa utfall inom hälsa, utbildning och arbetsmarknad senare i livet jämfört med andra barn (se forskningssammanfattning gjord av National Academies of Sciences, Engineering, and Medicine 2019). Forskningen pekar på ett robust samband mellan barnfattigdom och dessa utfall, men det finns begränsad evidens för kausala effekter. Eftersom få studier kan isolera fattigdomens egen påverkan är det osäkert hur stora effekterna faktiskt är.

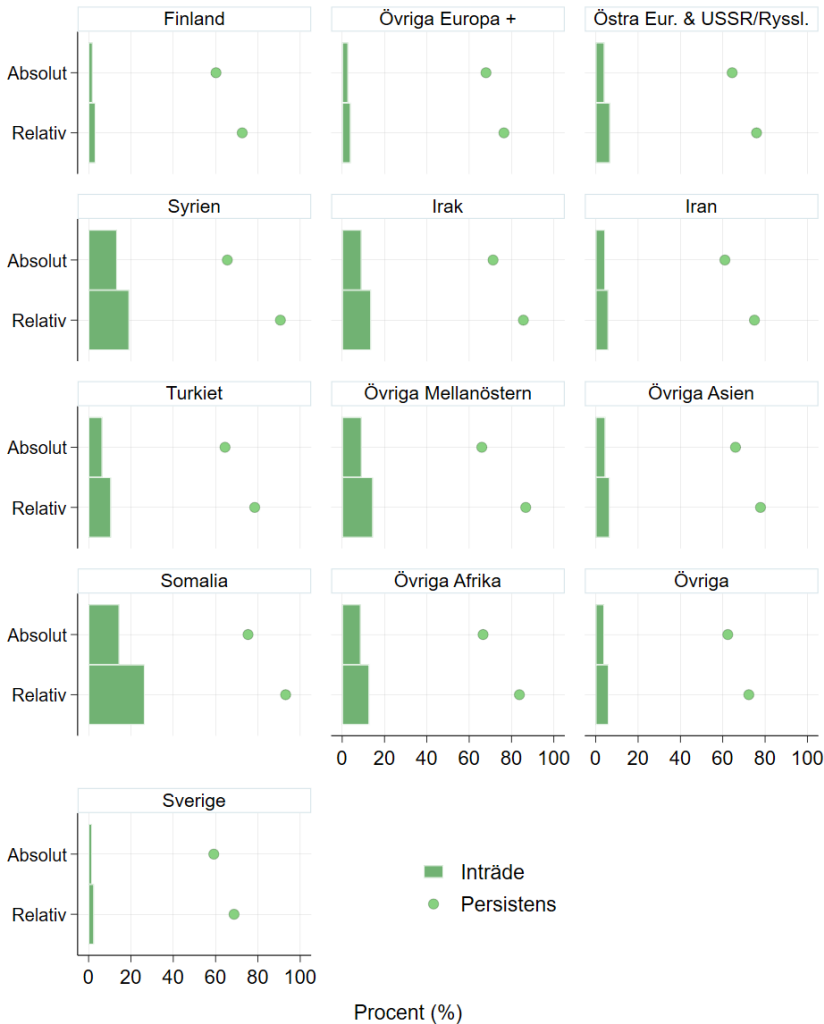
Resultaten är dock relevanta för att förstå variationer i utsatthetens omfattning och varaktighet, vilket i sin tur har betydelse för utformningen av effektiva stödinsatser (se vidare i kapitel 7).

Vi använder två närliggande men kompletterande indikatorer. Den första fångar förändringar i fattigdomsstatus från år till år och fokuserar särskilt på inträde och kvarhållande (persistens) i fattigdom. Inträde mäts som sannolikheten att ett barn går från att inte vara i fattigdom ett år ($t-1$) till att göra det följande år (t). Kvarhållande mäts som sannolikheten att barnet förblir fattigt två år i rad,

det vill säga att vara fattig under år (t) givet att barnet redan var fattigt under året före $(t-1)$.

Den andra indikatorn fångar återkommande fattigdom inom ett fyraårsintervall. För varje år räknas hur många av de fyra senaste åren barnet har levt i fattigdom, inklusive det aktuella året. Exempelvis beräknas för alla barn mellan 3 och 18 år under 2020 hur många av åren 2017 till 2020 de har varit fattiga. Värdet kan variera mellan 0, vilket betyder att barnet aldrig har levt i fattigdom under perioden, och 4, vilket innebär att barnet har varit fattigt samtliga år. Detta mått ligger nära Eurostats officiella definition av bestående fattigdom, där individer betraktas som varaktigt fattiga om de lever i fattigdom under det aktuella året samt under minst två av de tre föregående åren. Genom dessa indikatorer kan vi skilja mellan tillfällig och långvarig fattigdom och därmed bättre förstå både omfattningen och varaktigheten i barns ekonomiska utsatthet.

Figur 5.1 Inträde och persistens i relativ och absolut fattigdom

Figur 5.1 visar sannolikheten att träda in i relativ respektive absolut fattigdom samt sannolikheten att förbli fattig bland barn i olika ursprungsgrupper. Staplarna visar sannolikheten att träda in i fattigdom från ett år till nästa (inträde), medan punkterna visar sannolikheten att förbli i fattigdom mellan två år (persistens).

Ett tydligt mönster är att inträdet i relativ fattigdom genomgående är högre än inträdet i absolut fattigdom. Det är särskilt tydligt i grupper där den relativa fattigdomen är utbredd, vilket

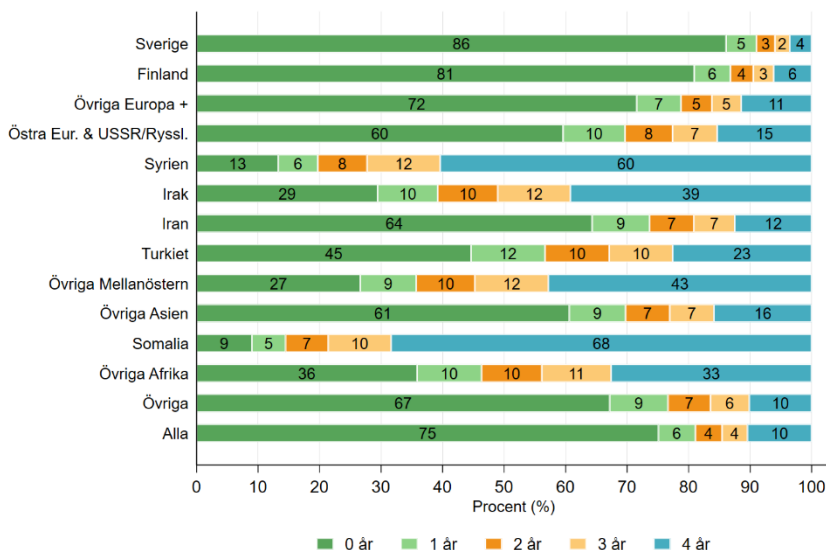
innebär att fler barn passerar den relativa tröskeln mellan år även om de inte alltid faller under den absoluta fattigdomsgränsen.

Samtidigt visar figuren att grupper med högt inträde i fattigdom också är de som uppvisar hög grad av persistens. Detta belyser att utsattheten för många grupper ackumuleras över tid.

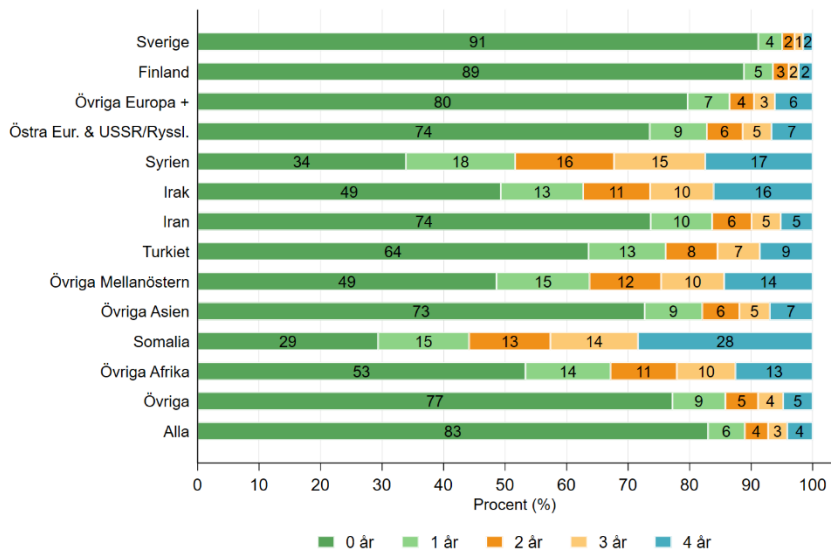
För grupper med lågt inträde är persistensen ändå hög. Detta tyder på att icke-fattiga familjer i dessa grupper har inkomster som ligger närmare fattigdomsgränsen, vilket gör att små förändringar i inkomst ökar risken att hamna i fattigdom. Dessutom har dessa grupper, när de väl befinner sig under fattigdomsgränsen, svårare att ta sig ur fattigdom. Detta kan i sin tur bero på att fattiga familjer i dessa grupper har mycket låga inkomster som ligger långt från fattigdomströskeln.

Figuren illustrerar att barnfattigdom inte är statisk utan präglas av övergångar över tid. Skillnaderna mellan grupper handlar därför inte bara om nivåer, utan också om hur ofta barn rör sig in i och ut ur fattigdom, och i vilken utsträckning fattigdom tenderar att bli mer varaktig för dem som väl hamnar där.

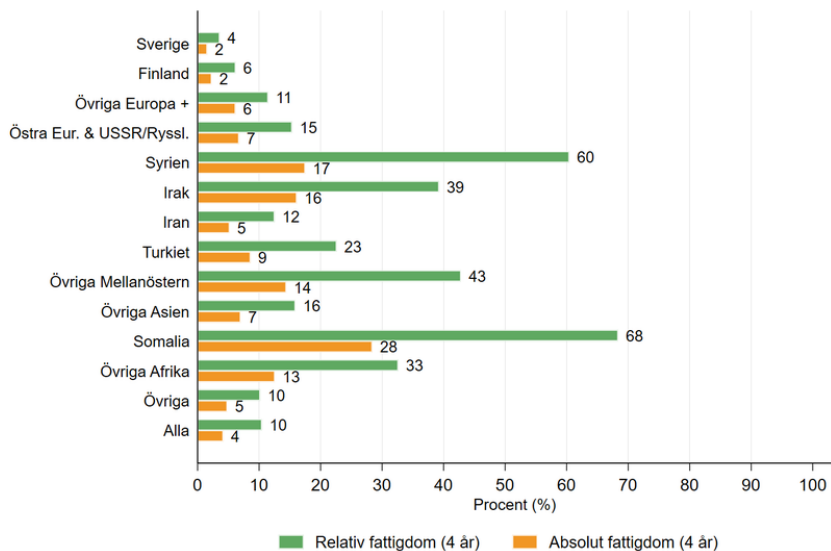
Figur 5.2 Andel barn efter antal år i relativ fattigdom, efter ursprungsgrupp

Figur 5.3 Andel barn efter antal år i absolut fattigdom, efter ursprungsgrupp

Figur 5.4 Andel barn som lever i relativ respektive absolut fattigdom under fyra år, efter ursprungsgrupp

Figur 5.2, 5.3 och 5.4 visar hur fattigdomens varaktighet skiljer sig mellan olika ursprungsgrupper när den mäts över en fyraårsperiod. I figur 5.2 redovisas resultaten för relativ fattigdom och i figur 5.3 för absolut fattigdom. Varje stapel motsvarar en ursprungsgrupp, och färgerna anger hur många av de fyra åren barnet har levt i fattigdom – från inga år alls till samtliga fyra år.

Bland barn med svensk eller finländsk bakgrund har majoriteten aldrig upplevt vare sig relativ eller absolut fattigdom. I dessa grupper har omkring 80–90 procent av barnen inga fattigdomsår under perioden. Motsvarande andelar är betydligt lägre bland barn med bakgrund i Mellanöstern och Afrika. Barn med ursprung i Somalia, Syrien och Irak är särskilt utsatta, då en stor andel lever i fattigdom under flera på varandra följande år och många under hela perioden.

Det relativa fattigdomsmåttet visar generellt högre nivåer av långvarig utsatthet än det absoluta, vilket tyder på att många barn befinner sig under den relativa fattigdomsgränsen även om deras föräldrars inkomster överstiger den absoluta nivån. Skillnaden mellan relativ och absolut fattigdom är särskilt tydlig bland barn med bakgrund i Iran, Turkiet och övriga Asien, där långvarig absolut fattigdom är betydligt mindre vanlig än relativ.

Figur 5.4 fokuserar på andelen barn som lever i fattigdom under samtliga fyra år, ett mått på långvarig fattigdom, och jämför resultaten för relativ och absolut fattigdom. Figuren visar att långvarig relativ fattigdom är vanligare än långvarig absolut fattigdom i alla grupper. Skillnaderna är dock mycket stora. Bland barn med somalisk bakgrund lever närmare 70 procent i relativ fattigdom under hela perioden och mer än en fjärdedel även i absolut fattigdom. I grupper med bakgrund i Syrien, Irak och övriga Mellanöstern har mellan 40 och 60 procent upplevt fattigdom under samtliga fyra år.

I kontrast till detta är andelen barn med långvarig fattigdom betydligt lägre bland barn med svensk eller finländsk bakgrund, där endast mellan 1 och 6 procent lever i relativ fattigdom under hela perioden. Skillnaderna visar att vissa grupper inte bara har en högre risk att uppleva fattigdom utan också att fattigdomen i högre grad är varaktig och svår att ta sig ur. Dessa mönster understryker hur barns ekonomiska villkor skiljer sig kraftigt mellan olika ursprungsgrupper och hur fattigdomens längd och djup är centrala dimensioner av ekonomisk ojämlikhet och utsatthet.

6 Diskussion

Sverige har länge betraktats som ett internationellt föredöme i arbetet mot ekonomisk ojämlikhet, med en stark välfärdsstat, hög levnadsstandard och låga nivåer av materiell fattigdom. I denna självbild har begreppet fattigdom ofta ansetts mer relevant för andra delar av världen. Dock visar rapporten att även om majoriteten av barn i Sverige inte lever i ekonomisk utsatthet, finns det betydande skillnader mellan grupper. Barn med utrikes födda föräldrar har en markant högre risk att leva i såväl absolut som relativ fattigdom jämfört med barn med inrikes födda föräldrar. Utrikes födda utgör dock inte en enhetlig kategori och det finns stora skillnader i ekonomiska levnadsvillkor mellan olika ursprungsgrupper. Barn med bakgrund i länder med stor flyktinginvandring till Sverige tenderar att oftare vara i fattigdom, vilket understryker vikten av att särskilja mellan invandrargrupper i analysen och utformningen av politiska åtgärder. Rapportens resultat utmanar bilden av Sverige som ett jämlikt samhälle och pekar på en strukturell ojämlikhet där vissa grupper av barn återkommande löper en högre risk att leva i ekonomisk utsatthet.

För att ge en helhetsbild av dessa skillnader kombinerar rapporten relativa och absoluta mått på fattigdom och belyser dessutom hur fattigdomen ser ut över tid. Analysen visar att faktorer som föräldrars utbildningsnivå, arbetsmarknadsdeltagande, familjesammansättning och ursprungsland har stor betydelse för barnens risk att vara fattiga. Resultaten pekar särskilt på att vissa hushållstyper, såsom stora familjer, ensamstående föräldrar och hushåll där ingen vuxen arbetar och där de vuxna har låg utbildning är särskilt utsatta.

Invandring är en central dimension i dessa mönster. Under det senaste decenniet har Sverige tagit emot ett stort antal flyktingar och anhöriginvandrare, särskilt från länder utanför Europa. Många nyan-

lända föräldrar har svårt att etablera sig ekonomiskt under de första åren i Sverige (Dahlberg m.fl. 2023). Bristande språkkunskaper, begränsad tillgång till sociala nätverk och svårigheter att få tidigare utbildning och yrkeserfarenhet erkänd utgör centrala hinder. Särskilt kvinnor har ofta en svagare arbetsmarknadsanknytning (Gillespie 2020), vilket påverkar hela hushållets ekonomiska situation. Föräldrar som inte lyckas få fäste på arbetsmarknaden under etableringsfasen riskerar att leva med låg inkomst under längre tid, vilket i sin tur begränsar barnens levnadsvillkor. I hushåll där ingen vuxen arbetar blir risken för såväl absolut som relativ barnfattigdom särskilt hög, vilket rapporten tydligt bekräftar. Men det är inte hela förklaringen. Även när en förälder är i arbete är fattighdomsnivåerna höga i flera grupper, vilket tyder på att många utrikes födda är fast i lågt betalda, osäkra eller deltidsanställningar. Detta belyser arbetsmarknadens strukturella segmentering, där invandrare i högre grad hamnar i ekonomiskt svaga positioner även vid sysselsättning.

Det framgår tydligt att risken för ekonomisk utsatthet är avsevärt högre bland barn till föräldrar med låg utbildning. I hushåll där båda föräldrarna har högst grundskoleutbildning lever mellan 80 och 90 procent av barnen i relativ fattigdom i flera ursprungsgrupper. Barn med föräldrar födda i Somalia eller Syrien har också en mycket hög fattighdomsrisk även bland dem vars föräldrar har gymnasieutbildning, medan barn med bakgrund i EU-länder tenderar att ha lägre risk vid samma utbildningsnivå. Detta tyder på att utbildning spelar roll, men att effekten av utbildning varierar mellan grupper, sannolikt beroende på hur väl utbildningen är erkänd på den svenska arbetsmarknaden, dess längd och kvalitet samt hur den kombineras med andra etableringsresurser. Även familjesammansättning är en viktig faktor. Barn som lever med ensamstående föräldrar löper betydligt högre risk att leva i fattigdom än barn i tvåföräldrahushåll.

Samtidigt visar rapportens dekomponeringsanalys att dessa socioekonomiska faktorer endast delvis förklarar de observerade skillnaderna i barnfattigdom mellan ursprungsgrupper. Efter att ha kontrollerat för utbildningsnivå, sysselsättning, flyktingstatus och familjestruktur kvarstår stora skillnader i ekonomisk utsatthet, särskilt för barn med bakgrund i Somalia, Syrien och Irak. Denna kvarstående skillnad tyder på att det finns andra mekanismer som driver skillnaderna, även om en del av dessa skillnader också kan

förklaras av mätfel. Rapporten pekar mot möjliga förklaringar såsom diskriminering på arbets- och bostadsmarknaden, begränsade sociala nätverk, språkliga hinder samt svårigheter att få tidigare utbildning och erfarenhet erkänd i Sverige. Dessa faktorer kan samverka och bidra till att vissa grupper har svårare att etablera sig ekonomiskt, även när de formella kvalifikationerna är likvärdiga.

Ett ytterligare viktigt bidrag i rapporten är analysen av fattigdomens varaktighet. Det är inte bara sannolikheten att ett barn lever i fattigdom som varierar kraftigt mellan grupper, utan också hur långvarig den ekonomiska utsattheten är. För barn med bakgrund i exempelvis Somalia, Syrien och Irak är det mycket vanligare att fattigdom består under flera år. Denna typ av långvarig fattigdom är särskilt allvarlig, eftersom forskning visar att lång exponering för ekonomisk utsatthet associeras med en ökad risk för psykisk ohälsa (Adjei 2022) och lägre framtida inkomst (Lesner 2018).

7 Policydiskussion

Den här rapporten visar att barnfattigdom är ojämnt fördelad i befolkningen. Samtidigt som rapporten bekräftar kända riskfaktorer för barnfattigdom, såsom förälders icke-sysselsättning, lägre utbildning och större familjestorlekar, visar den också att migrationsbakgrund utgör en ytterligare och oberoende sårbarhet. De skillnader i barnfattigdom som rapporten tydligt visar, mellan grupper, över tid och beroende på föräldrars anknytning till arbetsmarknaden, utbildningsnivå och familjestruktur, kräver därför mer än marginella justeringar av befintliga välfärdssystem.

Även om politik som riktar in sig på specifika drivkrafter bakom barnfattigdom utan tvekan skulle bidra till att minska ojämlikheter, kräver komplexiteten och variationen i fattigdomens orsaker mellan olika grupper både strukturella reformer och riktade insatser.

Att utforma politik som motverkar barnfattigdom kräver att beslutsfattare hanterar mål som ibland står i konflikt med varandra. En sådan mållkonflikt rör konsekvenserna av migration. Sverige tar emot människor av flera skäl: för att individer söker skydd från krig, förföljelse och fattigdom, men också därför att invandring kan bidra till arbetskraftsutbudet och dämpa konsekvenserna av en åldrande befolkning. Samtidigt påverkas de offentliga finanserna och välfärdssystemets belastning av hur snabbt och i vilken utsträckning nyanlända etablerar sig på arbetsmarknaden. En annan mållkonflikt rör samspelet mellan familje- och arbetsmarknadspolitik. I den politiska debatten lyfts ibland risken att generösa transfereringar kan minska incitamenten till förvärvsarbete, medan otillräckligt stöd kan öka ekonomisk utsatthet och försämra barns levnadsvillkor. För att bedöma åtgärder mot barnfattigdom behöver beslutsfattare därför tydliggöra hur de väger målet om ökat arbetsmarknadsdeltagande mot målet att upprätthålla en ekonomisk grundtrygghet för barnfamiljer.

En sista konflikt som är värd att lyfta fram rör Sveriges ställning som ett jämlikt och socialt rörligt samhälle. Barnfattigdom är starkt kopplad till livschanser senare i livet, vilket innebär att åtgärder som adresserar dess grundläggande orsaker genom politiska initiativ och reformer kommer att kräva betydande investeringar. En öppen fråga kvarstår i detta sammanhang: vilken nivå av ojämlikhet är förenlig med Sveriges egalitära värderingar? Ojämlikhet är förknippat med social exkludering, kriminalitet och minskat samhälleligt förtroende – faktorer som alla hotar den sociala sammanhållningen. Avvägningen mellan motstridiga mål är mer komplex än vad som kan skildras här, men rapporten visar tydligt behovet av att ta itu med dessa komplexiteter för att åstadkomma förändring genom politiken.

Invandrades arbetsmarknadsintegration

Resultaten från dekomponeringsanalysen visar att föräldrars etablering på arbetsmarknaden är den viktigaste förklaringen till skillnader i fattigdom mellan barn med utrikes och inrikes födda föräldrar. Förekomsten av barnfattigdom minskar tydligt i familjer där båda föräldrarna är sysselsatta, jämfört med familjer där en eller ingen förälder arbetar vilket är en situation som är vanligare bland utrikes födda familjer. Därför bör invandrades etablering på arbetsmarknaden vara ett prioriterat politiskt mål, både när det gäller att underlätta inträde på arbetsmarknaden och att möjliggöra att sysselsättning kan upprätthållas över tid.

Tidigare forskning har visat att invandrare möter betydande svårigheter när de försöker få fäste på den svenska arbetsmarknaden. Vissa av dessa faktorer är svåra att hantera genom politiska åtgärder, såsom arbetsgivares diskriminering. Studier visar att personer med namn som uppfattas som icke-västerländska möter relativt hög grad av diskriminering från arbetsgivare i Sverige (Quillian m.fl. 2019). Korrespondensstudier visar att detta förekommer inom alla sektorer av arbetsmarknaden, och att diskrimineringen kvarstår även när arbetssökande med utländsk bakgrund har utbildning och arbetslivserfarenhet som motsvarar kraven i den utannonserade tjänsten (Bursell m.fl. 2021). Dessa processer begränsar möjligheterna för utrikes födda att få ett arbete över huvud taget, eller leder till att

personer som utsätts för diskriminering hänvisas till mindre kvalificerade arbeten för att undvika arbetslöshet.

Arbetsgivares diskriminering är svår att hantera genom politiska åtgärder. Däremot kan politiken vara mer framgångsrik när det gäller att motverka diskriminering som uppstår på grund av bristfällig information om arbetssökande med invandrarbakgrund (så kallad statistisk diskriminering). Det finns omfattande empiriska belägg för att invandrare missgynnas på arbetsmarknaden när deras meriter har förvärvats utomlands, eftersom arbetsgivare har svårt att bedöma utbildningens kvalitet och relevans. Därför kan initiativ som förbättrar möjligheterna att överföra och få formellt erkännande för utbildning och arbetslivserfarenhet förvärvat utomlands, liksom att skapa reella möjligheter att bygga upp Sverige-specifikt human kapital (till exempel språkkunskaper eller professionella nätverk), vara framgångsrika för att minska de nackdelar som följer av statistisk diskriminering. Exempel på sådana satsningar är yrkesutbildningar som gör det möjligt för nyanlända att skaffa relevanta färdigheter eller snabbspår och valideringsprogram som gör det möjligt att använda befintlig yrkeserfarenhet på den svenska arbetsmarknaden.

En andra utmaning rör kvinnors deltagande på arbetsmarknaden. Som denna rapport visar lever en betydligt större andel barn med invandrarbakgrund i familjer där endast en förälder arbetar. För många invandrargrupper är kvinnors arbetsmarknadsdeltagande fortsatt lågt, och sysselsättningsgapet mellan utrikes födda män och kvinnor har ökat under de senaste åren. Arbetsmarknadsinsatser som stärker kvinnors ställning på arbetsmarknaden skulle ha stor betydelse för att minska ojämlikhet i barnfattigdom. För detaljerade rekommendationer om kvinnors arbetsmarknadsintegration, se Landell (2021).

Även om vår rapport tydligt visar att högre sysselsättningsnivåer skulle bidra till att minska skillnaderna i barnfattigdom, visar vi också att kvaliteten på sysselsättningen är minst lika viktig. Särskilt framgår det att barnfattigdomen bland invandrarfamiljer där två föräldrar arbetar fortfarande är betydligt högre än i motsvarande familjer med svensk bakgrund. Med andra ord löper barn med invandrarbakgrund i många fall större risk att leva i hushåll som kan beskrivas som *”working poor”* (Alfonsson m.fl. 2023). Även om låglönejobb fortfarande är relativt ovanliga på den svenska arbets-

marknaden är invandrare överrepresenterade i dessa positioner. Dessa arbeten kännetecknas ofta av deltidsarbete, tidsbegränsade anställningar och koncentration till servicesektorn. Mycket av Sveriges låglönearbete beror därmed på minskat antal arbetade timmar och instabila anställningsvillkor snarare än enbart låga timlöner.

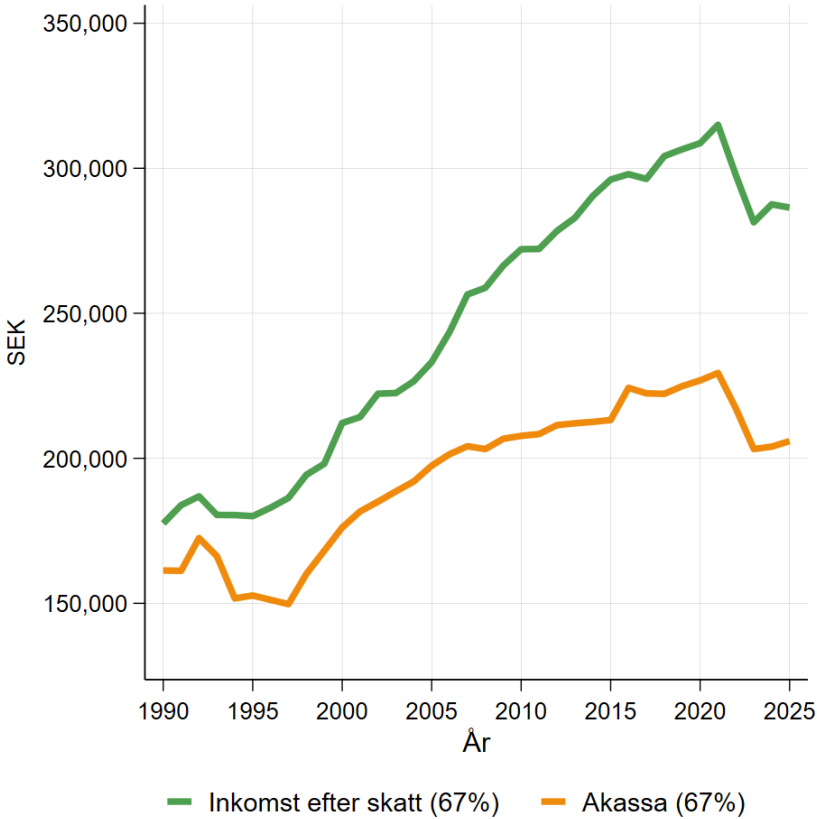
Det svenska regelverket för tidsbegränsade anställningar har försvagats avsevärt under de senaste decennierna, vilket skapat förutsättningar som kan upprätthålla arbetsmarknadssegmentering och fattigdom. Enligt OECD:s index för anställningsskydd har skyddet för tidsbegränsade anställningar i Sverige minskat kraftigt sedan början av 1990-talet och hör numera till de svagaste inom OECD (Berglund m.fl. 2021).

Socialt skyddsnet

Rapporten identifierar också specifika hushållskaraktistika som generellt ökar risken för fattigdom: större familjestorlek, föräldrarnas arbetslöshet samt ensamföräldraskap. Barn i sådana situationer upplever oproportionerligt höga fattigdomsnivåer, och familjer med utländsk bakgrund är överrepresenterade i dessa utsatta hushållstyper. Samtidigt möter även familjer med inhemsk bakgrund som befinner sig i samma situationer en avsevärt förhöjd fattigdomsrisk, om än i något mindre grad. Därför skulle en tryggad inkomstnivå för alla låginkomstfamiljer gynna alla familjer och samtidigt minska ojämlikheten mellan familjer med svensk och utländsk bakgrund.

Ett sätt att illustrera den nuvarande situationen är att betrakta hur stora transfereringar en person har rätt till givet en bestämd uppsättning egenskaper. Figur 7.1 visar nettotinkomsten för en individ som tjänar 67 procent av medelinkomsten för en heltidsanställd (grönt) samt det belopp i arbetslöshetsersättning som samma individ skulle få om hen blev arbetslös och berättigad till A-kassa (orange). Figuren visar tydligt att ersättningarna inte har följt löneutvecklingen. Viktigt är också att tidigare forskning har visat att nedskärningar i arbetslöshetsersättningens generositet avsevärt har ökat fattigdomsriskerna för utsatta familjer, såsom ensamstående hushåll.

Figur 7.1 Utvecklingen av löner och arbetslöshetsersättning (67 procent av medelinkomst), 1990–2025

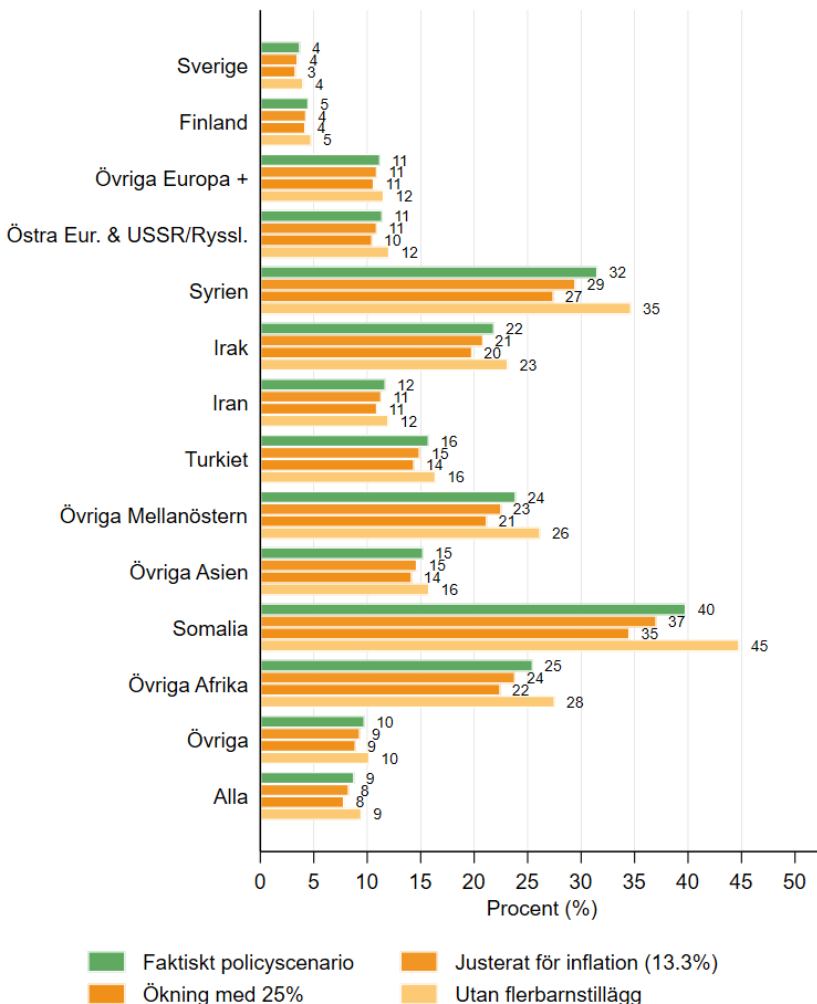
Källa: Data från Social Policy Indicators (SPIN)-databasen. Nelson, K., Fredriksson, D., Korpi, T., Korpi, W., Palme, J. och O. Sjöberg. 2020. The Social Policy Indicators (SPIN) database. *International Journal of Social Welfare*, 29(3), 285–289. doi.org/10.1111/ijsw.12418.

Liknande trender kan observeras när man ser till barnbidraget. Den senaste höjningen genomfördes 2018, och sedan dess har nivåerna legat stilla och därmed inte följt den allmänna inflationstakten. Mellan 2018 och 2022 ökade konsumentprisindex med 13,3 procent, vilket innebär att barnbidraget har minskat i reala termer under denna period. Om barnbidraget hade justerats för inflation skulle en familj med två barn ha fått cirka 3 000 kronor i stället för dagens 2 650 kronor per månad. Även om detta inte kan verka som en stor skillnad kan effekterna på familjefattigdomen vara betydande.

För att illustrera detta genomförde vi två hypotetiska simuleringar där vi skattar den absoluta fattigdomsgraden om 1)

barnbidraget hade justerats för inflation, och 2) om barnbidraget hade höjts med 25 procent. Det är viktigt att notera att dessa simuleringar förutsätter att andra faktorer hålls konstanta (*ceteris paribus*), ett antagande som kan diskuteras men som är nödvändigt för detta analytiska upplägg. För mer information om hur simuleringarna genomfördes hänvisas till appendix.

Figur 7.2 Absolut fattigdom 2022 under olika scenarier för barnbidraget

Figur 7.2 visar absoluta fattigdomstal under fyra scenarier: faktiskt policyscenario (dagens nivåer), barnbidrag justerat för inflation

(13,3 procent), barnbidrag höjt med 25 procent samt ett kontrasterande scenario utan flerbarnstillägg. De två reforms scenarierna (inflationsjustering och +25 procent) sänker fattigdomen i samtliga grupper, medan scenariot utan flerbarnstillägg höjer fattigdomen, särskilt i grupper där stora familjer är vanligare. Sänkningarnas storlek varierar dock tydligt mellan grupper, och beror både på utgångsnivån och på hur stor del av hushållens ekonomi som påverkas av barnbidrag och flerbarnstillägg.

Bland barn med svensk bakgrund är nivåerna låga (omkring 3–4 procent) och förändringarna blir därför små i absoluta tal. I grupper med hög fattigdom blir effekterna däremot stora i absoluta tal. Exempelvis minskar den absoluta fattigdomen bland barn med bakgrund i Syrien från cirka 32 procent i faktiskt scenario till cirka 29 procent vid inflationsjustering och till cirka 27 procent vid en 25-procentig höjning. För Somalia sjunker nivån från cirka 40 procent till cirka 37 procent (inflationsjustering) respektive till cirka 35 procent (+25 procent). Det kontrasterande scenariot utan flerbarnstillägg går i motsatt riktning: fattigdomen ökar i alla grupper och ökningen är särskilt stor i grupper med hög utgångsnivå. För Somalia stiger exempelvis nivån till cirka 45 procent och för Syrien till cirka 35 procent.

Sammantaget illustrerar figuren att även reformer som ger relativt likartade procentuella förbättringar kan få mycket olika betydelse, eftersom utgångsnivåerna varierar kraftigt. Därför kan en inflationsjustering, och ännu mer en höjning, innebära att många barn i grupper med hög fattigdom passerar den absoluta fattigdomströskeln, medan effekten blir begränsad i grupper där fattigdomen redan är låg.

Det finns flera bidrag som stöttar familjer i fattigdom, bl.a. bostadsbidrag (inkl. flerbarnstillägg) och försörjningsstöd. I denna diskussion väljer vi att lyfta fram två tydliga exempel på en situation där enkla förändringar avsevärt kan påverka barnfamiljers situation. Dessutom når dessa bidrag breda grupper i den svenska befolkningen, barnbidraget och eventuellt flerbarnstillägg betalas ut till alla familjer med barn under 16 år och a-kassa (i någon form) betalas ut till alla arbetslösa. Det samlade underlaget visar att både arbetslöshetsersättningen och barnbidraget har minskat i reala termer under de senaste decennierna, med direkta konsekvenser för den ekonomiska utsattheten bland barn. När det gäller arbetslöshets-

ersättningen har gapet mellan löner och ersättningsnivåer ökat avsevärt under de senaste 40 åren. Detta väcker två viktiga frågor: 1) om ytterligare nedskärningar verkligen skulle stimulera arbetskraftsdeltagandet, och 2) om de konsekvenser sådana nedskärningar skulle få för barnfattigdom i de mest utsatta familjerna kan anses vara en acceptabel kostnad.

När det gäller barnbidraget visar våra modelleringar tydliga effekter på fattigdomsnivåer under olika scenarier: en fortsatt urholkning i reala termer, där inflationen överstiger bidragets värde, skulle upprätthålla dagens utveckling, medan en inflationsjustering skulle minska barnfattigdomen i samtliga grupper – med särskilt stora absoluta effekter bland familjer med höga fattigdomsnivåer från början. Enbart en inflationsindexering av barnbidraget skulle förhindra att tusentals barn faller in i fattigdom. Omvänt skulle sänkta familjestöd öka barnfattigdomen.

Ett annat sätt att utforma stöd som förtjänar övervägande är direkta förmåner riktade till barn. Till exempel kan subventionerade fritidsaktiviteter (såsom idrott, musikundervisning eller sommarverksamhet) eller satsningar inom skolan (som kostnadsfri frukost) vara kostnadseffektiva metoder för att motverka den sociala exkludering som ofta följer av barnfattigdom. Den svenska skolmatsreformen illustrerar att tillgång till kostnadsfria skolluncher under hela skolgången var kopplad till högre inkomster i vuxenlivet, särskilt bland barn från låginkomsthushåll (Lundborg, Rooth och Alex-Petersen 2022). Detta visar att riktade naturaförmåner kan ha långsiktiga ekonomiska effekter och bidra till minskad ojämlikhet mellan grupper.

Det är också nödvändigt att förbättra datainsamling och uppföljning. För att kunna följa utvecklingen över tid, identifiera förändringar i utsatthet och bedöma effekterna av olika åtgärder krävs högkvalitativa och aktuella data. Detta omfattar både administrativa register och återkommande undersökningar som fångar hushållens ekonomiska situation, barns levnadsförhållanden och användningen av olika stödformer. Ett mer sammanhållet datalandskap skulle dessutom möjliggöra fördjupade analyser av hur reformer påverkar olika grupper, exempelvis barn med migrationsbakgrund eller barn i ensamförsörjarhushåll. För att säkerställa en evidensbaserad politik behövs därför tydliga strukturer för att samla in, integrera och analysera data samt för att återföra resultaten till

beslutsfattare, myndigheter och allmänheten. Utan sådan systematisk uppföljning riskerar viktiga skillnader och trender att förbli osynliga, vilket i sin tur försvårar utformningen av effektiva och rättvisa stödåtgärder.

Sammanfattningsvis visar rapporten att barnfattigdomen i Sverige är ojämnt fördelad och att migrationsbakgrund utgör en självständig riskfaktor utöver arbetsmarknadsanknytning, utbildningsnivå och familjestruktur. För att minska dessa skillnader behövs en politik som både stärker utrikes föddas etablering på arbetsmarknaden och förbättrar kvaliteten i de anställningar där många invandrade föräldrar arbetar. Samtidigt behöver välfärdsstöden moderniseras, då både arbetslöshetsersättningen och barnbidraget har urholkats i reala termer och därmed inte längre ger ett tillräckligt skydd mot ekonomisk utsatthet. Modelleringsarna visar att en inflationsjustering av barnbidraget skulle minska barnfattigdomen i alla grupper, med särskilt stor betydelse för barn med migrationsbakgrund. Utöver ekonomiska stöd framstår även insatser som riktas direkt till barn, såsom skolmåltider och subventionerade fritidsaktiviteter, som viktiga för att motverka social exkludering och stärka barns framtida livschanser. Slutligen är förbättrad datainsamling och systematisk uppföljning avgörande för att kunna identifiera utsatta grupper, förstå utvecklingen över tid och utforma en effektiv och långsiktigt hållbar politik mot barnfattigdom.

Referenser

- Adjei, N. K., Mohammed, S. H., Osei, A., m.fl., (2022). Impact of poverty and family adversity on adolescent health: A multi-trajectory analysis using the UK Millennium Cohort Study. *The Lancet Regional Health – Europe*, 13, 100279.
<https://doi.org/10.1016/j.lanepe.2021.100279>.
- Adman, P., och Jansson, H. (2017). A field experiment on ethnic discrimination among local Swedish public officials. *Local Government Studies*, 43(1), 44–63.
<https://doi.org/10.1080/03003930.2016.1244052>.
- Ahmed, A. M., och Hammarstedt, M. (2008). Discrimination in the rental housing market: A field experiment on the Internet. *Regional Science and Urban Economics*, 38(3), 362–373.
- Aldén, L., Bastani, S., Hammarstedt, M. m.fl., (2021). Immigrant-native differences in long-term self-employment. *Small Bus Econ* 58, 1661–1697.
- Alfonsson, J., Berglund, T., och Vulkan, P. (2023). Have low-paid jobs increased in the Swedish labor market? Defining low pay in the context of the Nordic model. *Economic and Industrial Democracy*, 45(4), 1090-1111.
- Andersson, G., Obućina, O. och Scott, K. (2015). Marriage and divorce of immigrants and descendants of immigrants in Sweden. *Demographic Research*, 33(2), 31–64.
- Aradhya, S., Grotti, R., och Härkönen, J. (2023). Unemployment persistence among second-generation immigrants. *European Sociological Review*, 39(3), 433–448.
<https://doi.org/10.1093/esr/jcac071>.

- Athey, S., Nordström Skans, O., Simon, L. K., Vikström, J. och Yakymovych, Y. (2024). Vem drabbas hårdast av att förlora jobbet? IFAU Rapport 2024:10.
- Behtoui, A. (2013). Incorporation of children of immigrants: The case of descendants of immigrants from Turkey in Sweden. *Ethnic and Racial Studies*, 36(12), 2141–2159.
- Berglund, T., Nielsen, R. A., Reichenberg, O., och Svalund, J. (2021). Temporary Contracts, Employment Trajectories and Dualisation: A Comparison of Norway and Sweden. *Work, Employment and Society*, 37(2), 505–524.
- Bevelander, P., och Iraztorza, N. (2014) Catching up: The Labor Market Outcomes of New Immigrants in Sweden. Washington, DC and Geneva: Migration Policy Institute and International Labour Office.
- Blume, K., Gustafsson, B., Pedersen, P. J., och Verner, M. (2007). At the Lower End of the Table: Determinants of Poverty among Immigrants to Denmark and Sweden. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 33(3), 373–396.
<https://doi.org/10.1080/13691830701234517>.
- Borjas, G.J. (1992). Ethnic Capital and Intergenerational Mobility. *Quarterly Journal of Economics*, 107(1), pp. 123–150.
- Bourdieu, P. (1986). The Forms of Capital. I J. G. Richardson (red.), *Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education* (s. 241–258). New York: Greenwood Press.
- Bowles, Samuel, and Herbert Gintis. 2002. “The Inheritance of Inequality”. *Journal of Economic Perspectives*, 16 (3): 3–30.
- Breen, R., Karlson, K. B., och Holm, A. (2013). Total, Direct, and Indirect Effects in Logit and Probit Models. *Sociological Methods and Research*, 42(2), 164–191.
<https://doi.org/10.1177/0049124113494572>.
- Brell, C., Dustmann, C. och Preston, I. (2020). The Labor Market Integration of Refugee Migrants in High-Income Countries. *Journal of Economic Perspectives*, 34(1), 94–121.
<https://doi.org/10.1257/jep.34.1.94>.
- Brochmann, G, and Anniken H. “Migrants in the Scandinavian Welfare State: The Emergence of a Social Policy Problem”.

- Nordic Journal of Migration Research, vol. 1, no. 1, 2011, pp. 13–24.
- Bursell, M. (2021). Perceptions of discrimination against Muslims. A study of formal complaints against public institutions in Sweden. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 47(5), 1162–1179. <https://doi.org/10.1080/1369183X.2018.1561250>.
- Bursell, M., och Bygren, M. (2021). Does employer discrimination contribute to the subordinate labour-market inclusion of individuals of a foreign background? *Social Science Research*, 98, Article 102602.
- Carlsson, M., och Rooth, D.-O. (2007). Evidence of ethnic discrimination in the Swedish labor market using experimental data. *Labour Economics*, 14(4), 716–729.
- Chiswick, B. R. (1978). The Effect of Americanization on the Earnings of Foreign-Born Men. *Journal of Political Economy*, 86(5), 897–921. <https://doi.org/10.1086/260717>.
- Chiswick, B.R., Cohen, Y. och Zach, T. (1997). The labor market status of immigrants: Effects of the unemployment rate at arrival and duration of residence. *Industrial and Labor Relations Review*, 50(2), pp. 289–303.
- Chzhen, Y. (2014). Child Poverty and Material Deprivation in the European Union during the Great Recession. UNICEF Office of Research Working Paper WP-2014-11. Florence: UNICEF.
- Corak, M. (2006). Principles and practicalities for measuring child poverty in rich countries. *International Social Security Review*, 59(2), 3–35. <https://doi.org/10.1111/j.1468-246X.2006.00237.x>.
- Crettaz, E. (2018). In-work poverty among migrants. In H. Lohmann och I. Marx (Eds.), *Handbook on In-Work Poverty* (pp. 89–106). Edward Elgar Publishing. <https://doi.org/10.4337/9781784715632.00011>.
- Dahlberg, M., Egebark, J., och Vikman, U. (2023). Etablering av nyanlända flyktingar: Effekter av en tidig och intensiv arbetsmarknadspolitisk insats (Delmi Rapport 2023:9). Delegationen för migrationsstudier (Delmi).
- Decerf, B., och Ferrando, M. (2022). Unambiguous Trends Combining Absolute and Relative Income Poverty: New

- Results and Global Application. *The World Bank Economic Review*, 36(3), 605–628. <https://doi.org/10.1093/wber/lhab028>.
- Dustmann, C., Glitz, A. och Vogel, T. (2010). Employment, Wages, and the Economic Cycle: Differences between Immigrants and Natives. *European Economic Review*, 54(1), pp. 1–17.
- Edin, P.A. och Åslund, O. (2001) IFAU (Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering). (2001). *Invandrare på 1990-talets arbetsmarknad*. Rapport 2001:5. Uppsala: Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering.
- Eklund, K., Laun, L., Meiton, K. och Cronert, A. (2025). Inkomsttrygghetens nya mosaik – Kompletterande ersättningar vid inkomstbortfall i Sverige. IFAU Rapport 2025:16.
- Engdahl, M. och Liljeberg, L. (2024). Arbetsmarknadsanknytning och utbildning: Skillnader mellan svensk och utländsk bakgrund. IFAU Rapport 2024:24. Uppsala: Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU).
- Eurostat. (2023a). *Migrant integration statistics – At risk of poverty and social exclusion*. Statistics Explained. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Migrant_integration_statistics_-_at_risk_of_poverty_and_social_exclusion.
- Eurostat. (2023b). European Union – Statistics on Income and Living Conditions (EU-SILC): EU Statistics on Income and Living Conditions microdata 2004–2021, version 2, release 1 in 2023. European Commission, Eurostat. https://doi.org/10.2907/EUSILC2004-2021_V.2.
- Eurostat (2024). Key figures on European living conditions – 2024 edition. Publications Office of the European Union. <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-key-figures/w/KS-01-24-001>.
- Fritzell, J., Gähler, M., och Neramo, M. (2016). Vad händer med 1990-talets stora förlorargrupper? Välfärd och ofärd under 2000-talet. *Socialvetenskaplig Tidskrift*, 14(2–3). <https://doi.org/10.3384/SVT.2007.14.2-3.2591>.

- Förster, M. och Mira d'Ercole, M. (2005). Income Distribution and Poverty in OECD Countries in the Second Half of the 1990s. OECD Social, Employment and Migration Working Papers, No. 22. OECD Publishing.
<https://doi.org/10.1787/882106484586>.
- Galloway, T. A., Gustafsson, B., Pedersen, P. J., och Österberg, T. (2015). Immigrant child poverty: the Achilles heel of the Scandinavian welfare state. *Research on Economic Inequality*, 23, 185–219.
- Giarda, E., och Moroni, G. (2018). The Degree of Poverty Persistence and the Role of Regional Disparities in Italy in Comparison with France, Spain and the UK. *Social Indicators Research*, 136(1), 163–202. <https://doi.org/10.1007/s11205-016-1547-3>.
- Gillespie, B. J., Mulder, C. H., och Thomas, M. J. (2020). Migration for family and labour market outcomes in Sweden. *Population Studies*, 75(2), 209–219.
- Gustafsson, B. och Österberg, T. (2016). How are Immigrant Children in Sweden Faring? Mean Income, Affluence and Poverty Since the 1980s. *Child Indicators Research*, 11(1), 329–353. <https://doi.org/10.1007/s12187-016-9416-9>.
- Hammarstedt, M., Miao, C. Self-employed immigrants and their employees: evidence from Swedish employer-employee data. *Rev Econ Household* 18, 35–68 (2020).
<https://doi.org/10.1007/s11150-019-09446-1>.
- Hammarstedt, M., Palme, M. Human capital transmission and the earnings of second-generation immigrants in Sweden. *IZA J Migration* 1, 4 (2012). <https://doi.org/10.1186/2193-9039-1-4>.
- Heidinger, E. (2022). Overcoming Barriers to Service Access: Refugees' Professional Support Service Utilization and the Impact of Human and Social Capital. *Journal of International Migration and Integration*, 24, 271–312.
- Hofmarcher, T. (2021). The effect of education on poverty: A European perspective. *Economics of Education Review*, 83, 102124. <https://doi.org/10.1016/j.econedurev.2021.102124>.

- Hooijer, G., och Picot, G. (2015). European Welfare States and Migrant Poverty. *Comparative Political Studies*, 48(14), 1879–1904. <https://doi.org/10.1177/0010414015597508>.
- Inspektionen för Socialförsäkringen (ISF) (2016). *Nekad sjukpenning för inrikes och utrikes födda*. Rapport 2016:5.
- Jonsson, J. O., och Mood, C. (2017). Sweden: Child poverty during two recessions. In B. Cantillon, Y. Chzhen, S. Handa, och B. Nolan (Eds.), *Children of Austerity: Impact of the Great Recession on Child Poverty in Rich Countries* (pp. 233–256). Oxford University Press.
- Jonsson, J., och Mood, C. (2022). Vad är fattigdom och hur bör den mätas? *Socialmedicinsk tidskrift*, 4(2022).
- Kangas O, Palme J. Does Social Policy Matter? Poverty Cycles in Oecd Countries. *International Journal of Health Services*. 2000;30(2):335-352. doi:10.2190/NCWB-35G3-NE2T-8VQR.
- Kim, W. (2025). Unrealized Potential: Overqualification and its Consequences among the Children of Immigrants Born in Sweden [Doktorsavhandling, Stockholms universitet]. Stockholms universitets demografiska avdelning (SUDA).
- Kohler, U., Karlson, K. B., och Holm, A. (2011). Comparing coefficients of nested nonlinear probability models. *The Stata Journal*, 11(3), 420–438.
- Landell, E. (2021). Försörjning med fördröjning – en ESO-rapport om utrikes födda kvinnors etablering på arbetsmarknaden. ESO Rapport 2021:7. Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi.
- Lesner, R. v. (2018). The long-term effect of childhood poverty. *Journal of Population Economics*, 31(3), 969–1004. <https://doi.org/10.1007/s00148-017-0674-8>.
- Lindquist, M.J. och Sjögren Lindquist, G. (2012) The dynamics of child poverty in Sweden. *Journal of Population Economics* 25, 1423–1450.
- Lundborg, P., Rooth, D.-O., och Alex-Petersen, J. (2022). Long-term effects of childhood nutrition: Evidence from a school lunch reform. *The Review of Economic Studies*, 89(2), 876–908.
- Lundh, C. och Ohlsson, R. (1999). *Från arbetskraftsimport till flyktinginvandring*. SNS Förlag.

- Minujin, A., Delamonica, E., Davidziuk, A., och Gonzalez, E. D. (2006). The definition of child poverty: a discussion of concepts and measurements. *Environment and Urbanization*, 18(2), 481–500. <https://doi.org/10.1177/0956247806069627>.
- Mood, C. och Jonsson, J. O. (2013). Ekonomisk utsatthet och välfärd bland barn och deras familjer 1968–2010. Underlagsrapport till Barns och ungas hälsa, vård och omsorg 2013, Socialstyrelsen. Stockholm: Socialstyrelsen.
- Mood, C. och Jonsson, J. O. (2016). Trends in Child Poverty in Sweden: Parental and Child Reports. *Child Indicators Research*, 9(3), 825–854. <https://doi.org/10.1007/s12187-015-9337-z>.
- Mood, C. och Jonsson, J. O. (2019). Den nya fattigdomen. I J. Björkman och P. Hadenius (red.), *Det nya Sverige: Välfärden (Riksbankens Jubileumsfonds årsbok 2019)*. Göteborg & Stockholm: Makadam förlag i samarbete med Riksbankens Jubileumsfond. https://www.rj.se/globalassets/rj-arsbocker/2009-2018/rj2019-1_valfarden_den_nya_fattigdomen.pdf.
- National Academies of Sciences, Engineering, and Medicine. (2019). *A roadmap to reducing child poverty* (S. Le Menestrel och G. Duncan, Eds.). Washington, DC: National Academies Press.
- Nelson, Kenneth, Jan Helmdag, Sofie Burman, Pär Dalén, Mari Eneroth, och Jakob Strigén. 2024. Social Insurance Entitlements dataset (SIED) 2000–2023 [Data set]. <https://su.se/spin>.
- OECD/European Commission (2023). “Living conditions of immigrants”, in *Indicators of Immigrant Integration 2023: Settling In*, OECD Publishing, Paris. DOI: <https://doi.org/10.1787/d303c268-en>.
- OECD Economics Department Working Papers (1394). *Income, wealth and equal opportunities in Sweden*. (2017). <https://doi.org/10.1787/e900be20-en>.
- OECD (2016). *Working Together: Skills and Labour Market Integration of Immigrants and their Children in Sweden (Working Together for Integration)*. Paris: OECD Publishing.
- Olli Segendorf, Å och Teljosuo, T (2011). *Sysselsättning för invandrare – en ESO-rapport om arbetsmarknadsintegration*

- (ESO 2011:5). Stockholm: Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi (ESO), Finansdepartementet.
- Pello-Esso, W., Gerdtham, U., Lönn, S.L. m.fl., (2025). Immigrant-Native Wage Gap in Sweden: Do Personality Traits Matter? *Int. Migration och Integration* 26, 467–489.
- Ponthieux, S. (2018). Gender and in-work poverty. In H. Lohmann och I. Marx (Eds.), *Handbook on In-Work Poverty* (pp. 70–88). Edward Elgar Publishing.
<https://doi.org/10.4337/9781784715632.00010>.
- Portes, A., och Zhou, M. (1993). The New Second Generation: Segmented Assimilation and its Variants: *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*, 530(1), 74–96. <https://doi.org/10.1177/0002716293530001006>.
- Quillian, L., Heath, A., Pager, D., Midtbøen, A. H., Fleischmann, F. och Hexel, O. (2019). Do some countries discriminate more than others? Evidence from 97 field experiments of racial discrimination in hiring. *Sociological Science*, 6, 467-496.
- Rank, M. R., och Williams, J. H. (2010). A Life Course Approach to Understanding Poverty among Older American Adults. *Families in Society: The Journal of Contemporary Social Services*, 91(4), 337–341. <https://doi.org/10.1606/1044-3894.4032>.
- Rauhut, A., Lingärde, S. och Alander, N., 2006. Om barnfattigdom – ansvar, insatser och orsaker. FoU-rapport 2006:09. Stockholm: Stadsledningskontoret, Vår- och Utbildningsavdelningen, Forsknings- och utvecklingsenheten.
- Reichel, D., Morales, L. Surveying immigrants without sampling frames – evaluating the success of alternative field methods. *CMS* 5, 1 (2017). <https://doi.org/10.1186/s40878-016-0044-9>.
- Rosholm, M., Scott, K. och Husted, L. (2006). The times they are a-changin’: Organizational change and immigrant employment opportunities in Scandinavia. *International Migration Review*, 40(2), pp. 318–347.
- Runciman, W. G. (1966). Relative Deprivation and Social Justice. A Study of Attitudes to Social Inequality in Twentieth-Century England. *The British Journal of Sociology*, 17(4), 430.
<https://doi.org/10.2307/589189>.
- SCB (2019). Integration – en beskrivning av läget i Sverige. SCB.

- SCB (2020) Uppväxtvillkor för barn med utländsk bakgrund. Demografiska rapporter 2020:3. Stockholm: SCB.
- SCB (2021b) Inkomstbegrepp i statistiken. Hämtad från <https://www.scb.se/contentassets/894d4afa900f4123aece341cd10e59e2/inkomstbegrepp-i-statistiken.pdf>.
- SCB (2022) ”Sverige ett av de länder i EU med störst skillnader mellan inrikes och utrikes födda som lever i materiell och social fattigdom” Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF) 2021, Statistiknyhet från SCB 2022-10-17.
- SCB (2023a). Inkomster och skatter för individer och hushåll 2021. <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/hushallens-ekonomi/hushallens-inkomster-tillgangar-och-skulder/inkomster-och-skatter/pong/statistiknyhet/inkomster-och-skatter-for-individer-och-hushall-2021/>.
- SCB (2023b). Registret för integrationsstudier (STATIV). Statistiska Centralbyrån. <https://www.scb.se/vara-tjanster/bestall-data-och-statistik/bestalla-mikrodata/vilka-mikrodata-finns/individregister/registret-for-integrationsstudier-stativ/>. 18 Oktober 2023.
- SCB (2025a) Dokumentation av mikrodata, <https://metadata.scb.se/mikrodataregister.aspx>.
- SCB (2025b). Jämställdhetsstatistik kvartal 1 2025. Statistiska centralbyrån. Hämtad 27 maj 2025 från <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/befolkning-och-levnadsforhallanden/jamstalldhet/jamstalldhetsstatistik/pong/statistiknyhet/-jamstalldhetsstatistik-kvartal-1-2025/>.
- SCB (2026), Att mäta fattigdom, Fördjupad information, 20 januari 2026, SCB.
- Statistiska centralbyrån (SCB). (2021a). 44 000 barn lever i familjer med varaktigt låg inkomst. Kort analys. <https://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/2019/44-000-barn-lever-i-familjer-med-varaktigt-lag-inkomst/>.
- Seibel, V. (2023). The impact of migrants' knowledge about their social rights on their subjective wellbeing. *Frontiers in Political Science*, 5, 1067258.

- Sen, A. (1983). *Poor, relatively speaking*. Oxford Economic Papers, 35(2), 153-169.
- SOM-institutet. Göteborgs universitet, (2025, 18 mars). Att nå socialt utsatta grupper. Hämtad 15 februari 2026, från <https://www.gu.se/som-institutet/andra-projekt/att-na-socialt-utsatta-grupper>.
- Swärd, Hans, Edebalk, Per Gunnar & Wadensjö, Eskil (red.) (2013). *Vägar till välfärd: idéer, inspiratörer, kontroverser, perspektiv* (1. uppl.). Stockholm: Liber.
- Tegunimataka, A. (2023). The Health of Immigrant Youth in Denmark: Examining Immigrant Generations and Origin. *Journal of International Migration and Integration*, 24, 659–694.
- Tegunimataka, A. (2021) The Intergenerational Effects of Intermarriage. *Journal of International Migration and Integration*, 22, 311–332.
- Thiede, B. C., Lichter, D. T., och Slack, T. (2018). Working, but poor: The good life in rural America? *Journal of Rural Studies*, 59, 183–193.
<https://doi.org/10.1016/J.JRURSTUD.2016.02.007>.
- Townsend, P. (1979) *Poverty in the United Kingdom*, London, Allen Lane and Penguin Books.
- Världsbanken (2023). *Poverty Overview*. Hämtad 29 mars 2025 från <https://www.worldbank.org/en/topic/poverty/overview>.
- Westra, H. (2024). Segregation and well-being in Sweden: Geographies of well and ill-being. *Population, Space and Place*, 29(2), e2758.
- Wilson, B. (2024, March 18). Using Swedish administrative registers to study immigrants and their descendants: Identifying immigrants, measuring their migration background, and linking data across generations. *Stockholm Research Reports in Demography*. <https://doi.org/10.17045/sthlmuni.25407814.v2>.
- Zalkat, G., Barth, H. och Rashid, L. (2024) Refugee entrepreneurship motivations in Sweden and Germany: a comparative case study. *Small Bus Econ* 63, 477–499.
- Zschirnt, E. och Ruedin, D. (2016). Ethnic discrimination in hiring decisions: a meta-analysis of correspondence tests 1990–2015. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 42(7), pp. 1115–1134.

Åslund, O., och Skans, O. N. (2010). Will I See You at Work? Ethnic Workplace Segregation in Sweden, 1985–2002. *Industrial and Labor Relations Review*, 63(3), 471–493.

Appendix

Beskrivning av populationen

Rapporten följer individer som var 18 år eller yngre under perioden 2012 till 2022 (vilket innebär ca 19 milj. personår⁵). Tabellerna nedan visar en uppdelning av data per år (tabell A) och ålder (tabell B) för att beskriva den tidsmässiga och demografiska omfattningen av rapporten. Tabell A visar att vi har en jämn fördelning av individer under studieperioden, med ungefär två miljoner individer per år, vilket motsvarar ungefär 11 procent av det totala urvalet varje år. Dock ökar antalet observerade individer något över tid vilket är ett resultat av större födelsekohorter under observationstiden.

Tabell A **Antal och andel personår per år**

År	Antal	Procent	Ack. Procent
2012	1 990 219	8,39	8,39
2013	2 006 556	8,46	16,85
2014	2 046 001	8,63	25,48
2015	2 081 767	8,78	34,26
2016	2 131 511	8,99	43,25
2017	2 131 511	9,18	52,43
2018	2 218 470	9,35	61,78
2019	2 247 703	9,48	71,26
2020	2 263 595	9,55	80,81
2021	2 277 588	9,60	90,41
2022	2 278 227	9,61	100

Tabell B visar antalet personår som observerats vid varje ålder (0–18) under studieperioden. Populationen är relativt jämnt fördelad, och

⁵ Ett personår motsvarar en person som observeras under ett år. Till exempel, om 100 personer observeras under ett år vardera, motsvarar detta 100 personår. Om i stället 50 personer observeras i två år så motsvarar detta också 100 personår.

varje ålder representerar ungefär mellan 4,81 procent och 5,59 procent av det totala antalet. En liten trend av minskande frekvens observeras när åldern ökar efter småbarnsåren, vilket tyder på en liten minskning i antalet individer i äldre åldersgrupper. Detta beror på att individer födda efter 2002 inte kan observeras vid 18 års ålder, eftersom det ligger utanför studieperioden.

Tabell B **Antal och andel personår per åldersgrupp**

Ålder	Antal	Procent	Ack. Procent
0	1 260 024	5,31	5,31
1	1 285 731	5,41	10,72
2	1 299 259	5,47	16,19
3	1 308 030	5,51	21,7
4	1 311 960	5,53	27,23
5	1 312 033	5,53	32,75
6	1 310 049	5,52	38,27
7	1 299 597	5,47	43,74
8	1 291 230	5,44	49,18
9	1 279 881	5,39	54,57
10	1 266 509	5,33	59,91
11	1 266 509	5,26	65,16
12	1 248 242	5,18	70,35
13	1 206 555	5,08	75,43
14	1 186 802	5	80,43
15	1 169 258	4,92	85,35
16	1 158 738	4,88	90,23
17	1 156 395	4,87	95,1
18	1 163 166	4,9	100

Definition av låginkomststandard för absolut fattigdom

Som beskrivs i huvudtexten baseras måttet för absolut fattigdom på den definition av låginkomststandard som har utvecklats av SCB. Denna definition fastställer årliga inkomstgränser för olika familjestorlekar i fem geografiska delar av landet.

När det gäller familjestorlek kan sex olika familjetyper urskiljas, beroende på antalet och åldern på barnen (från ett barn i åldern 1 år till tre barn i åldrarna 3, 6 och 12 år) samt på om föräldrarna lever som par eller är ensamstående – se tabell C1, vänstra panelen. Denna

kategorisering omfattar dock inte alla relevanta familjetyper, i synnerhet inte större hushåll med fler än tre barn i olika åldrar.

För att kunna inkludera samtliga familjekonstellationer som förekommer i våra data – det vill säga familjer med fler än tre barn i åldrarna 0–18 år – har vi utgått från SCB:s basnivåer för hushåll med ett barn (ålder 3 år) för både sammanboende och ensamstående föräldrar. Utifrån dessa har vi beräknat ett tilläggsbelopp för varje ytterligare barn i hushållet – se tabell C1, högra panelen.

Detta tilläggsbelopp har beräknats genom att jämföra inkomstskillnaderna mellan familjer med två barn och familjer med ett barn samt mellan familjer med tre barn och familjer med två barn. Beräkningarna har gjorts separat för sammanboende och ensamstående föräldrar. Slutligen har vi tagit genomsnittet av de fyra värdena, oberoende av barnens ålder. Detta ger en uppskattning av hur mycket extra inkomst en familj behöver för att försörja ytterligare ett barn.

Dessa beräkningar har genomförts separat för landets fem regioner och för varje år mellan 2012 och 2022. Tabell C1 visar konverteringsförfarandet för Storstockholm år 2020. Tabell C2 redovisar de beräknade inkomstnivåerna enligt vår egen definition för samtliga regioner och år. Tabell C3 jämför SCB:s ursprungliga inkomstnivåer med våra beräkningar för Storstockholm för de första (2012) och sista (2022) observationsåren.

Resultaten visar att vår metod något underskattar inkomstnivåerna för familjer med två barn och något överskattar nivåerna för familjer med tre barn. Sammantaget ligger våra beräkningar nära de basnivåer som SCB fastställt. Vår metod har dessutom fördelen att den gör det möjligt att inkludera familjer med fler än tre barn vilket är ett förhållande som inte är obetydligt, särskilt bland vissa ursprungsgrupper.

Tabell C1 Låginkomststandard. Jämförelse mellan SCB:s definition och vår egen definition. Utdrag för Storstockholm år 2022.

SCB:s ursprungliga definition			Vår definition	
Familjetyp	Inkomstnivå (kr/år)		Familjetyp	Inkomstnivå (kr/år)
Ensamstående med 1 barn (3 år)	202 212			
Ensamstående med 2 barn (3 och 6 år)	267 085			
Ensamstående med 3 barn (3, 6 och 12 år)	313 874		Ensamstående med 1 barn (3 år)	202 212,4
Sammanboende med 1 barn (3 år)	271 804		Sammanboende med 1 barn (3 år)	271 803,8
Sammanboende med 2 barn (3 och 6 år)	317 967		Varje ytterligare barn	57 987,2
Sammanboende med 3 barn (3, 6 och 12 år)	392 091			

Tabell C2 a. Inkomstbasnivåer (kr/år), egen definition 2012–17

Region	Familjetyp	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Stor- Stockholm	Ensamstående med 1 barn (3 år)	168 130,7	170 933,3	172 843,7	175 175,8	176 930,3	180 055,6
	Sammanboende med 1 barn (3 år)	226 191,4	229 855,2	232 394	235 576,8	237 948,2	242 301,2
	Varje ytterligare barn	48 309,64	49 032,68	49 427,89	50 166,22	50 642,58	51 512,25
Stor- Göteborg	Ensamstående med 1 barn (3 år)	162 253,4	164 923,2	166 730,5	168 972,4	170 672,4	173 747,6
	Sammanboende med 1 barn (3 år)	217 129,5	220 588,5	222 968,3	226 012	228 299,3	232 575,2
	Varje ytterligare barn	45 933,28	46 602,64	46 956,15	47 657,98	48 112,31	48 961,75
Stor- Malmö	Ensamstående med 1 barn (3 år)	167 433,8	170 220,6	172 118,8	174 440,2	176 188,3	179 307,6
	Sammanboende med 1 barn (3 år)	223 915,2	227 527,6	230 026,4	233 174,3	235 524,6	239 858,2
	Varje ytterligare barn	46 510,72	47 193,12	47 556,76	48 267,46	48 727,15	49 581,5
Övriga kommuner med fler än 75 000 invånare	Ensamstående med 1 barn (3 år)	160 171,5	162 802,4	164 531,7	166 719,2	168 386,6	171 432,6
	Sammanboende med 1 barn (3 år)	215 479	218 908,9	221 218,2	224 214,1	226 472,9	230 723,2
	Varje ytterligare barn	45 963,81	46 635,01	46 983,13	47 682,23	48 134,95	48 983
Övriga kommuner med färre än 75 000 invånare	Ensamstående med 1 barn (3 år)	153 580,1	156 063,2	157 670,9	159 754	161 358,4	164 346,6
	Sammanboende med 1 barn (3 år)	209 393,5	212 687	214 883,7	217 782,9	219 983,4	224 180,2
	Varje ytterligare barn	45 869,36	46 538,72	46 883,7	47 580,55	48 031,92	48 878,75

Tabell C2 b. Inkomstbasnivåer (kr/år), egen definition 2018–22

Region	Familjetyp	2018	2019	2020	2021	2022
Stor- Stockholm	Ensamstående med 1 barn (3 år)	183 060,5	185 812,9	188 248,4	191 819,2	202 212,4
	Sammanboende med 1 barn (3 år)	246 275,3	249 940,5	253 296,2	257 971	271 803,8
	Varje ytterligare barn	52 282,68	52 780,39	53 466,53	54 286,49	57 987,2
Stor- Göteborg	Ensamstående med 1 barn (3 år)	176 692,8	179 346	181 682,2	185 171,3	195 455,6
	Sammanboende med 1 barn (3 år)	236 457,3	239 969,6	243 172,1	247 720,9	261 385,9
	Varje ytterligare barn	49 708,04	50 165,65	50 811,64	51 598,57	55 255,25
Stor- Malmö	Ensamstående med 1 barn (3 år)	182 305,5	185 046	187 469,7	191 030,9	201 411,2
	Sammanboende med 1 barn (3 år)	243 809,2	247 436	250 753,2	255 396,4	269 187
	Varje ytterligare barn	50 333,66	50 801	51 456,75	52 251,71	55 919,09
Övriga kommuner med fler än 75 000 invånare	Ensamstående med 1 barn (3 år)	174 323,1	176 929,2	179 226,9	182 705,6	192 953
	Sammanboende med 1 barn (3 år)	234 554,9	238 027,5	241 198,8	245 743,2	259 379,2
	Varje ytterligare barn	49 724,8	50 181,23	50 827,26	51 617,25	55 274,74
Övriga kommuner med färre än 75 000 invånare	Ensamstående med 1 barn (3 år)	167 165,3	169 658,6	171 844,4	175 234,1	185 359,6
	Sammanboende med 1 barn (3 år)	227 945,3	231 313,5	234 381,5	238 843,9	252 367,5
	Varje ytterligare barn	49 618,39	50 072,8	50 717,12	51 506,46	55 162,25

Tabell C3 Jämförelse av inkomstbasnivåer (kr/år) i Storstockholm, 2012 och 2022

Familjetyp	SCB:s ursprungliga definition		Egen definition	
	2012	2022	2012	2022
Ensamstående med 1 barn (3 år)	168 131	202 212	168 130,7	202 212,4
Ensamstående med 2 barn (3 och 6 år)	222 026	267 085	216 440,3	260 199,6
Ensamstående med 3 barn (3, 6 och 12 år)	260 990	313 874	264 750	318 186,8
Sammanboende med 1 barn (3 år)	226 191	271 804	226 191,4	271 803,8
Sammanboende med 2 barn (3 och 6 år)	263 634	317 967	274 501,1	329 791
Sammanboende med 3 barn (3, 6 och 12 år)	326 571	392 091	322 810,7	387 778,2

Kompletterande tabeller

Tabell D1 a. Relativ barnfattigdom (procent) över tid för alla ursprungsgrupper, 2012–17

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Sverige	8,87	9,01	8,87	8,66	8,35	8,28
Finland	14,08	14,39	14,27	13,66	13,10	12,92
Övriga EU	25,62	25,21	24,45	24,27	23,23	22,29
Östra Europa och USSR/Ryssland	35,57	35,28	34,30	32,86	30,93	29,71
Syrien	61,44	67,89	74,92	79,68	83,01	83,45
Irak	70,36	68,63	65,84	62,30	57,83	55,80
Iran	31,66	30,90	29,99	27,49	24,36	25,15
Turkiet	49,09	47,81	45,56	43,22	40,81	39,19
Övriga Mellanöstern	67,57	67,36	66,15	64,77	62,12	62,85
Övriga Asien	33,96	33,36	32,49	31,48	30,12	29,94
Somalia	83,77	85,81	85,23	83,43	82,40	81,59
Övriga Afrika	51,93	52,36	52,33	51,60	51,29	52,92
Övriga	27,68	27,15	26,06	24,58	23,14	22,28
Alla	17,43	18,15	18,42	18,60	18,81	19,32

Tabell D1 b. Relativ barnfattigdom (procent) över tid för alla ursprungsgrupper, 2018–22

	2018	2019	2020	2021	2022
Sverige	7,97	8,17	7,95	8,20	8,23
Finland	12,39	12,21	11,33	11,34	10,88
Övriga EU	21,51	21,07	17,39	17,95	18,50
Östra Europa och USSR/Ryssland	28,00	27,48	26,39	25,85	24,92
Syrien	80,42	78,70	77,36	74,51	70,68
Irak	53,39	52,65	51,36	49,34	46,10
Iran	25,35	25,57	24,54	23,67	22,04
Turkiet	38,07	38,34	36,89	36,65	35,26
Övriga Mellanöstern	61,77	61,58	60,27	58,41	55,57
Övriga Asien	29,36	30,17	29,47	29,40	28,62
Somalia	80,46	81,30	80,66	80,02	77,57
Övriga Afrika	52,62	54,06	54,47	54,36	52,07
Övriga	21,13	20,59	20,33	20,04	19,09
Alla	19,20	19,57	19,18	19,15	18,63

Tabell D2 a. Absolut barnfattigdom (procent) över tid för alla ursprungsgrupper, 2012–2017

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Sverige	4,62	4,62	5,62	5,1	4,7	4,55
Finland	6,85	7,1	7,66	7,67	6,79	6,42
Övriga EU	16,31	15,49	17,93	17,04	15,65	14,88
Östra Europa och USSR/Ryssland	18,43	17,92	22,38	20,5	18,53	17,32
Syrien	29,26	39,34	57,15	58,71	61,08	56,77
Irak	29,58	28,2	42,67	38,87	35,4	34,28
Iran	15,89	15,61	19,68	17,7	15,71	16,36
Turkiet	21,03	20,36	27,94	25,21	23,31	22,14
Övriga Mellanöstern	32,59	31,09	40,92	38,84	35,62	37,31
Övriga Asien	18,27	17,83	21,36	19,88	18,79	18,28
Somalia	59,26	55,88	61,27	56,02	51,44	49,83
Övriga Afrika	29,05	28,3	35,74	34,55	33,48	34,3
Övriga	16,44	15,9	17,34	15,54	14,27	13,53
Alla	9,06	9,33	12,13	11,7	11,55	11,63

Tabell D2 b. Absolut barnfattigdom (procent) över tid för alla ursprungsgrupper, 2018–22

	2018	2019	2020	2021	2022
Sverige	4,28	4,28	3,93	3,59	3,73
Finland	6,11	5,47	5,03	4,81	4,51
Övriga EU	13,9	13,58	10,03	10,17	11,22
Östra Europa och USSR/Ryssland	15,46	14,62	13,06	11,48	11,42
Syrien	45,35	41,48	37,04	33,59	31,53
Irak	30,66	29,2	26,71	23,87	21,87
Iran	15,89	15,77	13,52	12,33	11,72
Turkiet	20,21	20,07	18,06	16,11	15,76
Övriga Mellanöstern	34,01	31,92	28,41	25,18	23,9
Övriga Asien	17,93	18,04	16,71	15,43	15,25
Somalia	45,27	45	42,69	39,27	39,8
Övriga Afrika	30,93	31,21	28,78	26,39	25,49
Övriga	12,51	12,17	10,97	10,15	9,76
Alla	10,79	10,64	9,7	8,87	8,79

Tabell E Relativ fattigdomsgrad (procent) baserat på antal år i Sverige för olika ursprungsgrupper

	0–4 år	5–9 år	10–14 år	15–24 år	25+ år
Finland	29,81	16,02	13,1	9,96	12,44
Övriga EU	40,11	26,75	19,83	13,62	13,05
Östra EU & USSR/Ryssland	54,23	34,94	27,01	19,99	14,34
Syrien	90,08	72,8	50,43	43,47	24,14
Irak	83,51	70,06	54,85	42,77	26,74
Iran	66,99	38,05	26,1	19,26	10,85
Turkiet	71,02	55,77	43,11	36,74	23,02
Övriga Mellanöstern	84,75	67,26	55,04	48,6	33,41
Övriga Asien	52,03	37,41	27,68	23,53	11,49
Somalia	93,92	86,32	78,44	65,65	47,9
Övriga Afrika	78,33	57,19	40,57	33,66	22,06
Övriga	47,77	31,43	22,48	17,85	16,21
Alla	72,96	54,29	39,46	29,61	16,94

Tabell F Absolut fattigdomsgrad (procent) baserat på antal år i Sverige för olika ursprungsgrupper

	0–4 år	5–9 år	10–14 år	15–24 år	25+ år
Finland	21,4	8,85	6,28	4,31	6,46
Övriga EU	30,39	18,13	12,69	7,82	7,7
Östra EU & USSR/Ryssland	33,08	19,96	15,43	10,74	7,75
Syrien	57,26	32,89	28,75	18,73	10,2
Irak	58,86	43,67	30,51	21,89	14,09
Iran	43,67	22,08	15,97	11,05	7,69
Turkiet	47	33,96	25,81	17,39	9,69
Övriga Mellanöstern	49,72	35,54	31,3	23,63	16,66
Övriga Asien	35,15	21,92	15,93	12,4	6,36
Somalia	61,54	51,52	47,17	40,92	21,5
Övriga Afrika	49,24	31,84	24,16	18,94	11,84
Övriga	29,95	18,33	13,31	10,7	10,32
Alla	46,78	30,63	22,9	15,78	9,12

Tabell G Relativ fattigdom (procent) baserat på antal barn under 18 år, (inklusive referensbarnet), för olika ursprungsgrupper

Ursprungsgrupp	1 barn	2 barn	3 barn	4+ barn
Sverige	7,68	5,81	10,31	31,87
Finland	10,59	8,86	15,41	44,55
Övriga Europa	20,75	19,05	24,70	48,94
Östra Europa & USSR/Ryssland	24,74	25,20	39,01	67,44
Syrien	62,25	70,59	81,77	93,24
Irak	45,83	50,80	66,04	84,77
Iran	24,31	24,95	38,86	59,90
Turkiet	31,78	38,64	47,51	65,54
Övriga Mellanöstern	49,16	53,50	65,74	84,66
Övriga Asien	27,24	26,67	40,65	65,85
Somalia	67,13	70,62	76,25	90,01
Övriga Afrika	40,66	44,93	56,82	76,24
Övriga	21,21	19,76	28,42	48,48
Alla	14,06	12,50	23,42	59,08

Tabell H Absolut fattigdom (procent) baserat på antal barn under 18 år, (inklusive referensbarnet), för olika ursprungsgrupper

Ursprungsgrupp	1 barn	2 barn	3 barn	4+ barn
Sverige	4,59	3,33	5,41	14,75
Finland	5,81	4,98	8,04	16,72
Övriga Europa	14,45	12,88	15,55	28,84
Östra Europa & USSR/Ryssland	14,24	13,78	20,89	42,23
Syrien	33,22	39,14	48,23	64,33
Irak	21,03	27,45	36,76	52,46
Iran	14,03	15,51	23,26	35,49
Turkiet	14,88	20,79	25,08	36,29
Övriga Mellanöstern	23,02	27,77	34,86	51,04
Övriga Asien	16,67	15,92	23,55	39,20
Somalia	39,03	42,80	47,31	56,22
Övriga Afrika	24,62	26,56	33,87	47,09
Övriga	12,85	11,87	17,16	29,98
Alla	8,11	7,13	13,06	34,76

Tabell I Andel barn med en svenskfödd och en utlandsfödd förälder i olika ursprungsgrupper

	Övriga	Svenskfödd och utlandsfödd förälder
Inrikes födda	90,43	9,57
Finland	29,37	70,63
Övriga EU	45,05	54,95
Östra Europa & USSR/Ryssland	82,31	17,69
Syrien	98,54	1,46
Irak	98,54	1,46
Iran	83,26	16,74
Turkiet	87,69	12,31
Övriga Mellanöstern	95,83	4,17
Övriga Asien	55,48	44,52
Somalia	99,27	0,73
Övriga Afrika	90,26	9,74
Övriga	52,32	47,68
Alla	87,35	12,65

Tabell J Andel barn med en svenskfödd och en utlandsfödd förälder i relativ och absolut fattigdom, jämfört med övriga

Relativ fattigdom		Absolut fattigdom	
Övriga	Svenskfödd och utlandsfödd förälder	Övriga	Svenskfödd och utlandsfödd förälder
7,12	20,98	3,70	13,44
21,42	9,82	12,19	4,36
35,52	12,04	24,74	6,83
34,59	13,03	19,38	8,02
79,85	14,88	48,44	9,62
60,12	15,71	33,11	9,91
31,01	6,90	18,44	4,92
45,26	18,9	23,75	9,88
65,42	16,57	35,36	10,78
43,67	15,00	26,75	8,18
82,83	31,98	51,18	20,81
56,5	17,84	33,93	11,57
32,54	13,63	19,51	8,44
18,9	17,54	10,72	10,84

Fattigdomsnivåer under olika barnbidragsscenarier

För att förstå vilken möjlig roll politiken kan spela för att minska fattigdomsnivåerna och ojämlikheten i fattigdomsnivå har vi genomfört en övning för att utvärdera de fördelningsmässiga effekterna av förändringar i barnbidraget. Vi fokuserar enbart på 2022, det senaste året, och föreslår tre olika policyscenarier. Det första scenariot innebär att barnbidraget justeras för inflation. Mer specifikt justerade vi barnbidragsbeloppet för inflation från 2018 (det år då beloppen senast uppdaterades) till 2022, det vill säga med 13,3 procents inflation. Det andra och tredje scenariot innebär i stället en ökning av bidraget med 20 respektive 25 procent.

Med utgångspunkt i tabell K som visar det barnbidrag som familjer får beroende på antal barn under 18 år, beräknade vi motsvarande belopp för ökningarna med 13,3, 20 och 25 procent. För varje familj beräknades dessa ökningarna baserat på antalet barn. Den resulterande ökningen av barnbidraget lades därefter till familjens inkomst, och de nya justerade inkomstmattnen användes för att beräkna uppdaterade fattigdomsnivåer.

Tabell K Barnbidragsnivå, antal barn

Antal barn	Barnbidrag (kr)
1	1 250
2	2 650
3	4 480
4	6 740
5	9 240
6	11 740

Tabell L Länder och ursprungsgrupper

Sverige	Finland
Övriga Europa + Österrike; Belgien; Cypern; Danmark; Frankrike; Tyskland; Grekland; Island; Irland; Italien; Luxemburg; Malta; Monaco; Nederländerna; Norge; Portugal; Spanien; Schweiz; Storbritannien; Australien; Kanada; Nya Zeeland; USA	Östra Europa & USSR/Ryssland; Albanien; Belarus; Bosnien och Hercegovina; Bulgarien; Kroatien; Tjeckien; Tjeckoslovakien; Estland; Georgien; Ungern; Kazakstan; Kosovo; Kirgizistan; Lettland; Litauen; Montenegro; Nordmakedonien; Polen; Moldavien; Rumänien; Ryssland; Serbien; Montenegro; Slovakien; Slovenien; Tadzjikistan; Turkmenistan; Ukraina; Sovjetunionen; Uzbekistan; Jugoslavien
Syrien	Irak
Iran	Turkiet
Övriga Mellanöstern Afghanistan; Armenien; Azerbajdzjan; Bahrain; Israel; Jordanien; Kuwait; Libanon; Oman; Qatar; Saudiarabien; Palestina; Förenade arabemiraten; Jemen	Övriga Asien; Bangladesh; Bhutan; Brunei; Kambodja; Kina; Nordkorea; Hongkong; Indien; Indonesien; Japan; Laos; Malaysia; Maldiverna; Mongoliet; Myanmar; Nepal; Pakistan; Filippinerna; Sydkorea; Singapore; Sri Lanka; Taiwan; Thailand; Östtimor; Vietnam
Somalia	Övriga Afrika; Algeriet; Angola; Benin; Botswana; Burkina Faso; Burundi; Kap Verde; Kamerun; Centralafrikanska republiken; Chad; Komorerna; Kongo; Elfenbenskusten; Demokratiska republiken Kongo; Djibouti; Egypten; Ekvatorialguinea; Eritrea; Eswatini; Etiopien; Gabon; Gambia; Ghana; Guinea; Guinea-Bissau; Kenya; Lesotho; Liberia; Libyen; Madagaskar; Malawi; Mali; Mauretanien; Mauritius; Marocko: Moçambique; Namibia; Niger; Nigeria; Rwanda; São Tomé och Príncipe; Senegal; Seychellerna; Sierra Leone; Sydafrika; Sydsudan; Sudan; Tanzania; Togo; Tunisien; Uganda; Västsahara; Zambia; Zimbabwe
	Övriga Andorra; Antigua och Barbuda; Argentina; Bahamas; Barbados; Belize; Bermuda; Bolivia; Brasilien; Chile; Colombia; Costa Rica; Kuba; Dominica; Dominikanska republiken; Ecuador; El Salvador; Fiji; Grenada; Guatemala; Guyana; Haiti; Honduras; Jamaica; Kiribati; Mexiko; Nicaragua; Palau; Panama; Papua Nya Guinea; Paraguay; Peru; Saint Lucia; Saint Vincent och Grenadinerna; Samoa; Salomonöarna; Statslös; Surinam; Tonga; Trinidad och Tobago; Uruguay; Venezuela

Förteckning över tidigare rapporter till ESO

2026

- Svarta siffror – en ESO-rapport om den kriminella ekonomins omfattning.
- Två steg framåt, ett steg bak – en ESO-rapport om bostadsmarknaden 1969–2024

2025

- Minsta möjliga motstånd – en ESO-rapport om acceptans för klimatpolitiska styrmedel.
- Algoritmer för allmän nytta: en ESO-rapport om AI, produktivitet och arbetskraftsbehovet i offentlig sektor.
- Raka rör – en ESO-rapport om prisbildning, ägarstrukturer och policyutmaningar på fjärrvärmemarknaden.
- Särskilt utsatta – en ESO-rapport om sambandet mellan etnisk segregation och brottslighet.
- När Sverige säljer – en ESO-rapport om ekonomiska effekter av utländska företagsuppköp.
- Lika barn leka bäst – en ESO-rapport om politisering av kommunchefsposten.
- Innan det är för sent – en ESO-antologi om brottsförebyggande arbete för barn och ung.
- De fattiga och de rika – en ESO-rapport om inkomstjämlighet och inkomströrlighet i Sverige 1991–2021.

2024

- Talande tystnad? En ESO-rapport om självcensur i Sverige.
- I samhällets tjänst? En ESO-rapport om villkoren för forskning och samverkan.
- Goda grannar – en ESO-rapport om grannskapets betydelse för integration.
- Krona på rätt kurs? En ESO-rapport om den svenska valutans utveckling 1993–2024.
- På upplyst grund – en ESO-rapport om myndigheternas remissarbete

2023

- Stability in the Balance – a Report on the Roles of Fiscal and Monetary Policy to the Expert Group on Public Economics.
- Vem bor här? En ESO-rapport om gamla och nya folkräkningar.
- Kriminella på kartan – en ESO-rapport om den organiserade brottslighetens geografi.
- Handel med stor effekt – en ESO-rapport om utrikeshandeln med el.
- Pandemin och pengarna – en ESO-rapport om inkomster, skatter, fördelning och stödåtgärder under covid-19.
- Fritt valt arbete? ESO-rapport om könssegregering i utbildning och yrke.
- Temperaturhöjning i klimatpolitiken – en ESO-rapport om EU:s nya lagstiftning i svensk kontext.
- Karriärer och barriärer – en ESO-rapport om skolgång och etablering för unga med utländsk bakgrund.
- Tuffa tag och tillit – en ESO-rapport om utslussning, eftervård och återfall för dömda till slutet ungdomsvård.
- Bruk och straff – en ESO-rapport om kriminaliseringen av narkotikakonsumtion

2022

- Bakåtblick på vägen fram – en ESO-rapport om etableringsprocessen på svensk arbetsmarknad.
- Tryggare kan ingen vara? En ESO-rapport om socialförsäkringar och välfärdssystem.

- Samspel för stabilitet – en ESO-rapport om rollfördelningen mellan finans- och penningpolitik.

2021

- I en tid av pandemi – en ESO-antologi med samhällsvetenskapliga reflektioner.
- En beklaglig förlust? En ESO-rapport om erfarenheter och lärdomar av arvsskatt.
- Ingen reklam tack – en ESO-rapport om myndigheternas kommunikation.
- Upp till bevis – en ESO-rapport om experiment som underlag för politik.
- Med gemensamma krafter – en ESO-rapport om kommunal avtalssamverkan.
- Ekonomiska krisers dynamik – en ESO-rapport om företagsomställning och strukturomvandling.
- Försörjning med fördröjning – en ESO-rapport om utrikes födda kvinnors etablering på arbetsmarknaden.

2020

- Med framtiden för sig – en ESO-rapport om sociala investeringar.
- Jämställdhet räknas – en ESO-rapport om kvinnors förändrade position i arbetslivet.
- Morot utan piska – en ESO-rapport om stärkta incitament för kommunal effektivitet.
- Spänning på hög nivå – en ESO-rapport om elnätets roll för säkra elleveranser.
- Uppkopplad utbildning – en ESO-rapport om högskolans digitalisering.
- Avgörande mål – en ESO-rapport om sysselsättningspolitiska målformuleringar.
- Vårt framtida skattesystem – en ESO-rapport med förslag på en genomgripande skattereform.

2019

- Lika för alla? En ESO-antologi om skolans likvärdighet.

- Synd och skatt – en ESO-rapport om politiken inom områdena alkohol, tobak och spel.
- Skillnad på marginalen – en ESO-rapport om reformerad inkomstbeskattning.
- Rätt på EU:s sätt – en ESO-rapport om EU-rättens inverkan på svensk skattelagstiftning.
- Klimatmål på villovägar? En ESO-rapport om politiken för utsläppsminskningar i vägtrafiken.
- Stöta på patrull – en ESO-rapport om polisens problemorienterade arbete.
- Pang för pengarna – en ESO-rapport om Sveriges militära materielförsörjning.
- Vem vårdar bäst? En ESO-rapport om svensk sjukhusvård i ett jämförande perspektiv.

2018

- Grundlag i gungning? En ESO-rapport om EU och den svenska offentlighetsprincipen.
- Lönar sig arbete 2.0? En ESO-rapport med fokus på nyanlända.
- Tid för integration – en ESO-rapport om flyktingars bakgrund och arbetsmarknadsetablering.
- Skydda lagom – en ESO-rapport om miljömålet Levande skogar.
- Tänk efter före! En ESO-rapport om samhällsekonomiska konsekvensanalyser.
- Operation digitalisering – en ESO rapport om hälso- och sjukvården.
- Data i egna händer – en ESO-rapport om personliga hälsokonton.

2017

- Dags för omprövning – en ESO-rapport om styrning av offentlig verksamhet.
- Bygg mer för fler! En ESO-rapport om staten, kommunerna och bostadsbyggandet.
- Ankomst och härkomst – en ESO-rapport om skolresultat och bakgrund.
- Yes box! En ESO-rapport om en ny modell för kapital- och bostadsbeskattning.

- Olika kön, olika lön – en ESO-rapport om diskriminering på arbetsmarknaden.
- Makar som delar på kakan – en ESO-rapport om jämställda pensioner.
- Inspiration för integration – en ESO-rapport om arbetsmarknadspolitik för nyanlända i fem länder.
- Att vara brygga mellan forskning och politik – en festskrift från nya ESO:s 10-årsjubileum.

2016

- Boende med konsekvens – en ESO-rapport om etnisk bostadssegregation och arbetsmarknad.
- Sjukskrivningarnas anatomi – en ESO-rapport om drivkrafterna i sjukförsäkringssystemet.
- När skolan själv får välja – en ESO-rapport om friskolornas etableringsmönster.
- Digitaliseringens dynamik – en ESO-rapport om struktur-omvandlingen i svenskt näringsliv.
- Grön tillväxt under lupp – en ESO-rapport om ett begrepp i tiden.
- Mer än tur i struktur – en ESO-rapport om kommunal effektivitet.
- När det rätta blir det lätta – en ESO-rapport om ”nudging”.

2015

- En ny giv? En ESO-rapport om regleringen av spelmarknaden.
- Maktutövningar under lagarna? En ESO-rapport om trotsiga kommuner.
- En förlorad generation? En ESO-rapport om ungas etablering på arbetsmarknaden.
- Verksamma insatser mot brott? En ESO-rapport om orsak och verkan.
- Familjepolitik för alla? En ESO-rapport om föräldrapenning och jämställdhet.

2014

- Goda år på ålders höst? En ESO-rapport om konkurrens i äldreomsorgen.
- 3:12-Corporations in Sweden: The Effects of the 2006 Tax Reform on Investments, Job Creation and Business Start-ups.
- Företagandets förutsättningar – En ESO-rapport om den svenska ägarbeskattningen.
- Kapital på krita? En ESO-rapport om företagandets finansiering.
- Konkurrens, kontrakt och kvalitet – hälso- och sjukvård i privat regi.
- Hållbara beräkningar – en ESO-rapport om att bedöma den offentliga sektorns finansiella hållbarhet.
- Med nya mått mätt – en ESO-rapport om indikationer på produktivitetens utvecklingen i offentlig sektor.
- Institutionsvård, incitament och information – en ESO-rapport om placering av ungdomar med sociala problem.

2013

- Bäste herren på täppan? En ESO-rapport om bostadsbyggande och kommunala markanvisningar.
- Allmän nytta eller egen vinning? En ESO-rapport om korrupcion på svenska.
- Var skapas jobben? En ESO-rapport om dynamiken i svenskt näringsliv 1990–2009.
- Transportinfrastrukturens framtida organisering och finansiering.
- Investeringar in blanco? En ESO-rapport om behovet av infrastruktur.
- Bonde söker bidrag – en ESO-rapport om effektivitet i det svenska landsbygdsprogrammet.
- The pension system in Sweden.
- Den offentliga sektorn – en antologi om att mäta produktivitet och prestationer.
- Utvinning för allmän vinning – en ESO-rapport om svenska mineralinkomster.
- Offentlig upphandling eller gröna nedköp? En ESO-rapport om miljöpolitiska ambitioner.

2012

- Svängdörr i staten – en ESO-rapport om när politiker och tjänstemän byter sida.
- En god start – en ESO-rapport om tidigt stöd i skolan.
- Den akademiska frågan – en ESO-rapport om frihet i den högre skolan.
- Income Shifting in Sweden. An empirical evaluation of the 3:12 rules.
- Samhällsekonomin på spåret – en ESO-rapport om att räkna på tunnelbanan.
- Hjälpa eller stjälpa? En ESO-rapport om kontrollfunktionen i arbetslöshetsförsäkringen.
- Lärda för livet? – en ESO-rapport om effektivitet i svensk högskoleutbildning.
- Forskning och innovation – statens styrning av högskolans samverkan och nyttiggörande.

2011

- UD i en ny sits – organisation, ledning och styrning i en globaliserad värld.
- Försvarets förutsättningar – en ESO-rapport om erfarenheter från 20 år av försvarsreformer.
- Kalorier kostar – en ESO-rapport om vikten av vikt.
- Avtalsbestämda ersättningar, andra kompletterande ersättningar och arbetsutbudet.
- Sysselsättning för invandrare – en ESO-rapport om arbetsmarknadsintegration.
- Kollektivtrafik utan styrning.
- Vägval i vården – en ESO-rapport om skillnader och likheter i Norden.
- Att lära av de bästa – en ESO-rapport om svensk skola i ett internationellt forskningsperspektiv.
- Rapport från ett ESO-seminarium – decenniets framtidsfrågor.

2010

- En kår på rätt kurs? En ESO-rapport om försvarets framtida kompetensförsörjning.

- Beskattning av privat pensionssparande.
- Polisens prestationer – En ESO-rapport om resultatstyrning och effektivitet.
- Swedish Tax Policy: Recent Trends and Future Challenges.
- Statliga bidrag till kommunerna – i princip och praktik.
- Revisionen reviderad – en rapport om en kommunal angelägenhet.
- Vården i vården – en ESO-rapport om målbaserad ersättning i hälso- och sjukvården.
- Enkelt och effektivt – en ESO-rapport om grundtrygghet i välfärdssystemen.
- Kåren och köerna. En ESO-rapport om den medicinska professionens roll i styrningen av svensk hälso- och sjukvård.

2009

- Den långsiktiga finansieringen – välfärdspolitikens klimatfråga?
- Regelverk och praxis i offentlig upphandling.
- Invandringen och de offentliga finanserna.
- Fyra dyra fonder? Om effektiv förvaltning och styrning av AP-fonderna.
- Lika skola med olika resurser? En ESO-rapport om likvärdighet och resursfördelning.
- En kår i kläm – Läraryrket mellan professionella ideal och statliga reform ideologier.

2003

- Skolmisslyckande – hur gick det sen?
- Politik på prov – en ESO-rapport om experimentell ekonomi.
- Precooking in the European Union – the World of Expert Groups.
- Förtjänst och skicklighet – om utnämningar och ansvarsutkrävande av generaldirektörer.
- Bostadsbyggandets hinderbana – en ESO-rapport om utvecklingen 1995–2001.
- Axel Oxenstierna – Furstespegel för 2000-talet.

2002

- ”Huru skall statsverket granskas?” – Riksdagen som arena för genomlysning och kontroll.
- What Price Enlargement? Implications of an expanded EU.
- Den svenska sjukan – sjukfrånvaron i åtta länder.
- Att bekämpa mul- och klövsjuka en ESO-rapport om ett brännbart ämne.
- Lärobok för regelnissar – en ESO-rapport om regelhantering vid avregleringar.
- Att hålla balansen – en ESO-rapport om kommuner och budgetdisciplin.
- The School’s Need for Resources – A Report on the Importance of Small Classes.
- Klassfrågan – en ESO-rapport om lärartätheten i skolan.
- Staten fick Svarte Petter – en ESO-rapport om bostadsfinansieringen 1985–1993.
- Hoten mot kommunerna – en ESO-rapport om ansvarsfördelning och finansiering i framtiden.

2001

- Mycket väsen för lite ull – en ESO-rapport om partnerskapen i de regionala tillväxtavtalen.
- I rikets tjänst – en ESO-rapport om statliga kårer.
- Rättvisa och effektivitet – en ESO-rapport om idéanalys.
- Nya bud – en ESO-rapport om auktioner och upphandling.
- Betyg på skolan – en ESO-rapport om gymnasieskolorna.
- Konkurrens bildar skola – en ESO-rapport om friskolornas betydelse för de kommunala skolorna.
- Priset för ett större EU – en ESO-rapport om EU:s utvidgning.

2000

- Att granska sig själv – en ESO-rapport om den kommunala miljötillsynen.
- Bra träffbild, fast utanför tavlan – en ESO-rapport om EU:s strukturpolitik.
- Utbildningens omvägar – en ESO-rapport om kvalitet och effektivitet i svensk utbildning.

- En svartvit arbetsmarknad? – en ESO-rapport om vägen från skola till arbete.
- Privilegium eller rättighet? – en ESO-rapport om antagningen till högskolan
- Med många mått mätt – en ESO-rapport om internationell benchmarking av Sverige.
- Kroppen eller knoppen? – en ESO-rapport om idrotts-gymnasierna.
- Studiebidraget i det långa loppet.
- 40-talisternas uttåg – en ESO-rapport om 2000-talets demo-grafiska utmaningar.

1999

- Dagens och drivkrafter – en ESO-rapport om 2000-talets demografiska utmaningar.
- Återvinning utan vinning – en ESO-rapport om sopor.
- En akademisk fråga – en ESO-rapport om rankning av C-uppsatser.
- Hederlighetens pris – en ESO-rapport om korruption.
- Samhällets stöd till de äldre i Europa – en ESO-rapport om fördelningspolitik och offentliga tjänster.
- Regionalpolitiken – en ESO-rapport om tro och vetande.
- Att snubbla in i framtiden – en ESO-rapport om statlig omvandling och avveckling.
- Att reda sig själv – en ESO-rapport om rederier och subventioner.
- Bostad sökes – en ESO-rapport om de hemlösa i folkhemmet.
- Att ta sig ton – en ESO-rapport om svensk musikexport 1974–1999.
- Med backspegeln som kompass – en ESO-rapport om stabiliseringspolitiken som läroprocess.
- Med backspegeln som kompass – ett ESO-seminarium om stabiliseringspolitik som läroprocess.

1998

- Staten och bolagskapitalet – om aktiv styrning av statliga bolag.

- Kommittéerna och bofinken – kan en kommitté se ut hur som helst?
- Regeringskansliet inför 2000-talet – rapport från ett ESO-seminarium.
- Att se till eller titta på – om tillsynen inom miljöområdet.
- Arbetsförmedlingarna – mål och drivkrafter.
- Kommuner Kan! Kanske! – om kommunal välfärd i framtiden.
- Vad kostar en ren? – en ekonomisk och politisk analys.

1997

- Fisk och Fusk – Mål, medel och makt i fiskeripolitiken.
- Ramar, regler, resultat – vem bestämmer över statens budget?
- Lönar sig arbete?
- Egenföretagande och manna från himlen.
- Jordbruksstödet – efter Sveriges EU-inträde.

1996

- Kommunerna och decentraliseringen – Tre fallstudier.
- Novemberrevolutionen – om rationalitet och makt i beslutet att avreglera kreditmarknaden 1985.
- Kan myndigheter utvärdera sig själva?
- Nästa steg i telepolitiken.
- Reglering som spel – Universiteten som förebild för offentliga sektorn?
- Hur effektivt är EU:s stöd till forskning och utveckling? – En principdiskussion.

1995

- Kapitalets rörlighet Den svenska skatte- och utgiftsstrukturen i ett integrerat Europa.
- Generationsräkenskaper.
- Invandring, sysselsättning och ekonomiska effekter.
- Hushållning med knappa naturresurser Exemplet sportfiske.
- Kostnader, produktivitet och måluppfyllelse för Sveriges Television AB.

- Vad blev det av de enskilda alternativen? En kartläggning av verksamheten inom skolan, vården och omsorgen.
- Hushållning med knappa naturresurser Exempen allemansrätten, fjällen och skotertrafik i naturen.
- Företagsstödet Vad kostar det egentligen?
- Försvarets kostnader och produktivitet.

1994

- En effektiv försvarspolitik? Fredsvinst, beredskap och återtagning.
- Skatter och socialförsäkringar över livscykeln En simuleringsmodell.
- Nettokostnader för transfereringar i Sverige och några andra länder.
- Fördelningseffekter av offentliga tjänster.
- En Social Försäkring.
- Valfrihet inom skolan Konsekvenser för kostnader, resultat och segregation.
- Skolans kostnader, effektivitet och resultat En branschstudie.
- Bensinskatteförändringens effekter.
- Budgetunderskott och statsskuld Hur farliga är de?
- Den svenska insolvensrätten Några förslag till förbättringar inom konkurshanteringen m.m.
- Det offentliga stödet till partierna Inriktning och omfattning.
- Den offentliga sektorns produktivitet utveckling 1980–1992.
- Kvalitet och produktivitet – Teori och metod för kvalitetsjusterande produktivetsmått.
- Kvalitets- och produktivitet utvecklingen i sjukvården 1960–1992.
- Varför kulturstöd? Ekonomisk teori och svensk verklighet.
- Att rädda liv Kostnader och effekter.

1993

- Idrott åt alla? Kartläggning och analys av idrottsstödet.
- Social Security in Sweden and Other European Countries Three Essays.

- Lönar sig förebyggande åtgärder? Exempel från hälso- och sjukvården och trafiken.
- Hur välja rätt investeringar i transportinfrastrukturen?
- Presstödet effekter en utvärdering.

1992

- Statsskulden och budgetprocessen.
- Press och ekonomisk politik tre fallstudier.
- Kommunerna som företagsägare – aktiv koncernledning i kommunal regi.
- Slutbudsmetoden ett sätt att lösa tvister på arbetsmarknaden utan konflikter.
- Hur bra är vi? Den svenska arbetskraftens kompetens i internationell belysning.
- Statliga bidrag motiv, kostnader, effekter?
- Vad vill vi med socialförsäkringarna?
- Fattigdomsfällor.
- Växthuseffekten slutsatser för jordbruks-, energi- och skattepolitiken.
- Frihandeln ett hot mot miljöpolitiken eller tvärtom?
- Skatteförmåner och särregler i inkomst- och mervärdesskatten.

1991

- SJ, Televerket och Posten bättre som bolag?
- Marginaleffekter och tröskeleffekter barnfamiljerna och barnomsorgen.
- Östyrga projekt att styra stora kommunala satsningar.
- Prestationsbaserad ersättning i hälso- och sjukvården vad blir effekterna?
- Skogspolitik för ett nytt sekel.
- Det framtida pensionssystemet två alternativ.
- Vad kostar det? Prislista för statliga tjänster.
- Metoder i forskning om produktivitet och effektivitet med tillämpningar på offentlig sektor.
- Målstyrning och resultatuppföljning i offentlig förvaltning.

1990

- Läkemedelsförmånen.
- Sjukvårdskostnader i framtiden vad betyder åldersfaktorn?
- Statens dolda kapital. Aktivt ägande: exemplet Vattenfall.
- Skola? Förskola? Barnskola?
- Bostadskarriären som en förmögenhetsmaskin.

1989

- Arbetsmarknadsförsäkringar.
- Hur ska vi få råd att bli gamla?
- Kommunal förmögenhetsförvaltning i förändring – city-kommunerna Stockholm, Göteborg och Malmö.
- Bostadsstödet – alternativ och konsekvenser.
- Produktivitetmätning av folkbibliotekens utlåningsverksamhet.
- Statsbidrag till kommuner: allt på en check eller lite av varje? En jämförelse mellan Norge och Sverige.
- Vad ska staten äga? De statliga företagen inför 90-talet.
- Beställare-utförare – ett alternativ till entreprenad i kommuner.
- Lönestrukturen och den "dubbla obalansen" – en empirisk studie av löneskillnader mellan privat och offentlig sektor.
- Hur man mäter sjukvård – exempel på kvalitet- och effektivitetmätning.

1988

- Vad kan vi lära av grannen? Det svenska pensionssystemet i nordisk belysning.
- Kvalitet och kostnader i offentlig tjänsteproduktion.
- Alternativ i jordbrukspolitiken.
- Effektiv realkapitalanvändning i kommuner och landsting.
- Hur stor blev tvåprocentaren? Erfarenheten från en besparings-teknik.
- Subventioner i kritisk belysning.
- Prestationer och belöningar i offentlig sektor.
- Produktivitetsutveckling i kommunal barnomsorg.
- Från patriark till part – spelregler och lönepolitik för staten som arbetsgivare.
- Kvalitetsutveckling inom den kommunala barnomsorgen.

1987

- Integrering av sjukvård och sjukförsäkring.
- Produktkostnader för offentliga tjänster – med tillämpningar på kulturområdet.
- Kvalitetsutvecklingen inom den kommunala äldreomsorgen 1970–1980.
- Vägar ut ur jordbruksregleringen – några idéskisser.
- Att leva på avgifter – vad innebär en övergång till avgiftsfinansiering?

1986

- Offentliga utgifter och sysselsättning.
- Produktions-, kostnads-, och produktivitetsutveckling inom den offentliga finansierade utbildningssektorn 1960–1980.
- Socialbidrag. Bidragsmottagarna: antal och inkomster. Socialbidragen i bidragssystemet.
- Regler och teknisk utveckling.
- Kostnader och resultat i grundskolan – en jämförelse av kommuner.
- Offentliga tjänster – sökarljus mot produktivitet och användare.
- Svensk inkomstfördelning i internationell jämförelse.
- Byråkratiseringstendenser i Sverige.
- Effekter av statsbidrag till kommuner.
- Effektivare sjukvård genom bättre ekonomistyrning.
- Samhällsekonomiskt beslutsunderlag – en hjälp att fatta bättre beslut.
- Produktions-, kostnads- och produktivitetsutveckling inom armén och flygvapnet 1972–1982.

1985

- Egen regi eller entreprenad i kommunal verksamhet – möjligheter, problem och erfarenheter.
- Sociala avgifter – problem och möjligheter inom färdtjänst och hemtjänst.
- Skatter och arbetsutbud.
- Produktions-, kostnads- och produktivitetsutveckling inom vägsektorn.

- Organisationer på gränsen mellan privat och offentlig sektor – förstudie.
- Frivilligorganisationer alternativ till den offentliga sektorn?
- Transfereringar mellan den förvärvsarbetande och den äldre generationen.
- Produktions-, kostnads- och produktivitet utveckling inom den sociala sektorn 1970–1980.
- Produktions-, kostnads- och produktivitet utveckling inom offentligt bedriven hälso- och sjukvård 1960–1980.
- Statsskuldräntorna och ekonomin effekter på den samlade efterfrågan i samhället.

1984

- Återkommande kostnads- och prestationsjämförelser – en metod att främja effektivitet i offentlig tjänsteproduktion.
- Parlamentet och statsutgifterna hur finansmakten utövas i nio länder.
- Transfereringar och inkomstskatt samt hushållens materiella standard.
- Marginella expansionsstöd ekonomiska och administrativa effekter.
- Är subventioner effektiva?
- Konstitutionella begränsningar i riksdagens finansmakt – behov och tänkbara utformningar.
- Perspektiv på budgetunderskottet, del 4. Budgetunderskott, utlandsupplåning och framtida konsumtionsmöjligheter. Budgetunderskott, efterfrågan och inflation.
- Vem utnyttjar den offentliga sektorns tjänster.

1983

- Administrationskostnader för våra skatter.
- Fördelningseffekter av kommunal barnomsorg.
- Perspektiv på budgetunderskottet, del 3. Budgetunderskott, portföljeval och tillgångsmarknader. Modellsimuleringar av offentliga besparingar m.m.
- Produktivitet i privat och offentliga tandvård.
- Generellt statsbidrag till kommuner – modellskisser.

- Administrationskostnader för några transfereringar.
- Driver subventioner upp kostnader – prisbildningseffekter av statligt stöd.
- Minskad produktivitet i offentlig sektor – en studie av patent- och registreringsverket.
- Perspektiv på budgetunderskottet, del 2. Fördelningseffekter av budgetunderskott. Hushållsekonomi och budgetunderskott.
- Enhetligt barnstöd? några variationer på statligt ekonomiskt stöd till barnfamiljer.
- Staten och kommunernas expansion några olika styrmedel.

1982

- Ökad produktivitet i offentlig sektor – en studie av de allmänna domstolarna.
- Offentliga tjänster på fritids-, idrotts- och kulturområdena.
- Perspektiv på budgetunderskottet, del 1. Budgetunderskottens teori och politik. Statens budgetfinansiering och penningpolitiken.
- Inkomstomfördelningseffekter av livsmedelssubventioner. Perspektiv på besparingspolitiken.